

KATOLIKUS KULTÚRKÖNYVTÁR
VII. KÖTET

A RÓMAI INDEX

NEVEZETESEBB TILTOTT KÖNYVEK JEGYZÉKE

A KÖNYVBIRÁLATRÓL ÉS A KÖNYVTILALOMRÓL SZÓLÓ
LEGÚJABB EGYHÁZI TÖRVÉNYEK ISMERTETÉSÉVEL

IRTA:
MÜLLER LAJOS S. J.

Főszékesegyházi
Könyvtár
Kaloosa

L 3682

Főszékesegyházi
Könyvtár
Kaloosa

BUDAPEST
A „MAGYAR KULTÚRA” KIADÁSA
(VIII., Horánszky-utca 20.)
1926

Imprimi potest.

Budapestini.

Adalbertus Csávossy S. J.
praep. prov.

Nihil obstat.

Theophilus Klinda
censor dioec.

Nr. 287.

Imprimatur.

Strigonii, 28. Januarii 1926.

Dr. Julius Machovich
vic. gen.

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA, BUDAPEST, V., HONVÉD-UTCA 10.
FELELŐS VEZETŐ: TIRINGER KÁROLY, MŰSZAKI IGAZGATÓ.

BEVEZETÉS.

Nincs az Egyháznak törvénye, mely bölcsőbb, szükségesebb volna, s mégis hála és elismerés helyett több félreismerést és becsmérlést aratna, mint a könyvbírálatról s a könyvtilalomról szóló. A modern ember benne annak a rég letűnt kornak elavult maradványát látja, midőn még a világ kiskorúságát élte s dadáskodásra szorult, fellázad ellene, mint amely a bálványozott gondolat — és sajtószabadságot sérti. Nem akarja belátni azt, amit még a racionalista *Harnack* is vall s elismer, hogy „van a szabadságnál valami magasabb is és ez az igazság.”

A jelen kor fia az Egyház sajtótörvényeiben csupa korlátot lát s nem akar tudomást venni arról, hogy ez a korlát szédítő örvényeket szegélyez. Ugyanaz a francia forradalom, melynek első törvénycikke: „A gondolatok és vélemények szabad közlése az embernek egyik legértékesebb joga,” csakhamar 20 ujságíró és 50 szerzőt hurcolt a nyaktiló alá azzal az egyszerű megokolással, hogy „az ilyen írók élete vád a természet ellen.” És a teljes sajtószabadság minden szabadságot vérbefojtott s néhány zsarnoknak emelt trónt.

Azt minden józanul gondolkozó kénytelen beismerni, hogy az állam az alapjait, létét támadó sajtótermékeket területéről kitilthatja; nem vonják kétségbe a klubok s társaskörök jogát, hogy szellemük, s elveikkel ellenkező lapokat bojkottáljanak, csak az Egyháztól akarják megvonni a szabadságot, hogy legszentebb érdekeinek védelmére óvó intézkedéseket tegyen.

Senki sem emelt kifogást a háború alatt a hadvezetőség ellen, amely a harcéri híreket s tudósításokat ugyan-

csak megcenzurázta, mert ezt a haza érdeke így kívánta. De botrányosnak tartják, ha az Egyház az örök haza érdekében vívott harc sikeréért valami hasonló, bár jóval enyhébb eljárást foganatosít. Az ellen sem tiltakozik senki, ha a gyógyszerész hatósági rendeletre a halálkoponyával megjelölt, veszélyes mérgeket tartalmazó edényeit zárja, rejti, s csupán orvosi rendeletre árusít azokból, de teljes s korlátlan szabadságot követelnek arra nézve, hogy bárki az emberi nem legfőbb javait, a hitet s erkölcsöt romboló, lélekgyilkos tanokat közforgalomba hozzon.

A legtöbb nehézséget azonban itt is nem annyira a rosszakarát, mint sokkal inkább az elfogultság és a tudatlanság okozza.

A modern ember, aki felett — szinte tudtán kívül — a napilapja gyámlik, nem tud a közkeletű jelszavak varázserejétől szabadulni. Nem vesz magának időt és fáradságot, hogy alaposabban tájékozódjék és fogalmait tisztázza.

Az „Index“ előtte egyszer már gyűlöletes, megvetendő valami, legfeljebb arra jó, hogy reklámul szolgáljon s az érdekes, felvilágosító, s pikáns dolgokra irányozza a nagy közönség figyelmét. Hányan vállalkoznak napjainkban arra, hogy a dolognak komolyan szemébe nézzenek s fontolóra vegyék azokat a szinte kényszerítő okokat, melyek az Egyházat a saját sajtótörvényeinek meghozására bírták?

Az Egyház mindazáltal kitart a maga konzervatív álláspontján, a maga böles „maradisága“ mellett. Istennek e földi országa bizonyos értelemben mindig maradi lesz, bármennyire nőgatják a „haladásra“ ellenségei s türelmetlen gyermekei. Marad az igazság mellett, mely sohasem változik, marad a szeretetben, mely azt követeli tőle, hogy a lázas, folyton a tilos s ártalmas után epedő, kapkodó embert óvja, védje, ápolja s a veszélytől eltiltsa. Az Egyház marad, mert az emberi természet is marad, melynek orvoslására s nemesítésére hivatott. Fejlődjék bár az emberiség s művelődjék bármily fokban, szellemi táplálékának ellenőrzése bár módosulhat, de épen úgy nem válik soha feleslegessé, mint ahogy a hatóság az élelmiszerek

hamisítását' szünös-szüntelen üldözni lesz kénytelen. A könyvbírálat, az Index mindig modern marad, mert miként *Grillparzer* találóan megjegyzi, „sajtószabadság csak ott lehet, ahol az ország fele írni, a másik fele olvasni nem tud.“

E könyvben tehát szándékozunk az Egyház legújabb sajtótörvényeit megismertetni s leközeljünk az Indexet, amennyiben az az intelligens, modern embert csak érdekelteti.

Ha lesznek is olyanok, kik az erre fordított fáradságot lemosolyogják, de lesznek mindig írók is, kik Egyházuk törvényeit tiszteletben tartani és így *ismerni* akarják. Ezek nem fogják az Egyháztól zokon venni azt, amit jó barátjuktól hálával fogadnak: közrebocsájtandó műveikről való véleményt, ítéletet. De vannak s lesznek hívek is, kik mielőtt valami szellemi táplálékhoz nyúlnak, mely hitöket, lelköket érinti, szent joguknak és kötelességüknek ismerik, hogy az Egyház jóváhagyó, illetőleg tiltó ítéletében maguktartására nézve irányítást keressenek. Legalább az ily írók s olvasók szívesen fogják venni az egyházi sajtótörvények ismertetését s az Indexet, vagyis a névszerint is eltiltott könyvek jegyzékét.

Adná Isten, hogy kis munkánk minél több balvéleményt oszlatna el s minél közelebb hozná a lelkeket az Egyház szelleméhez s szívéhez.

I.

Történelmi áttekintés.

Az ó-korban.

A könyvbírálat s tilalom körülbelül olyan régi, mint amily régóta az ember gondolatait írásban közli s másokéval kicseréli.

Már az ó-korban a bölcsek *Plato* sürgeti, hogy minden könyvet közrebecsátása előtt tudósoknak, arra rendelt okos embereknek adjanak át; ezek alaposan vizsgálják meg s ha teljesen veszélytelennek találják, csak akkor adják a nép kezébe.

Athénban, a klasszikus műveltség s haladás tűzhelyén, a tanács tűzhalálra ítélte *Protagoras* könyveit, mert szerzőjük kétségbevonta az istenek létezését.

Rómában Marcus Aemilius tudomást szerezvén arról, hogy a városba nagy csomó könyv érkezett, elrendeli, hogy mindazokat a könyveket el kell égetni, melyek új vallási felfogást tartalmaznak.

Rómában egyébként maguk a törvények is úgy intézkedtek, hogy minden vallás-, erkölcs- és államellenes könyvet meg kell semmisíteni. Ezek értelmében maga *Augustus* császár a klasszikus irodalom fénykorában több, mint 2000 könyvet hamvasztatott el. És ebben nem volt személyválogatás. *Ciceronak*: „*De natura Deorum*“ című könyve is csak alig kerülte el ezt a sorsot. A hatalmas *Julius Caesar* száműzetésbe küldötte *Ovidiust* az „*Ars amatoria*“ című erkölcsrontó műve miatt.

Ez történt azokban az időkben, mikor még nyomtatott könyvek nem léteztek, s az írni-olvasni tudás is ritkaság számba ment. Mennyivel megokoltabb a védekezés napjainkban, midőn a könyvnyomtatás a legveszélyesebb eszméket szinte boszorkányos gyorsasággal tudja szét-

röpiteni, elterjeszteni. És ha a pogányok belátták a rossz könyvek romboló hatását, s csupa államférfíui bölcseségből s hazaszeretetből igyekeztek azok terjedésének útját állani, mennyivel inkább elvárhatjuk ezt az Egyháztól, a hit s erkölcsnek *Istentől* megbízott, hivatalos örétől.

A keresztény középkorban.

Az Egyház átvevén isteni *Mesterétől* a nagy megbízást: „*Elmenvén az egész világra, hirdessétek az Evangéliumot minden teremtménynek!*“ (Márk 16. 15.) nemcsak abban látja kötelességét, hogy az üdvösséges tant hirdesse, hanem abban is, hogy a hamisat, kárhozatosat elvesse. Az egyik jog s kötelesség magában zárja a másikat.

Midőn az Úr Péternek átadja a pásztorbotot: „*Legeltesd az én bárányaimat s juhaimat*“ (v. ö. Jn. 21. 15—17.), nem csak arra adott felhatalmazást, hogy a nyáját jó legelőre terelje, hanem arra is, hogy a veszélyestől elterelje.

Az Egyház nem csupán azért „*az igazság oszlopa s erőssége*“, ahogy azt Sz. Pál nevezi, (I. Tim. 3. 15.) mert hit s erkölcs dolgában nem tévedhet, hanem azért is, mert a hamisra, rosszra kötelességszerűen rámutat, azt tiltja s megbélyegzi.

Igy, csak így tud az Egyház az lenni s maradni, amivé isteni Alapítója rendelte, t. i. „szorgos és óvatos őre a hittételeknek, melyeken semmit sem változtathat, hozzájuk nem adhat, belőlük el nem vehet, hanem minden igyekezettel azon van, hogy az ősieket hűen s bölcsen kezelve épen megtartsa.“ (Lerini Vince.)

Ezt a feladatát Egyházunk be nem tölthetné, ha csak jogában nem volna a téves és erkölcstelen iratok terjesztését minden lehető módon megakadályozni.

És ezt a jogát az Egyház tényleg kezdettől fogva gyakorolta is. Születése napját, mondhatnók, a rossz könyvek alkotta máglya fénye mellett ünnepelte. Alig térnek meg az első hívek, közülök azok, kik eddig „*hiábavalóságokat gyakoroltak*“ babonáságoknak hódoltak „*összehordták a könyveket és megégették mindnyájuk előtt. Számbavétetvén azok értéke, összesen ötvenezer*

tízesre találták azt.“ (Ap. cs. 19. 19.) Hogy ennek a vagyontérő könyvhalmaznak elhamvasztása az apostolok felhívására s utasítására történt, kételkedni alig lehet. Hiszen az apostolok mindig s mindenütt különös súlyt helyeztek arra, hogy a hamis iratokat, a tévely e gyűanyagát a hívek kezéből eltávolítsák.

Azért inti *Sz. Pál Timoteust, Efezus püspökét*, oly nyomatékkal: „*Oh Timoteus! a nálad letett kincset őrizd meg, távoztatván a hiábavaló szóújításokat és a hamisan úgynevezett tudomány ellenvetéseit, melyet követvén, némelyek a hittől elszakadtak.*“ (I. Tim. 6. 20. 21.)

A keresztény őskorból eredő u. n. „Apostoli konstitúciókban“ mint törvényt olvassuk: „Tartózkodjál a pogányok minden könyvétől . . . Mi közöd neked azokhoz a beszédekhez vagy törvényekhez vagy hamis prófétákhoz, melyek az embereket az igazi hittől elterelik?“ Nem tartjuk feladatunknak, de meg könyvünk terjedelme sem engedné meg, hogy felvonultassuk itt az olvasó szeme előtt a zsinatok s pápák hosszú, szinte szakadatlan sorozatát, s részletesen ismertessük azt a védőháborút, melyet ezek vívtak a rossz könyvek ellen. Csupán néhány jellemzőbb s érdekesebb adatra kell szorítkoznunk.

Kezdetben, miként már említettük, úgy az egyházi mint a világi hatóság a veszélyes tanokat hirdető könyveket nem Indexre, hanem máglyára tette. Tekintve az írott könyvek csekély számát, ez az eljárás amily gyökeres, ép oly eredményes volt. Innen van, hogy az első századokban száz számra felburjánzó eretnekségnek még a nevét is csupán a cáfoló iratokból ismerjük. A hamis tanokat hirdető könyvek azonban nyomtalanul eltűntek a föld színéről.¹

A 325-ben összeült első *niceai* zsinat felkéri a jelenlevő *Nagy Konstantin* császárt, hogy *Arius* „*Thalia*“ című könyvét, mint amely eretnekségének mérgét tartalmazza, égettesse el. És a császár csakugyan az eredeti példányt máglyára vetteti, s halálbüntetés terhe alatt

¹ Hippolitus 235-ben „*Omnium heresum refutatio*“ című munkájában 33 eretnekséggel viaskodik; sz. *Epiphanius* († 403.) „*Adversus hereses*“ című könyvében 80 eretnekség — s szakadársággal veszi fel a harcot.

megtiltja, hogy a netán fennmaradt másolatát valaki olvassa. Azt a csekélyke kárt, melyet a tudomány az effajta könyvek elégetése folytán szenvedett, gazdagon kárpótolta milliónyi lélek üdvének biztonsága, melyet az eretnokség veszélyeztetett.

‡ *Zachariás* pápa (741—752.) volt az első, aki sz. *Bonifác*, a németek apostola, által felterjesztett, a szentek tisztelete ellen irányuló iratnak egy példányát a Szent-szék archivumába helyeztetni „a téves tan örök szégye-nére.“ Így azután nem kerülhetett avatatlanok kezébe. A többi példány azonban tűzre lett ítélve. Ezt az eljárás-módot *Zachariás* utódai is magukévá tették.

Hazánkban csupán az 1279-ben *Budán* tartott zsinat végzéseiben találunk először a könyvtilalom némi nyomára. Azután a reformációig valami lényegesebb adatra nem akadunk. *II. Lajos* 1524-ben azonban erélyes intézkedéssel lép az egyházi tan épségének védelmére. Rendeletet intéz *Szeben* város előljáróságához, melyben jószágvesztés terhe alatt megparancsolja, hogy *Luther* könyveit házról-házra felkutassák s nyilvánosan eléges-sék s többé senki se merje azokat árusítani, venni vagy olvasni. Hasonló rendeletet intézett ugyanezen év augusztus 15-én *Szalkay László* esztergomi érsek *Szeben* és *Brassó* városok papságához. A fennidézett királyi ren-deletet 1524 október 27. és 30-án *Sopron* városában is végrehajtották.

1570-ben *Miksa* király elrendeli az unitáriusok szakra-mentáriusok és zwingliánusok iratainak kikutatását s megsemmisítését. Az 1611-ben tartott *nagyszombati* zsinat a papságot arra kötelezi, hogy „az eretnekek műveit csak engedéllyel nézegessék.“

A könyvnyomtatás óta.

Ha már a könyvnyomtatás feltalálása előtt is az Egyház lelkiismeretes gondot fordított az írásban ter-jesztett hamis tanok elfojtására, mennyivel szükségesebbé vált a szorgosság, mióta a sajtó a téves s veszélyes eszmék közlését módfelett megkönnyítette.

A változott viszonyokkal azonban az Egyház véde-kező harcmodorának is lényegesen át kellett alakulnia.

A fizikai eszközök helyébe mind inkább szellemi és erkölcsi fegyverek lépnek. Az Egyház most már első sorban a könyvnyomdákra irányítja figyelmét.

1479 márc. 17-én *IV. Sixtus* pápa „*Accepimus litteras*“ című brevójében *Köln* városának teljhatalmat ad, hogy a hitellenes iratok *nyomtatói*, vásárlói s olvasói ellen eljárjon.

1487 nov. 1-én *VIII. Ince* pápa „*Inter multiplices*“ kezdetű bullát bocsát ki, melyben minden nyomdásznak kiközösítés terhe alatt kötelességévé teszi, hogy a kezökre bízott munkákat már a *nyomtatás előtt* egyházi cenzurának vessék alá. A már kinyomtatott műveket pedig *Rómában* a pápai palota mesterének (Magister s. Palatii), egyebütt pedig a megyés püspöknek kellett átvizsgálnia. A kifogásolt könyveket azután a nyomdászoknak, ugyancsak kiközösítés terhe alatt, meg kellett semmisíteniök.

Hasonló rendeletet adott ki *Leó* pápa 1515 május 4-én („*Inter sollicitudines*“).

Mint hogy pedig a reformáció szellemi s erkölcsi forradalma a tekintély elvét lerombolta, s főleg a Szent-szék intézkedéseit gúnytárgyává tette, azért az idézett pápai bullák épen azokon a vidékeken maradtak teljesen hatástalanok, ahol legnagyobb szükség lett volna rájuk. A gátak átszakadtak s a hit és erkölcsellenes sajtótermékek szennyes áradata rombolva terjedt szét a föld színén.

A pápák erre a lelkek védelmére új eszközökhöz nyúlnak, amely legalább a még jóakaratóiak s hívők óvására, mentésére alkalmasnak ígérkezett.

IV. Pál pápa 1559-ben nagy gonddal összeállíttatja s nyilvánosságra hozza az Egyház által elítélt s így tiltott könyvek jegyzékét. Ez volt az első kiadása a *római Indexnek*.

Ez az *Index*, melyet nagy szigorúság jellemez, megismerteti első sorban a büntetéseket, melyekkel az Egyház az általános indexszabályok által, illetőleg a névszerint tiltott könyvek olvasóit sújtja. Aztán felsorolja *a)* a szerzőket, kiknek minden műve tiltva van, *b)* a szerzőket, akiknek csak különösen felemlített munkái vannak elítélve, *c)* a névtelen vagy álnév alatt kiadott tilos könyveket.

Ugyanezt az Indexet *IV. Pius* 1561 jun. 24-én némi enyhítéssel s pótlással újra kiadta.

A kérdéssel a *trident*i sz. zsinat is foglalkozott, anélkül, hogy azt nyugvó pontra vihette volna. Felkérte tehát *IV. Pius*t, hogy az Index ügyet végleg rendezze. A pápa csakugyan eleget is tett a zsinat kívánásának, a zsinati atyák munkáját kiváló teológusokból álló bizottsággal átnézte s az új, jóval tökéletesebb Indexet „*Dominici gregis*“ kezdetű kísérő bullával 1564 márc. 24. közrebocsátotta.¹

Az Index napjainkig mintegy 40-szer látott újból napvilágot. Lényegében ugyanaz maradt, de alkalmazkodott az idők szükségleteihez s felölelte magába az időközben elítélt újabb könyveket. A cél mindég a lelki veszély elhárítása volt s maradt. Minthogy pedig az ősi régi tévelyek ma már senkinek kárt nem okoznak, s hajdanában elmergesedett békebontó viták jelenleg már senkit sem sértenek, azért *XIII. Leo pápa* „*Officiorum ac munerum*“ kezdetű, 1897 január 25-én kelt apostoli iratával az 1600-ik év előtti összes könyveket s az újabb korból származók közül is több százat töröltetett.

A legújabb Index 1924-ben jelent meg. 289 oldalon kb. 4000 könyvcímet sorol fel. Találunk benne görög, lengyel, orosz, zsidó, syr s arab nyelven írott művekre s a latin nyelven írottak között úgy szólván a világ összes nemzetének írói előfordulnak, 30—40 írónővel is. találkozzunk, többnyire a 18—19. századból.

A magyar nyelv csak néhány rövid cikkel szerepel. Ennek oka távolról sem az, mintha irodalmunk hit s erkölcs szempontjából kifogástalan volna, hanem inkább az, hogy nálunk a veszélyes s ártalmas könyvek feljelentését illetőleg kisebb érzék s kevesebb lelkiismeretesség mutatkozott.

Jegyzet: Az Index intézményét, mint hathatós pajzsot, az államok is nem egyszer felhasználták saját ellenségeikkel szemben. Így, hogy tovább ne menjünk, *Mária Terézia* s *József* császár Indexsel igyekeztek a veszélyes eszmék terjedését gátolni. Az általok tiltott könyvek jegy-

¹ Ennek az indexnek címe: Index librorum prohibitorum eum regulis confectis per Patres a Tridentina Synodo delectos auctoritate S. D. N. Pii P. M. comprobatus.

zéke a „*Catalogus librorum a Commissione Aulica prohibitorum*“ címet viselte. Újabban Németországban, az 1878. okt. 21. hozott birodalmi törvény alapján, adtak ki Indexet, amely már 1884-ben 800 tiltott könyvet s röpiratot sorolt fel.

Az Index Kongregáció.

Röviden meg kell emlékeznünk arról a szervről is, melyet a Szentszék az Index állandó vezetésére s kiegészítésére hosszú évszázadokon át alkalmazott. Ez az ú. n. Index Kongregáció, melyet V. Pius pápa 1571-ben alakított. Tagjai: több bíboros, az asszisztens, a titkár, aki rendszeren sz. *Domonkos* rendjéből való, azonkívül több tanácsos és relátor (referens).

Nincs módunkban, hogy ennek a tekintélyes egyházi testületnek felette érdekes történetét s működésének nagyszerű technikáját részletesen ismertessük. De mégis jellemzésül rámutatunk azokra a böles szabályokra, melyeket XIV. Benedek, a nagy jogász-pápa „*Sollicita et provida*“ kezdetű 27 szakaszból fölépített apostoli iratában számára adott.

Ha valaki bizonyos könyv elítélését kéri, a titkár ezt tudomásul veszi, a könyvet beszerzi, esetleg hitelesen lefordíttatja s a pápától vagy a bíboros prefektustól kijelölt két tanácsossal megvizsgálattatja. Ha ezek csakugyan úgy találják, hogy a könyv Indexre való, megválasztják a relátorok (referensek) közül azt a szakembert, aki róla az „*Előkészítő kongregációban*“ részletes jelentést fog tenni. Az „*Előkészítő-kongregációt*“, mely az asszisztensből s hat tanácsosból áll, a titkár hívja időnkint egybe. A tanácsosokat a könyv anyagának megfelelően ugyancsak hozzáértő szakemberekből kell a titkárnak összeválogatnia. Ezek most már meghányják-vetik azt az előterjesztést, bírálatot, melyet a relátor a szóbanforgó műről eléjük terjeszt. A titkár az elhangzott véleményeket mind összejegyzi, a bíborosok kongregációjához terjeszti fel. Ez dönt azután végleg a könyv sorsáról. A döntést a titkár jóváhagyás végett a pápához viszi, akit az egész ügymenetről informál. Felettébb jellemzők azok az utasítások is, melyeket a pápa említett apostoli iratában a tanácsosok s relátorok (referensek) számára ad.

a) Nem feladatuk, hogy a feljelentett könyvet, iratot

elítéljék vagy felmentsék. Az ő dolguk csupán őszinte szakvéleményt adni róla, melynek alapján a bíborosokból álló kongregáció ítélni fog.

b) Ha minden óvatosság ellenére előfordulna, hogy a könyvet oly relátornak vagy tanácsosoknak osztanák ki, akiknek képzettsége a könyv megbírálására nem elegendő, akkor az illetők *súlyos bűn terhe alatt* kötelesek ezt a titkárnak bejelenteni, hogy az helyettök mást küldjön ki. A pápa maga kijelenti, hogy az ily őszinteség minden dicséretet megérdemel.

c) Teljesen elfogulatlanul kell véleményt adniok s minden melléktekintetet nemzetiségre, családra, iskolára stb. félretenniök.

d) Szigorú kötelességük az *egész* könyvet bírálat alá venni, nem pedig abból egyes szavakat vagy mondatokat kikapkodni. Különös tekintettel legyenek mindég arra, hogy a szerző művét mi célból írta.

e) Ha megtörténnék az, hogy kifogástalan katolikus író művében többféle értelemben vehető helyekre akadnak, inkább a szerző mellett, mint ellene adjanak véleményt.

Jóllehet az egész kongregáció a legszigorúbb titoktartásra van kötelezve, főleg pedig a följelentőt s relátort soha el nem árulhatja, mindazonáltal a titkár az esetleg jelentkező szerzőnek tudomására hozhatja, hogy könyve ellen mi a kifogás.

Hogy pedig a kongregáció a feljelentett írókkal előzetesen nem tárgyal, azokat ki nem hallgatja, annak egyszerűen oka az, mert nem őket akarja elítélni, megbélyegezni s így nincs is ok, hogy *szándékuk s felfogásuk* felől érdeklődjék. A mű kárhoztatásánál egyesegyedül annak veszélyes volta s a benne előforduló tévedések jönnek tekintetbe, melyek a tapasztalás szerint még a legszentebb s legbölcsebb szerzők műveibe is becsúszhatnak. 1917 március 25. az Index Kongregáció, mint önálló testület bevégezte dicső pályafutását. XV. Benedek pápa ugyanis a jelzett napon kelt „*Alloquentes*“ kezdetű rendeletével a „*Suprema sacra Congregatio S. Officii*“ nevet viselő legfelsőbb egyházi hatósággal egyesítette s azóta mint ennek szakosztálya: „*Sectio de Indice*“ folytatja a régi szellem-

ben s a régi irányelvek szerint áldásos működését. Ez-
időtől fogva a Szentszék hivatalos közlönyében az „*Acta*
Apostolicae Sedis“-ben az Indexre vonatkozó határozato-
kat a „*Suprema S. C. S. Officii*“ rovatában kell keres-
nünk.

A könyvtalalomról általában.

Természettörvény.

Van törvény, mely minden emberi törvényt megelő-
zött, csak oly régi, mint maga az ember. Szerzője s szente-
sítője az, ki az embert alkotta. Minden más törvény csakis
akkor jogos, igazságos és érvényes, ha ebbe a törvénybe
nyújtja le gyökereit, ezen alapul. Ahol az emberi törvény
nem intézkedik, ott a természettörvényt kell megkérdezni
s meghallgatni azt, amit a lelkiismeret, mint szócső által
nekünk mond. De még ott is, ahol az emberi törvény
valamit előír vagy megenged, a bennünk megnyilatkozó
természettörvényt figyelmen kívül hagyni nem lehet.
Övé az elsőség, ha az emberi törvénnyel összeütközésbe jő.

Nagyon gyakorlati ez az igazság főleg a könyv-
talalom szempontjából. Vannak ugyanis könyvek, melyek-
nek olvasása legalább egyesekre nézve, magával a termé-
szettörvénnyel ellenkezik. Örök elévülhetetlen tétele
ennek: „Ne ölj!“ Gyilkolni nem szabad sem testet, sem
lelket, sem a magunk lelkét-testét, sem a másét. Már pedig
számtalan könyv van, mely a hitet s jó erkölcsöt oly
körmönfont ügyességgel s annyi ördögi csábval ostro-
molja, hogy olvasásuk az emberiség átlagára nézve való-
ságos lelki öngyilkosság. Ily esetben mit sem változtat a
dologon, van-e írott törvény, mely az effajta könyv olvasá-
sát tiltja avagy sines; benne van-e az Indexben avagy
kimaradt. — Felmentést a természettörvény alól senki
sem adhat.

A természettörvény értelmében mindenki *súlyosan*
vét, aki valamely könyv olvasása által magát bizonyosan
a halálosbűn veszélyébe dönti. *Bocsánatosan* vétkezik, aki
csupa könnyelműségből oly könyvet olvas, amely reája
kisebb s kevésbé biztos bűnveszélyt jelent. Sőt, kevésbé
veszélyes könyvet megfelelő óvatossággal *minden bűn*

nélkül olvashatunk, ha arra *megfelelő komoly okunk van*.

A természettörvény tehát egy részről *általános*. Kivételesen *nélkül* mindenki alája van vetve, aki csak az emberi természetben osztozik. De másrészt *viszonylagos*, miként a veszély is, amely a természettörvény tilalmának egyedüli oka, különböző egyénekre nagyon eltérő lehet. Könnyen megeshetik, hogy egy regény (ép úgy mint valamely tánc vagy színdarab) tüzesvérű, érzékiségre nagyon hajlamos fiatalemberre vagy leányra biztos bukást jelent, míg hidegvérű idősebb egyén nagyobb izgalom *nélkül* elolvashatja. Némely orvosi, vagy erkölcstani könyv, lexikon, gyermekek kezében éles kés volna, míg ellenben komoly, higgadt, felnőtt egyén nagy haszonnal forgathatja.

Egyházi törvény.

Másként áll a dolog az egyházi törvénnyel. Az egyházi törvény ugyanis természeténél fogva *általános*. Az emberi törvényhozó abból a feltevésből indul ki, hogy a rossz könyv — kivételektől eltekintve — *mindenkinek* káros s így *mindenkit* eltilt annak olvasásától. Ha azonban egyesekről beigazolódik, hogy rossz könyveket lelki kár *nélkül* olvashatnak, sőt a közjó érdekében olvasniok kell, ám akkor az Egyház készségesen megadja erre nekik a *kivételes* felhatalmazást.

Tehát tiltott könyvet engedelem *nélkül* olvasni még annak sem szabad, aki *bizonyosan* tudná, hogy az reája veszélytelen. A könyvtilalom törvényének ugyanis még egyéb célja is van mint egyesek lelki védelme, biztonsága.

Először is útját akarja vágni minden *képzeldésnek* és *önámításnak*. Mit is érne az olyan törvény, mely az alattvalókra bízna annak megállapítását, vajjon az reájuk is vonatkozik-e avagy sem; amely a polgárok izlésére, kénye-kedvére hagyná, vajjon alávessék-e magukat neki, avagy nem? Nem volna-e hiábavaló sőt nevetséges az ilyen vagy hasonló hatósági rendelet: „Szigorúan tilos mérget elúrúsítani — és csakis azoknak adható, akik venni óhajtanak“, „senkinek sem szabad fegyvert hordozni. kivéve azokat, kiknek ez úgy tetszik . . .“

A könyvtilalom törvényének további célja a rossz könyvek kiadásának s terjedésének lehető akadályozása. Minél kevesebben olvassák az ily könyveket, annál kisebb lesz a kedv s vállalkozás azok megírására és kinyomtatására.

Jegyzet: Az új törvénykönyv — kivételes esetektől eltekintve — melyekre annak helyén rámutatunk, nem ismer többé különbséget a „könyvek“ s egyéb kisebb terjedelmű nyomtatványok között. Azért mi is, jóllehet az alábbiakban a nyelvszokást követve s rövidség kedvéért könyvekről beszélünk, de mindennemű — akár egyetlen lapot alkotó — sajtóterméket értünk alatta.

Az egyházi könyvbírálat.

A katolikus Egyházat felelősségének érzete már régtől fogva arra indítja, szinte kényszeríti, hogy Istentől kapott jogára, hatalmára támaszkodva ne csak a rossz könyveket elítélje s tiltsa, hanem azok megjelenését előzetes könyvbírálat (*praevia censura*) által lehetőleg gátolja. Már a XV. században nyomára akadunk, hogy ezt a jogot némely püspök rendszeresen gyakorolta. X. *Leo*, a protestantizmus által támasztott irodalmi zür-zavarban az előzetes könyvbírálatot minden főpásztor szigorú kötelességévé tette. *A tridenti* sz. zsinat is hasonló értelemben határozott. A módját s körülményeit nevezetesen XIII. *Leo* pápának 1897-ben kiadott „*Officiorum et munerum*“ kezdetű apostoli irata határozta meg. Az új Codex az 1384—1405. kánonokban a régi szabályokat csak egyben-másban módosította.

Mielőtt azonban részletekbe bocsátkoznánk, némely megjegyzést kell tennünk előljáróban.

Minő szándék vezet az Egyházat az előző könyvbírálatban?

Bizonyára a legszentebb szándék s legkevésbé sem a gyámkodás vagy sértő gyanakvás. Hiszen minden írónak magának kell leginkább óhajtania, hogy műve az igazságot szolgálja, s attól szemernyit sem térjen el. Másrészt a tapasztalás nagyon is igazolja, hogy épen a vallást érintő dolgokba mily könnyen csúszhatik be a félreértés s tévedés, amely csak annál veszélyesebb, ha azt nagytekintélyű író nyomtatott könyvben adja közre. Valóságos, hálára

méltó jótétemény tehát a szerzőkre nézve, ha könyvüket a nyomtatás előtt az Egyház diszkrét s jóakaró bírálóat alá veti s az esetleg javítandókat megjelöli. Ha azután a könyv hit s erkölcs szempontjából kifogástalan, az Egyház készséggel adja meg neki a jóváhagyást, mely a katolikus közönséget megnyugtatja, a szerzőt pedig ország-világ előtt, mint Egyházának hű s engedelmes gyermekét mutatja be.

Mit akar mondani a jóváhagyás (approbáció)?

Nem jelent egyebet, mint azt, hogy a mű *hit s erkölcs* szempontjából téveset nem tartalmaz s így lelki veszély nélkül olvasható. Ellenben mit sem mond a könyv irodalmi s tudományos értékéről s irányáról. Mindennek megítélése nem az egyházi könyvbírálat célja s feladata. Már ez maga is igazolja, hogy az Egyház a könyvbírálat-tal saját illetékessége körét túl nem lépi.

Mit kell az egyházi könyvbírálatnak alávetni?

Az új Codex értelmében cenzura-kötelesek a következők:

Az egyházi hatóság engedélye nélkül sem egyháziak, sem világiak nem adhatják ki a Szentírást s a hozzá tartozó jegyzeteket s magyarázatokat. Nem tehetnek közzé a hittudomány bármely szakába vágó könyveket; imádságos és hitbuzgalmi könyveket s általában oly nyomtatványokat, melyekben a vallás és erkölcs érdekelve van. Nem készíttethetnek a nyilvánosság számára szentképeket, akár van rajtuk imaszöveg, akár nincs.

Sőt az egyháziak egyáltalán *semmi nyomtatványt* sem publikálhatnak felettes hatóságuk jóváhagyása nélkül. Engedélyre van akkor is szükségük, ha *profán* lapokba cikkeket akarnak közölni. A lapszerkesztésre is különös engedélyt kell kérniök. Sőt oly lapokba, folyóiratokba, melyek a *keresztény világnézettel hadilábon állnak* (pl. nálunk a Világ, Népszava) még világi katolikusoknak is csupán kivételes, fontos okból, melyet a *püspök is, mint ilyet elismer*, szabadna írniök.

Az engedélyt, jóváhagyást az elsorolt esetben az Új kodex értelmében *vagy* a szerző püspöke, *vagy* a megjelenés *vagy* a nyomtatás helyének püspöke adhatja meg. Ha

egyik ezek közül a jóváhagyást megtagadná, a másiktól csak ennek a körülménynek felemlítésével szabadna azt kérni.

Némely könyv kiadásához nem elég a püspöki engedély, hanem magasabb hatósághoz kell fordulnunk. Nevezetesen a boldoggá s szentté avatási ügyekről csupán a szertartások sz. Kongregációjának engedélyével szabad bármit kinyomtatni; a különböző kongregációk határozatainak kiadásához az illető kongregáció felhatalmazására van szükség. Csupán a Szentszék engedélyezi a bucsukkal egybekötött imák hiteles gyűjteményének s az apostoli bucsuk jegyzékének kiadását. A Szentírás nemzeti nyelven csupán pápai jóváhagyással, *a püspökök felügyelete mellett*, a Szentatyák s katolikus tudósok műveiből vett *jegyzetekkel* adható ki.

A liturgikus könyveket, litániákat ugyan a Szentszék engedélyezi, de a püspököknek kell hitelesíteniök, hogy az új kiadás az eredeti jóváhagyott szöveggel teljesen egyező. Eddig a Szentszék csupán a következő litániákat approbálta: a Mindenszentek, a haldoklók, a lorettói sz. Szűz, Jézus neve, Jézus szíve s sz. József litániáját. Csakis ezeket szabad tehát nyilvános istentiszteletnél használni.

A jóváhagyott könyv fordítása s új kiadása új approbációra szorul. Ellenben nem kell új cenzura alá vetni azokat a külön lenyomatokat, melyek folyóiratokból vannak véve. Ez feltételezi, amit az új törvény külön fel nem említ, hogy az illető lapoknak, folyóiratoknak már meg van a püspök által kinevezett cenzora.

A *szerezteseknek* könyveik kiadásához még a saját rendi-főelőljárójuk engedélyét is ki kell kérniök.

Jegyzet: Minthogy a könyvbírálatról szóló törvény mindenütt csupán *nyomtatott* könyvek stb. *kiadásáról* beszél, nem kell engedélyt kérni az oly iratokra, melyeket *litografia* útján sokszorosítanak, sőt nyomtatványokra sem, amelyek csak *magánhasználatra* vannak szánva.

A törvényszegés súlya.

Halálosan vét a szerző, aki cenzuraköteles művét csupa hanyagságból vagy megvetésből egyházi jóváhagyás nélkül bocsájtaná közre, főleg ha kényes természetű kérdésekről, dolgokról tárgyal. Aki azonban a már egyszer

jóváhagyott munka újabb kiadásakor nem kér engedélyt, rendszeren csak *bocsánatosan* vétkezik. Ellenben *nem vétkezik* az, aki egyébként kifogástalan, cenzura-köteles könyvet olvas, melyet jóváhagyással el nem láttak. De mégis kivételt alkotnak e szabály alól a Szentírás könyvei a hozzájuk tartozó jegyzetekkel, a Szentírás nemzeti nyelvű fordításai, továbbá az oly nyomtatványok, melyek új jelenésekről, kinyilatkoztatásokról, látomásokról, jóvendőlésekről, csodákról tárgyalnak, vagy új ájtatosságokat akarnak meghonosítani. Mindezekre feltétlenül egyházi jóváhagyás kell, hogy hiba nélkül olvashassuk azokat.

Az egyházi könyvtilalom.

Ki tilthat el könyveket?

A római Szentszék, mint a legfőbb lelki hatalom az egész Egyházra kiterjedő könyvtilalmat adhat. És tényleg az 1396-ik kánon kimondja, hogy „azok a könyvek, amelyeket az apostoli Szentszék elítélt, minden helyen s bármely nyelvre fordítva, tiltva vannak“. A könyvtilalmi törvények tehát a görögkatolikusokra is kiterjednek.

Püspökök, tartományi zsinatok s szerzetek legfőbb előljárói is tulajdon alattvalóikat eltilthatják egyes könyvek olvasásától. Tőlük ugyan szabad a fellebbezés a római Szentszékhez, de olyképen, hogy míg a Szentszék nem dönt, a könyvek tilosak maradnak.

Kik kötelesek könyveket feljelenteni?

Voltaképen minden keresztény hívő bizonyos fokban tartozik a hit s erkölcs épsége felett őrködni s így a rossz könyvek s egyéb nyomtatványok feljelentésére vállalkozni, ha azt nagyobb nehézség nélkül teheti. Evégből nem kell egyenesen a Szentszékhez fordulnia, hanem a feljelentést püspöküknél vagy a pápai követnél is megteheti.

A feljelentés különös kötelezettsége terheli azonban a lelkipásztorokat, püspököket, apostoli követeket s a katolikus egyetemek rektorait, mint a hit s erkölcs épségének hivatott ellenőreit. (1397. kánon).

A feljelentő ne csupán a könyv címét, szerzőjét adja

tudtul, hanem az okot is, amely miatt az illető könyvet veszélyesnek és így eltiltandónak véli.

A hatóság, melynél a feljelentés történt, a legszigorúbb hivatalos titoktartásra van kötelezve s a feljelentő nevét senkinek el nem árulhatja.

Mit jelent a könyv elítélése?

A könyv felett kimondott kárhoztató ítélet, az Indexre tétel nem jelenti szükségképen azt, hogy az a könyv eretnokséget vagy erkölcstelenséget tartalmaz. Lehet az illető mű gyanús, könnyen félreérthető s így a *jelen viszonyok között* a hívek lelkére veszélyes.

Ha az idők s viszonyok változtával a veszély megszűnik, az Egyház a könyvet az Indexről leveszi s annak olvasását a híveknek megengedi.

A könyvtilalom hatályai.

A szerzőt illetőleg.

Amint a Szentszék valamely könyvet elítél, Indexre tesz, a szerző lelkiismeretben köteles ennek az ítéletnek magát *őszinte* engedelmességgel alávetni s művét a közforgalomból lehetőleg azonnal kivonni. Ha erre vállalkozik, a Szentszék az erről szóló jelentést hivatalos lapjában dicsérőleg tudomásul veszi s kihirdeti.

A szerzőt egyébként semmi gáncs vagy büntetés nem éri, sőt amennyiben engedelmes lélekkel meghódol, tanújelét adja bölcsességének és erényének, amely még a tudományánál is ragyogóbb dicsőkörral övezi.

Fenelon 1699-ben *Gyümölcsoltó Boldogasszony* ünnepén épen a szószékre készült, midőn testvére a sekrestyében kezébe nyomja *XII. Ince* pápa apostoli levelét, mely „*Maximes des Saints*“ című művének elítélését tartalmazta. *Cambrai* lángeszű érseke erre felszállott a szószékre s az ünnep jelentősége helyett az engedelmesség erényét dicsőítette fenséges beszédben. Aztán pásztorlevelet is bocsátott közre, melyben ezeket mondja: „Szentséges Atyánk könyvemet elítélte. A pápa ítéletével őszintén, teljesen s minden hátsógondolat nélkül egyetérték. Titeket is híveim, figyel-

meztettek a tökéletes meghajlásra s a fentartás nélküli engedelmességre, hogy a Szentszék iránti hűség csorbát ne szenvedjen. És ebben utolsó leheletemig példát akarok nektek adni. Isten őrizzen, hogy valaha rólam megemlékezvén, ne mondhassátok: pásztorunk engedelmesebb volt valamennyi bárányánál, s maga alávetésében határt nem ismert“.

De mindez nem volt elég alázatosságának. Az esetet, melyről imént szóltunk, gyönyörű monstrancia készíttetésével akarta megörökíteni. Két angyal tartja ezen a tulajdonképeni úrmutatót. Ezek egyike tiltott könyveket tapos, köztük *Fenelonét is*.

1849-ben *Rosmini Serbati Antal* gróf (1797—1855) két könyve (Delle cinque piaghe della S. Chiesa és „La Costituzione“) Indexre került. A liberális ujságok — rendes taktikájuk szerint — üvöltöttek a Szentszék ellen s az egekig magasztalták a papfilozófust, hogy így az Egyház iránt dacba belehajszolják. Rosmini erre így nyilatkozott:

„Legnagyobb fájdalmamra némely lap könyveim elítélése miatt az Index kongregációnak szemrehányásokat tesz. Minthogy én a kongregáció határozatának egyszerűen, legteljesebb őszinteséggel, tökéletes külső és belső engedelmességgel meghódolok, miként ez az Egyház minden hű fiának kötelessége, bárki megértheti, mennyire helytelenítem azokat a tiszteletet sértő cikkeket. Kijelentem, hogy azokkal egyet nem értek s dicséretüket, mellyel engem illetnek, visszautasítom“.

A könyvet illetőleg.

Az Egyház által elítélt, Indexre tett könyvet (újra) kiadni, olvasni, megtartani, árúsítani, más nyelvre fordítani vagy mással bármilyen módon közölni nem szabad. (1398. kánon).

Bővebb megértésre szolgálnak a következő megjegyzések:

a) A könyv *kiadója* elsősorban maga a szerző, aki kéziratát publikálás céljából másnak átadja, továbbá a nyomdász s a szoros értelemben vett kiadó, aki a nyomdásszal gyakran nem azonos.

b) A törvény a könyv személyes, *fizikai olvasását* tiltja. Nem terjed ki tehát azokra, kik csupán a felolvasást

hallgatják, avagy a betanult szöveget kívülről előadják; továbbá azokra sem, kik bár személyesen olvassák a könyvet, de a nyelvet, melyen írva van, nem értik.

c) A könyvet az „*tartja meg*“, aki azt birtokolja. Mit sem változtat a dolgon, hogy azt saját könyvtárában őrzi vagy másnak kölcsönzi. Legfeljebb egyelőre olyannál helyezhetjük letétbe a tiltott könyvet, kinek annak tartására hatalma van, de csakis addig, míg magunk ugyanerre engedélyt nem szereztünk.

A könyv megtartójának számít az is, aki annak nyelvét nem érti.

A könyvtárosok azonban nem nevezhetők a könyv megtartóinak, minthogy azt nem a saját nevökben s nem maguknál őrzik.

Ákinek tehát tiltott könyv van a birtokában, köteles azt vagy megsemmisíteni (elégetni) vagy más felhatalmazottnak átadni vagy pedig az ily könyv birtoklásához szükséges engedélyt az egyházmegyei hatóságtól megszerezni.

d) „*Közlő*“ pedig a könyvet, aki azt másnak kölcsönzi, felolvassa avagy más számára részleteket belőle kiír. Nincs azonban a törvény szándéka ellen az az általános szokás, amelynél fogva a katolikus iskolákban, könyvekben, folyóiratokban megfelelő magyarázattal, kritikával kapcsolatosan a tiltott könyvek tartalmát is megismertetik s belőlük mutatóványokat közölnek.

A törvénszegés súlya.

Nagy vétket követ el a *kiadó*, aki oly könyvet bocsájt közre, mely ártalmas tartalmánál fogva mások romlását okozhatja. Aki azonban egyébként ártalmatlan könyvet (pl. imakönyvet) a megkivánt jóváhagyás nélkül ad ki, a súlyos büntől könnyebben menthető.

Az olvasó akkor vétkezik halálosan, ha a tiltott könyv *jelentékeny* részét elolvassa. Ennyinek számítható akár 3—4 oldal is, ha az épen a könyv mérgét tartalmazza. Egyébként kb. 30 oldalt (kis alakú könyveknél kb. 60 oldalt) szoktak erkölcsstani írók jelentékenynek minősíteni.

A könyv *megtartója* súlyos bünt követhet el, ha azt egy hónapnál tovább kellő mentő ok nélkül birtokában

őrzi. Megfelelő okból s így büntelenül tartaná magánál a tiltott könyvet, az olyan, aki csak arra használná a haladékat, hogy a könyvet erre felhatalmazottnak átszolgáltatassa, avagy maga számára az engedélyt annak birtoklására megszerezze. De még ily esetekben sem szabad a könyvet egy hónapnál jóval tovább maguknál tartanunk.

Az egyházi büntetés.

A könyvtilalom törvényének áthágása tehát, mint fent kifejtettük, *rendesen súlyos* bűn ugyan, de egyházi büntetéssel *nem* kapcsolatos, miért is minden gyóntatóatya által feloldozható. Miért is nagy tévedésen alapszik az a meglehetősen általános balhit, hogy aki Indexen levő könyvet olvas, az Egyházból ki van közösítve.

Vannak azonban tényleg esetek, — de ezeknek száma aránylag igen csekély — midőn a Szentszék a könyvtilalmi törvény megsértőit a kiközösítés pallósával is fenyíti.

Ugyanis a 2318-ik kánon értelmében a pápának különös módon fentartott kiközösítést vonnak magukra azok, akik hitehagyottaknak (aposztaták), eretnekeknek és szakadároknak aposztaziát, eretnekséget, szakadárságot védelmező könyveit kiadják, valamint azok, akik ugyanezeket a könyveket vagy egyéb, apostoli (pápai) levél által *névszerint tiltott* könyveket védelmeznék, tudatosan, kellő engedély nélkül olvasnak vagy maguknál tartanak.

Nem fentartott kiközösítésbe esnek pedig azok a kiadók, illetőleg szerzők, akik a Szentírás könyveit avagy a hozzájuk tartozó jegyzeteket s magyarázatokat egyházi jóváhagyás nélkül közrebocsájtják.

Itt azonban nyomban meg kell jegyeznünk, hogy a könyveknek pápai irattal elítéltetése a tilalomnak csupán ünnepélyesebb formája, aminek azonban, mint az *Index Librorum Prohibitorum* 1924 évi kiadása a XXI. lapon megjegyzi semmi különös kihatása nincs. Hogy a könyv *kiközösítés* terhe alatt tilos-e, ezt a pápai irat szövegéből lehet csupán megállapítani. Az „*apostoli teljhatalmunkból*“, az „*apostoli tekintélyünkkel*“ vagy effajta kifejezések egyházi büntetésre engednek következtetni. Hilgers S. J., ki e téren elsőrangú szaktekinély: „Die Bücher-

verbote in Papstbriefen“ című tanulmányában (Herders Freiburg in B.) 41 könyvet sorol fel, amelyek *pápai levelek* folytán *kiközösítés terhe* alatt tilosak. Az *Index Librorum Prohibitorum* sajnos, ezeket nem tünteti külön fel.

Mi az alább közlött jegyzékben az ily könyveket Hilgers nyomán *K. t. a.* (kiközösítés terhe alatt) betűkkel jelöljük meg.

Azt sem szabad felednünk, hogy kiközösítésbe avagy egyéb egyházi büntetésbe csupán az esik, akinek az illető büntetésről *tudomása van*, de azzal nem törődik, azzal *dacba száll*. Jóhiszeműeket s tudatlanokat ugyanis sohasem fenýít az Egyháznak jószágos, anyai keze.

Az általános szabályok által tiltott könyvek.

Napjainkban, midőn a sajtó óráról-órára ezer számra szórja szét termékeit, teljes képtelenség volna minden könyvet feljelenteni, illetőleg névszerint eltiltani, Indexbe iktatni, amely hitre s erkölcsre veszélyes s így kihívja maga ellen az Egyház ítéletét. Ez birta reá a Szentszéket, hogy a hívek lelki védelméről *általános tiltó szabályokkal* is gondoskodják. Tiltva van tehát az egyházi törvény által nemcsak az a néhány ezer könyv, mely az Indexben névszerint fel van sorolva, hanem az a sok millió is, melyek tartalmuknál fogva a felsorolandó általános szabályok alá esnek. És így nagyon tévedne az, aki valamely nyilván rossz könyv olvasására azáltal vélné magát feljogosítva, mert azt névszerint az Indexben nem találja. Az ily könyv nagyon is tiltva lehet az *általános szabályok* által, amelyek folytán a veszélyes sajtótermék olvasása, megtartása stb. épen oly bűnössé válhatik, mintha az az Indexben névszerint fel volna sorolva.

Azért tehát, ha alapos gyanúnk támad, hogy valamely könyv az általános tiltó szabályok alá eshetik, vagy hagyjuk abban az olvasást, vagy pedig kérjünk előbb lelkiismeretes szakembertől (plébánostól, gyóntatótól) felvilágosítást.

Az általános tiltó szabályokat az új törvénykönyv az 1399-ik kánonban sorolja fel. Eszerint tiltottak:

1. a Szentírás eredeti szövegének és régi (keleti vagy római) katolikus fordításainak nem katolikusok által készült kiadásai, valamint bárminő nyelvű fordítás is, melyet nem katolikusok készítettek, vagy adtak ki.

Tilosak tehát az angol bibliatársulat potom áron terjesztett bibliakiadásai.

Imakönyvek, melyek a Szentírás egyes szakaszait, pl. a sz. mise evangéliumait, leckéit tartalmazzák, avagy az ú. n. „bibliák“ a szokásjog alapján ezentúl is pápai engedély nélkül püspöki jóváhagyással jelenhetnek meg.

2. bármely szerző könyve, mely eretnekséget vagy szakadárságot védelmez, vagy magának a vallásnak alapjait (pl. Isten létét, a lélek halhatatlanságát, a kinyilatkoztatás, — csoda — jövendölés lehetőségét) támadja s felforgatni igyekszik.

3. minden oly könyv, mely a vallást, jóerkölcöket kifejezetten, szántsándékkal támadja.

E címen tiltva vannak tehát a liberális, szocialista, istentagadó, materialista könyvek, folyóiratok, ujságok.

4. nem katolikusoknak oly művei, melyek egyenesen a vallással foglalkoznak, kivéve ha *bizonyosan* nem tartalmazznak semmit a vallás ellen.

Nem katolikusok alatt itt nem csupán a protestánsok és szakadárok, hanem zsidók, hitetlenek, mohamedánok, pogányok is értendők. Vallással pedig nem csupán szorosan vett hittanok foglalkoznak, hanem mindama könyvek is, melyek a Szentírásról, egyházjogról, egyháztörténelemről, liturgiáról, aszkézisről tárgyalnak, imákat, ájtatossági gyakorlatokat tartalmazznak. Alig hihető ugyanis, hogy az ily *nem* katolikusoktól írt könyvekbe helyvel-közzel tévely ne keveredjek.

Ellenben a *nem* katolikusoknak *nem* a vallással foglalkozó könyveit szabad olvasni még akkor is, ha bennök itt-ott valami tévelyre bukkanunk.

5. a cenzuraköteles, de jóváhagyás nélkül megjelent könyvek közül: a Szentírás könyvei, a hozzájuk tartozó jegyzetek és magyarázatok, a Szentírásnak nemzeti nyelvű fordításai, valamint mindazok a könyvek, vagy könyvecskék, melyek új megjelenéseket, kinyilatkoztatásokat, látomásokat, jövendöléseket, csodákat beszélnek el, avagy új ájtatosságokat akarnak meghonosítani.

Mint hogy pedig ebben a pontban a törvény kifejezetten új megjelenéseket stb. tartalmazó *könyvek s könyvecskékről* beszél, nem tilosak az ujságok, iratkák, melyek e tárgyról szólnak.

Nem tilosak továbbá a jótartalmú, de *nem* approbált ájtatossági vagy imakönyvek, mint hogy ezekről a törvény szövege nem tesz említést.

6. azok a könyvek, melyek valamely katolikus hit-tételt támadnak vagy gúnyolnak; a Szentszék által elítélt téves tanokat védelmeznek, az istentiszteletet ócsárolják, az egyházi fegyelmet akarják felforgatni s amelyek gúny tárgyává teszik az egyházi rendet, papi s szerzetesi állapotot.

7. bármennemű babonaságot, jóslást, bűbájosságot, szellemidézést (spiritizmust) vagy más effajta dolgot tanító vagy ajánló könyvek.

8. azok a könyvek, amelyek a párbajt, öngyilkosságot, a házassági elválást megengedettnak hirdetik, a szabadkőművességet s a hozzá hasonló társaságokat az Egyházra, polgári társadalomra ártalmatlanoknak s előnyösöknek tüntetik fel.

Ily „társaságok az anarchisták, nihilisták, (túlzó) feministák, szociáldemokraták, carbonarik stb.

9. erkölcstelen, szemérmetlen dolgokat tervszerűleg tárgyaló, elbeszélő vagy tanító könyvek.

Számtalan regény van ezáltal eltiltva, amely bűnös szerelem csábos leírásában merül ki vagy az alacsony szenvedélyek izgatására utazik.

Ellenben nem tilosak azok az anatómiai, orvosi s erkölcstani könyvek, melyeknek célja a józan s böles felvilágosítás s oktatás.

10. a Szentszék által jóváhagyott liturgikus könyvekkel nem egyező kiadások.

11. apokrif, vagy a Szentszéktől eltiltott vagy visszavont bucsukat terjesztő könyvek.

12. azok a bármi módon nyomtatott szentképek, melyek a mi Urunk Jézus Krisztust, a boldogságos Szűzet, angyalokat, szenteket avagy Isten más szolgálit az Egyház szellemétől s rendeleteitől eltérő módon ábrázolják.

Mint hogy a törvény egyenesen „nyomtatott“ képekről beszél, úgy látszik, a tilalom nem terjed ki a festményekre, szobrokra,

ermekre. Az Egyház szellemétől azok a szentképek térnek el, melyek alkalmat adnak hitbéli tévedésre, avagy az érzékiséget csiklandják.

Ha valamely szentképen nem találjuk rajta az egyházi jóváhagyást, de egyébként kifogástalan, a kiadó ugyan vétett, de a hívek hiba nélkül megtarthatják azt.

A névszerint tiltott könyvek.

Az általános szabályok által eltiltott tömérdek könyv közül némelyek — rendszerint feljelentés folytán — az Egyház hivatalos foruma elé kerülnek, s ez névszerint is kimondja felettük az eltiltó ítéletet, s Indexre teszi azokat.

Némely veszélyesebb, botránynosabb könyvet maga a pápa apostoli levéllel kárhoztat. Ezek védelmezői, olvasói, megtartói, mint említettük a kiközösítés büntetését vonják magukra. A többi könyv felett csupán a sz. Officium ítélkezik, mely hivatal 1917-ben az Index Kongregáció helyébe lépett. Az ily könyv olvasása stb. egyszerűen halálos bűn terhe alatt tilos.

Az intelligens modern embert érdeklő névszerint tiltott könyvek jegyzékét kis munkánk második részében a „Római Index“ cím alatt fogjuk adni.

Ehelyütt csak néhány gyakorlati megjegyzésre szorítkozunk: a) Ha valamely könyv el van tiltva, nem szabad abból még az ártalmatlan részeket sem elolvasni, ha csak a veszélyesek nincsenek eltávolítva. Ellenkező esetben az emberi kíváncsiság nagy kísértésnek és veszélynek volna kitéve.

b) Több kötetből álló munkáknál, melyek különböző dolgokról tárgyalnak, csupán a veszélyes kötet esik a tilalom alá!

c) Amennyiben valamely szerzőnek minden műve tiltva van, csupán a vallást támadó könyvei értendőek alatta. Azok a munkái, melyekben a vallással nem foglalkozik, csupán akkor tilosak, ha egyéb okból, általános, vagy különös egyházi határozattal el vannak tiltva. A szerzőnek a kárhoztató ítélet után megjelent könyvei legalább is gyanúsak s nem olvashatók, míg ártalmatlanságukról alkalmas módon meg nem győződünk. Az ily alakban adott tilalom csupán a szoros értelemben vett könyvekre, nem

pedig a kisebb terjedelmű dolgozatokra, cikkekre, tárcákra stb. vonatkozik.*

d) Midőn az Egyház egyeseknek, mint Sue Jenőnek, az idősb s ifjabb Dumasnak, Sand írónőnek, D'Annunzionak stb. „összes szerelmes regényét“ kárhóztatja, nem magát a szerelmet akarja elítélni, hanem csupán a nyílt vagy leplezett bűnpártolás s csábítás ellen emeli fel tiltakozó szavát, amelyre a szerelmet felhasználják. És minél nagyobb művészettel gyilkolják halomra a lelkeket s rabolják el az embernek, főleg a fiatalságnak legféltettebb kincseit, az ártatlanságot, tisztaságot, annál inkább megérdemlik, hogy legalább az Egyház apostoli nyíltsággal, bátorsággal megbélyegezze őket, mint a világ legveszedelmesebb banditáit.

Kik olvashatnak tiltott könyveket?

Az egyházi könyvtilalom törvénye alól kivételt alkotnak a következők.

1. Az összes bíborosok, felszentelt püspökök s az egyházmegyék kormányzói tiltott könyveket olvashatnak, megtarthatnak.

2. Mindazok, kik theologiai vagy a Szentírást illető tanulmányokkal bármilyen módon foglalkoznak, felhasználhatják a Szentírás tiltott kiadásait is, feltéve, hogy azok hűek, épek s előrebocsátott tanulmányaikban, kísérő jegyzeteikben a katolikus dogmákat nem támadják.

Ezek közé kell sorolnunk nem csupán a theologiai tanárokat, az egyetemeken vagy szemináriumokban tanuló theologusokat, hanem esetleg világiakat is, kik legalább egy időre ilyenmű tanulmányokra adták magukat s a jelzett kiadásokra szükségük van.

Az új törvénykönyv nem ad többé engedélyt a tanároknak s tanulóknak, hogy a klasszikusoknak meg nem tisztított kiadásait az iskolákban használhassák. Ha a világi törvény őket mégis erre kényszerítené, a tanárnak rajta kell lennie, hogy az erkölcsre túlvészélyes helyek lehetőleg megelőzve legyenek.

* Nincs kizárva, hogy valamely szerző, akinek az Egyház — helytelen iránya miatt „mindent munkáját“ kárhóztatta, oly művet is írt, amely még a lelkiismeretes közvélemény előtt is teljesen kifogástalan. Méltán feltehető, hogy erre a könyvére a tilalom nem terjed ki. Ilyennek tartják pl. Zola „Az álmom“ c., az idősebb Dumasnak „A három testőr“ s a „Monte Christo“ című regényeit.

Itt újlag hangsúlyozzuk azt, hogy a természetörvény alól soha senki felmentést nem adhat. Mindenkire nézve tilos tehát olyasmit olvasni, ami őt előreláthatólag romlásba dönti.

3. Végül azok is olvashatnak tiltott könyveket, kiknek erre engedélyük van. Ebből a szempontból a következő kérdések várnak feleletre.

Ki adhat engedélyt?*

A római pápa, mint az Egyház legfőbb törvényhozója mindenkinek bármely könyv olvasására adhat engedélyt, amennyiben t. i. az illető könyvet a természetörvény sérelme nélkül olvashatja.

A megyés főpásztorok s szerzetes előljárók tulajdon alattvalóiknak ugyan szintén adhatnak engedélyt, de csakis *egyes* könyvek olvasására s *sürgős esetekben*.

Amennyiben a Szentszéktől e tekintetben bővebb felhatalmazást kaptak, ügyelniök kell, hogy lelkiismeretük szerint kinek és mit engedélyeznek. (1402. kánon).

Akinek tehát egyes esetekben vagy rövidebb időre van szüksége engedélyre, forduljon bizalommal megyés főpásztorához vagy annak általános helynökéhez. Rendszeresen megírt folyamodványában adja elő okait, melyekre kérését alapítja. Jelezze címét is, hova a válasz küldendő. A laikus jól teszi, ha kérvényét plébánosa útján, esetleg annak ellenjegyzésével terjeszti fel.

Aki hivatásánál fogva egész életére s minden könyvre nézve óhajtana engedélyt nyerni, annak a pápához kell fordulnia, kb.-a következő alakban:

Beatissime Pater,

N. N. magister (praeceptor, professor . . .) dioeceseos N. ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus devotissime petit, ut sibi ad conscientiae suae tranquillitatem in Studiis et pro munere suo implendo (vel: in honestorum studiorum subsidium) concedatur facultas legendi omnes libros a S. Sede prohibitos etiam ex professo contra religionem tractantes. Et Deus.**

* Sürgős esetekben, fontos okból — midőn pl. a jó ügy védelme halaszthatatlan cáfolatot követel, az engedélyt fel is tételezhetjük. Utólag azonban igazoljuk eljárásunkat az egyházhatóság előtt.

** A hálaadásnak s áldásnak kezdő szavai ezek, melyeket nem kell folytatni.

Jóllehet a kérvény a pápához van intézve, a levél külső címzése a következő:

Ad Sacram Congregationem S. Officii

Romae

Italia

Cancellaria Apostolica

Hogyan értendő a kapott engedély?

a) Aki tiltott könyvek olvasására kapott engedélyt, az kisebb sajtótermékeket is, minők a folyóiratok, napilapok stb. szabadon olvashat.

b) Akár a Szentszéktől, akár a megyés főpásztortól kaptuk az engedélyt, ezt — minthogy személyre szól — bárhol használhatjuk.

c) A Szentszéktől kapott engedély még nem hatalmaz fel arra, hogy az egyházmegyei hatóságtól eltiltott könyvet is olvashassuk, ha csak a pápai engedélyben az külön fel nincs említve.

d) A tiltott könyvek tartására felhatalmazottaknak szigorú kötelességük óvakodni, nehogy azok mások kezébe jussanak.

Tiltott könyvek árusítása.

Az 1404. kánon értelmében a könyvkereskedőknek nem szabad oly könyveket (lapokat, folyóiratokat stb.) tartaniok, kölcsönözniök vagy árusítaniok, amelyek szántszándékkal fajtalan dolgokról tárgyalnak. Erre, mint magába a természettörvénybe ütköző dologra, senkitől sem kaphatnak engedélyt.

Egyéb tiltott könyvek eladására kérhetnek a Szentszéktől felhatalmazást. Amennyiben ezt elnyerték, kiszolgáltathatják, sőt beszerezhetik a tiltott könyveket, de csak azok számára, akikről okosan feltehető, hogy joguk, engedélyük van az ily könyvek olvasására, megtartására.

II.

Tiltott könyvek jegyzéke.

Felsoroljuk:

- a) a magyar és német nyelven megjelent összes tiltott könyveket;
- b) *valamennyi* tiltott könyvet, amely az utolsó 35 év alatt látott napvilágot, s az „*Index Librorum Prohibitorum*“-ba fel van véve;
- c) a világirodalomnak azokat a tiltott könyveit, amelyek főleg a szépirodalommal, hittudománnyal s bölcsélettel foglalkozó modern, művelt embert érdekelhetik;
- d) egynémely elítélt könyvet is közlünk, amelyek az utolsó hivatalos Indexben (1924) még nem találhatók. Ilyeneknél a forrást megadjuk.

Jelmagyarázat:

A *sarkos zárójelbe* foglalt név azt jelenti, hogy az illető szerző magán a könyvön nem szerepel.

A *sarkos zárójelben* lévő évszám a mű elítéltetésének évét tünteti fel.

Kerek zárójelben egynémely a könyvre vonatkozó megjegyzést közlünk.

AAAS = Acta Apostolicae Sedis. (Az apostoli Szentszék hivatalos közlönye.)

Br. á. = Brèveje által (tiltva.)

Bu. á. = Bullája által (tiltva.)

† = jelzi, hogy az illető mű pápai határozattal, tehát ünnepélyesen van elítélve.

K. t. a. = kiközösítés terhe alatt (tilos).

* jelzi, hogy a mű csak a *javításig* van Indexre téve.

L. = lásd.

A latin szövegben előforduló „*pater*“, „*filius*“ szavakat „*atyával*“ és „*fiúval*“ fordítottuk, minthogy ezt szabatosabbnak találtuk az egyébként magyarosabb „*idősbb*“ és „*ifjabb*“ kifejezésnél. Az „*Omnes fabulae amatoriae*“ kitélt „*Minden szerelmes regénye*“ kifejezéssel véltük leginkább megközelíteni.

A.

- Abauzit, Firmin:** L. Réflexions impartiales sur les évangiles.
- Abbadie, Jaques:** Traité de la vérité de la religion chrétienne. Traité de la divinité de N. S. Jesus-Christ. [1695.] [1702.]
- A. B. C. (1°)** dix-sept dialogues traduits de l'anglais de mr. Huet. [1776.] (Szerző: Voltaire.)
- Abhandlungen** von dem Ursprunge und Altertum der mehrern und mindern Stadt Basel, wie auch der raurachischen und baselischen Kirche. [1761.] (Szerző: Johann Jakob Spreng.)
- Abrégé** de l'histoire ecclésiastique de Fleury traduit de l'anglois. (Racine.)
- Abrégé** de l'histoire ecclésiastique de Fleury traduit de l'anglois. [1770.] (Szerző: Jean-Martin de Prades; munkatárs: Nagy Frigyes, porosz kir.)
- †**Abrégé**, de la morale de l'évangile . . . [1708. és 1713.] (XI. Kelemen Br. és XI. Kelemen Bu. á.) L. Quesnel.
- Achterfeldt, Johann Heinrich:** Lehrbuch der christkatholischen Glaubens- und Sittenlehre in Fragen und Antworten, zunächst für das Bistum Ermland. [1838.]
- Acta eruditorum** — Actorum eruditorum supplementa. — Nova acta eruditorum — Ad nova acta eruditorum supplementa. [1702—1764.]
- †**Acte** d'appel interjetté par le procureur général de Lorraine et Barrois. [1701.] (XI. Kelemen Br. á.)
- Acton, Lord:** Zur Geschichte des vaticanischen Conciles. [1871.]
—, Sendschreiben an einen deutschen Bischof des vaticanischen Conciles. [1871.]
- Adveniat regnum tuum.** 1. Letture e Preghiere cristiane. — 2. Rituale del Cristiano. — 3. L'anno christiano. Roma 1904/5. [1912.]
- Adauctus J.:** Dominatori, della chiesa L. Penzo
- †**Admodatus** presbyter (álnév): Compresbyteris et clero per foederatum Belgium . . . [1707.] (XI. Kelemen Br. á.) L. Tibbel.
- Ahrens, Henri:** Cours de droit naturel ou de philosophie du droit, fait d'après l'état actuel de cette science en Allemagne. [1842.]
- Aktenstücke** (authentische) wegen dem zu Rom theils betriebenen theils abzuwenden getrachteten Verdammungsurtheil über das Statlerische Buch: Demonstratio catholica. [1797.] (Szerző: Benedikt Statler.)
- Albani, Joannes Franciscus** (álnév): Noniae pontificis . . . [1721.] L. Ludewig J. P.
- Alciphron, or the minute philosopher.** [1742.] (Szerző: George Berkeley.)
- †**Alexander, Natalis:** Dissertatio polemica de confessione sacramentali adversus libros quattuor Joannis Dallaei. [1684.] (XI. Ince Br. á.)
- †—, Dissertationum ecclesiasticarum trias. [1684.] (XI. Ince Br. á.)
—, Selecta historiae ecclesiasticae capita et in loca eiusdem insignia dissertationes historicae, chronologicae, criticae, dogmaticae. [1687.] (XI. Ince Br. á. Az 1754-iki Roncoglia jegyzeteivel ellátott kiadás szabad.)

- †Alexander, Natalis: Summa d. Thomae vindicata et eidem angelico doctori asserta. [1684.] (XI. Ince Br. á. Az Indexkongregáció 1754-ben a kiközösítés büntetését megszüntette.)
- Alferi, Vittorio: Satire. [1823.]
—, Della tirannide. [1823.]
- Alfieri, Vittorio: Panegirico di Plinio a Traiano. [1827.]
—, Del principe e delle lettere. [1827.]
- *Alletz, Pons Augustin: Dictionnaire des conciles. [1859.] (Javításig.)
- Alstedius, Joannes Henricus: Minden munkája. [1757.]
- Alting, Henricus: Minden munkája. [1757.]
- Alting, Jacobus: (Minden theologiai, exegetikai filologiai stb. munkái. [1757.]
- Altmeyer, Jean-Jacques: Cours de philosophie de l'histoire fait publiquement à l'université de Bruxelles. [1841.]
- Alvi, Ciro: S. Francesco d'Assisi. Romanzo. [1904.]
- Amabed: Les lettres, traduites par l'abbé Tamponet. [1779.] (Álnév.) (Szerző: Voltaire.)
- Amabile, Luigi: Il santo officio della inquisizione in Napoli... [1893.]
- Ambraziejus, Juozupas: Trumpas rymokataliku katekizmas. [1907.]
- Ame (de l') et de son immortalité. [1771.] (Szerző: Jean-Baptiste de Mirabaud.)
- Amice, I.-F.: Manuel de philosophie expérimentale. [1834.]
- Amico (l') sincero dei giovani. [1891.]
- Ammaun, Franz Sebastian: Der aufgehende Morgenstern und der anbrechende Tag in den Christenherzen, oder der Geist Christi in seiner Kirche. [1840.]
—, Die römisch-heidnische Kirche, oder das römische Papstthum als das erneuerte Heidenthum. [1846.]
- *Amor poenitens . . . L. Neercassel Joannes.
- Amstelius Giobertus: Expostulatio prima adversus eos, qui dicunt se de consortio Jesu esse. [1707.]
†—, Expostulatio altera . . . [1707.] (XI. Kelemen Br. á.)
- An (l') deux mille quatre cent quarante. Rêve s'il en fût jamais. [1773.] (Szerző: Louis-Sébastien Mercier.)
- Analyse raisonnée de Bayle ou abrégé méthodique de ses ouvrages. [1777.] (Szerző: François-Marie de Marsy et Jean-Baptiste-René Robinet.)
- Anelli, Luigi: I riformatori nel secolo XVI. [1892.]
- Angelini Francesco: Storia d'Italia ad uso delle classi liceali, magistrali e tecniche, parte secunda (età moderna del 1492. al 1883.) [1894.]
- [Anelli, Luigi]: Storia della chiesa per un vecchio cattolico. [1876.]
- Annales (les) de Loigny, paraissant le 1-er vendredri de chaque mois. [1890.]
- Annales de Philosophie Chrétienne (fondées par A. Bonnetty), Secrétaire de Rédaction L. Laberthonnière. Paris 1905—1913. [1913.]
- Annuaire de l'institut canadien pour 1868 et 1869. [1870.]
- Annuaire de la société étudiants de l'université libre de Bruxelles. 1840. [1841.]

- Ansault:** Le culte de la croix avant Jésus-Christ. (Extrait du Correspondant.) [1892.]
- , Mémoire sur le culte de la croix avant Jésus-Christ. [1892.]
- , Le culte de la croix avant Jésus-Christ; réponse à M. de Harlez, professeur à l'université de Louvain (Extrait de la Science catholique.) [1892.]
- Apocalisse (l')** ed il mistero eucaristico . . . (Angeli Berzinek, a szerző halála után Augustino Damoiseau által kiadott műve.) [1895.]
- Apologie de monsieur Jansenius**, évêque d'Ipre et de la doctrine de s. Augustin expliquée dans son livre intitulé: Augustinus. [1654.] (Szerző: Antoine Arnauld (fiú.)
- Apologie (seconde) pour monsieur Jansenius**, évêque d'Ipre et pour la doctrine de s. Augustin expliquée dans son livre intitulé: Augustinus. [1654.] (Szerző: Antoine Arnauld (fiú.)
- Apologie des lettres provinciales de Louis de Montalte** contre la dernière réponse des pp. jésuites. [1703.] (Szerző: Matthieu Petit-Didier.)
- Apparition (l')** de la Très Sainte Vierge de la Salette. [1923.]
- Appunti alle riflessioni critiche di un critico . . .** [1891.]
- Arasieve, Candido:** La religione e i partiti estremi; studii. [1881.] (Álmév.)
- Archinard, André:** Les origines de l'église romaine. [1853.]
- Ardigo, Roberto:** La psicologia come scienza positiva. [1872.]
- [Arnauld, Antoine (fiú)]:** Apologie de monsieur Jansenius. [1654.]
- , Considérations sur la lettre composée par mr. l'évêque de Vabres. [1654.]
- , Difficultez proposées à m. Steyaert. [1705.]
- [Arnauld, Antoine (fiú)]:** Éclaircissemens sur l'autorité des conciles . . . ouvrage posthume de M***. [1715.]
- , Histoire du formulaire. [1732.]
- , Mémoire sur le dessein, qu'ont les jésuites. [1654.]
- , Propositiones theologicae duae. [1657.]
- , Response au p. Annat. [1654.]
- , Response à la lettre d'une personne de condition. [1654.]
- Arnauld, Antoine (atya):** Plaidoyé en parlement pour l'université de Paris contre les jésuites. [1608.]
- [Arnauld, Antoine (atya)]:** Le franc et véritable discours au roy. [1602.]
- Art (l')** de connoître les femmes avec une dissertation sur l'adultère, par le chevalier Plante-Amour. [1826.] (Szerző: François Bruys.)
- † **Atti e decreti del concilio diocesano di Pistoja dell' anno 1786** [1794.] (VI. Pius Bu. á.)
- Aubé, Benjamin:** Histoire des persécutions de l'église jusqu'à la fin des Antonins. [1882.]
- , Histoire des persécutions de l'église. La polémique païenne à la fin du IIe. siècle. [1883.]
- , Les chrétiens dans l'empire romain de la fin des Antonins jusqu'au milieu du IIIe. siècle. [1883.]

- Aubé, Benjamin:** L'Église et l'État dans la seconde moitié du IIIe. siècle. [1886.]
- Audisio, Guglielmo:** Della società politica e religiosa rispetto al secolo decimonono. [1877.]
- Augustin (S):** Les deux livres à Pollentius sur les mariages adultères. [1765.] (Szerző: Denis Pilé.)
- Aulard, F.-A. et Debidour, A.:** Histoire de France à l'usage des écoles primaires et des classes élémentaires des lycées et collèges. [1897.]
- Avancini, Damiano:** Modernismo; romanzo. [1914.]
- Avis fraternels aux ultramontains concordatistes.** [1817.] (Szerző: Pierre-Michel Saint-Martin.)
- Avocat (l') du diable, ou mémoires historiques et critiques sur la vie et sur la légende du pape Gregoire VII, avec des mémoires de même gout sur la bulle de canonization de Vincent de Paul.** [1752.] (Szerző: Adam.)
- Avala-Rosso, Mario:** Le temporalità della chiesa e la questione romana. [1875.]
- Azevedo Aranjo e Gama, Manuel de:** Analyse critica do libello accusatorio que o sr. bispo Conde redigiu contra a faculdade de theologia da universidade de Coimbra. [1890.]
- , Explicações ao publico a proposito do incidente occorrido entre o senhor bispo Conde e a faculdade de theologia da universidade de Coimbra. [1890.]

B.

- Baccinata** ovvero battarella per le api barberinè... L. Pallavicino Ferrante.
- *Baco, Franciscus:** De dignitate et augmentis scientiarum libri IX. [1668.] (Javitásig.)
- *Bailly, Ludovicus:** Theologia dogmatica et moralis ad usum seminariorum. [1852.] (Javitásig.)
- Baissac, Jules:** Les origines de la Religion. [1877.]
- Baissac, Jules:** Histoire de la diablerie chrétienne. I. Le diable; la personne du diable; le personnel du diable. [1886.]
- Bajus, Michael:** Opera cum bullis pontificum et aliis ipsius causam spectantibus collecta; studia A. P. theologi. [1697.] (Szerző: Gabriel Gerberon.)
- Baltzer, Johann Baptist:** Neue theologische Briefe an Dr. Anton Günther, ein Gericht für seine Ankläger nebst vorangehender Duplik auf des Dr. Clemens „Replik“. [1859.]
- Baluzius, Stephanus:** Vitae paparum avenionensium. Az 1699-iki párisi kiadás szabad. [1698.]
- Balzac, Honoré de:** Minden szerelmes regénye. [1841, 1842, 1864.]
- Barbeyrac, Jean:** Traité de la morale des pères de l'église etc. [1767.]
- Barbier, Emmanuel:** Ne mêlez pas Léon XIII au libéralisme. [1908.]
- , Le progrès du libéralisme catholique en France sous le pape Léon XIII; histoire documentaire. [1908.]
- Barclaius, Guillelmus:** De potestate papae. [1613.]
- Barclaius, Joannes:** Pietas sive publicae pro regibus ac principibus.

- et privatae pro Guilielmo Barlaam parente vindiciae adversus cardinalis Bellarmini tractatum de potestate summi pontificis in rebus temporalibus. [1613.]
- Baronius, Robertus:** Minden munkája. [1668, 1679, 1757.]
- ***Baronius, Vincencius:** Sanctorum *Augustini et Thomae* vera et una mens de libertate humana... [1672.] (Javitásig.)
- , *Libri quinque apologetici*... [1672.]
- , *Theologia moralis summa* bipartita. [1672.]
- Barrault, Emile:** Occident et Orient. études politiques, morales, religieuses. [1837.]
- Barré, Louis:** Nouvelle biographie classique contenant jusqu'à l'année 1840 la liste des principaux personnages de tous les pays. [1857.]
- Barzelotti, Giacomo:** David Lazzaretti di Arcidosso detto il santo i suoi segnaci e la sua leggenda. [1886.]
- Basnage, Jaques:** Minden munkája. [1757.]
- Basnagius, Samuel:** De rebus sacris et ecclesiasticis exercitationes historico criticae in quibus cardinalis Baronii annales ab anno Christi XXXV, in quo Casaubonus desit, expenduntur. [1703.]
- , Morale théologique et politique sur les vertus et les vices de l'homme. [1716.]
- , Annales politico-ecclesiastici annorum DCXLV a Caesare Augusto ad Phocam usque, in quibus res imperii ecclesiastici observatu digniores subiciuntur oculis, erroneaeque evelluntur Baronii. [1727.]
- Batiffol, Pierre:** L'eucharistie, la présence réelle et la transsubstantiation. [1907.]
- Bauclair, P.-L. de:** Anti-contract social, dans lequel on refute... les principes posés dans le contract social de J. J. Rousseau. [1766.]
- Bauer, Edgar:** Der Streit der Kritik mit Kirche und Staat. [1845.]
- Bauny, Étienne:** Pratique du droit canonique. [1640.]
- , Somme des péchez. [1640.]
- , De sacramentis ac personis sacris. [1640.]
- Bayle, Pierre:** Minden munkája. [1757.]
- [**Bayle, Pierre:**] Critique générale de l'histoire du Calvinisme. [1684.]
- , Nouvelles lettres de l'auteur de la critique générale.
- , Nouvelles de la république des lettres. [1692.]
- , L. Fox de Bruggs, Jean: Commentaire philosophique. [1713.]
- Bayly, Lewis:** Practice of piety. [1722.]
- Bazin:** La philosophie de l'histoire. [1768.] (Álnév. Szerző: Voltaire.)
- Beantwortung acht wichtiger, einem mainzer Theologen vorgelegten Fragen über den Ursprung, die Geschichte des Fasten- und Abstinenzgebotes.** [1786.] (Szerző: Joh. Jung.)
- Becattini, Francesco:** Istoria dell' inquisizione. [1817.]
- Beck, Joseph:** Freiherr J. Heinrich von Wessenberg, sein Leben und Wirken. [1866.]
- , J. Heinrich von Wessenberg, ein deutsches Lebensbild. [1866.]
- Beghey e Favero:** S. E. Monsignor Arcivescovo L. Puecher-Passavalli, Predicatore apostolico, Vicario di S. Pietro. Ricordi e lettere (1870—1897). [1913.]

- Bekanntmachung und Beleuchtung der Badener Conferenz-Artikel** von dem kleinen Rathe des Kantons Luzern an die Bürger desselben. [1835.]
- Bentham, Jérémie:** *Traité de législation civile et pénale.* [1819.]
 —, *Three tracts, relative to spanish and portuguese affairs.* [1826.]
 —, *Traité des preuves judiciaires.* [1828.]
 —, *Deontology or the science of morality.* [1835.]
- [Bentley, Richard]:** *Phileleutherus Lipsiensis: Remarks.* [1740.]
 (Álnév.)
- Béranger, Pierre-Jean:** *Chansons.* [1864.]
- Berchtold, Joseph:** *Die Unvereinbarkeit der neuen päpstlichen Glaubensdekrete mit der bayerischen Staatsverfassung.* [1871.]
- Berchtold, Joseph Anton:** *Das Gebet des Herrn, nachgeföhlt.* [1859.]
- Bergson, Henri:** *Essai sur les données immédiates de la conscience.* [1914.]
 —, *Matière et mémoire; essai sur la relation du corps à l'esprit.* [1914.]
 —, *L'évolution créatrice.* [1914.]
- Berichtigung (Zur) der Ansichten über die Aufhebung der Ehelosigkeit bei den katholischen Geistlichen (aus Schlessien).** [1829.]
- [Berkeley, George]:** *Alciphron.* [1742.]
- Bernhelm;** *Préface (Lacaze Félix: A Lourdes avec Zola-hoz).*
- †Berruyer, Isac-Joseph:** *Histoire du peuple de Dieu.* [1757. és 1758.]
 (P. B. A II. rész XIV. Benedek, a III. rész XIII. Kelemen B. á. K. t. a.)
 —, *Réflexions sur la foi, adressées à mr. l'archevêque de Paris.* [1764.]
- Bert, Paul:** *L'Instruction civique à l'école.* [1832.]
- [Berzi, Angelo]:** *L. Apocalisse ed il mistero eucaristico.*
 —; *L. Vangelo (piccolo): Deus charitas est.*
- Beugnot, Auguste-Arthur:** *Histoire de la destruction du paganisme en occident.* [1837.]
- Beza, Theodorus:** *Icones, id est verae imagines virorum doctrina simul et pietate illustrium.* [1624.]
- Blanchi-Giovini, Aurelio:** *Biografia di fra Paolo Sarpi.* [1837.]
 —, *Istoria critica della chiesa greco-moderna e della chiesa russa di Ermanno Giuseppe Schmitt; versione dall' originale tedesco.* [1844.] (A fordításhoz csatolt jegyzetek miatt tilos.)
 —, *Esame critico degli atti e documenti relativi alla favola della papessa Giovanna.* [1846.]
 —, *Pontificato di San Gregorio il Grande.* [1846.]
 —, *Storia degli Ebrei.* [1846.]
 —, *Critica degli evangelii.* [1853.]
 —, *Storia dei papi.* [1856.]
- Bianco, Guiseppe:** *Le psicopatie contagiose, saggio nosologico.* [1870.]
- Bingham, Joseph:** *Origines ecclesiasticae or the antiquities of the christian church.* [1773.]
- Bisthums-Synode (die) und die Erfordernisse und Bedingungen einer heilsamen Herstellung derselben.** [1849.] (Szerző: J. H. von Wesenberg.)

- [**Biwanko, Ignaz Joseph**]: L. Unzufriedenen (die) in Wien.
- [**Blackburne, Richardus**]: Vita Thomae Hobbes. [1702.]
- [**Blanchard, Pierre Louis**]:
 —, L. Communion (de la) in divinis avec Pie VII.
 —, L. Contoverse pacifique.
 —, L. Convention du 11. Juin 1817.
 —, L. État (l') politique et religieux de la France.
 —, L. France (la) en 1814. et 1815.
 —, L. Réponse à une brochure intitulée: La secte connue sous le nom de petite église.
- Blanchard, Platon**: Catéchisme de la nature, ou religion et morale naturelles. [1823.]
- Blondellus** (Blondel), David: Minden munkája. [1757.]
- [**Blumauer, Aloys**]: Glaubensbekenntnis eines mit dem Tode ringenden Mannes. [1786.]
- Bodin, Félix**: Résumé de l'histoire de France jusqu'à nos jours. [1834.]
- Boggio, Pier Carlo**: La chiesa e lo stato in Piemonte. [1856.]
- Boillot, Joseph-Marcelin**: Mélanges sur quelques questions, agitées de mon temps et dans mon coin de pays. [1890.]
- Bois, Jules**: Le satanisme et la magie. [1896.]
- Boissonade, J.-A.**: La bible dévoilée. [1873.]
- ***Bolgeni, Vincenzo**: Dei limiti delle due potestà ecclesiastica e secolare, dissertazione postuma. [1850.] (Jávitásig.)
- Bolleville, le Prieur de**: Réponse au livre intitulé: Sentimens de quelques théologiens de Hollande sur l'histoire critique du vieux testament. [1687.] (Álnév. Szerző: Richard Simon.)
- Bolzano, Bernard**: Erbauungsreden für Akademiker. [1828.]
- [**Bolzano, Bernard**]: Lehrbuch der Religionswissenschaft. [1828.]
- Bombelli, Rocco**: L'infallibilità del romano pontifice ed il concilio ecumenico vaticano, dialogo fra un teologo ed un razionalista. [1877.]
 —, Storia critica dell' origine e svolgimento del dominio temporale dei papi scritta su documenti originali ed autentici. [1877.]
- Bonaiuti, Ernesto**: Storia del Cristianesimo. Lezioni raccolte e compilate dal Dott. Alessandro Gaddi. Anno Accademico 1916—1917. [1917.] (V. ö.: Buonaiuti, Ernesto.)
 —, La genesi della dottrina agostiniana intorno al peccato originale. [1918.]
 —, Sant' Agostino. [1918.]
- [**Bonavino, Cristoforo**]: L. Franchi, Ausonio.
 —, L. Signor (al) canonico Girolamo de Gregorj.
- Bonghi, Ruggero**: La Vita di Gesù illustrata da 86 disegni de migliori artisti. [1892.]
- Boncel, J.**: Considérations sur le célibat des prêtres. [1827.]
- Bonnefon, Jean de**: Le pape de demain. [1889.]
- Bonnefoy, Jehan de**: Le catholicisme de demain. [1909.] (Álnév.)
 —, Les leçons de la défaite ou la fin d'un catholicisme. [1909.]
 —, Vers l'unité de croyance. [1909.]
- Bonomelli, Geremia**: Roma e l'Italia. [1889.]

- Book of common prayer.** [1714.]
- Bordas-Demoulin, Jean-Baptiste:** Les pouvoirs constitutifs de l'église. [1856.]
- , *Mélanges philosophiques et religieux.* [1866.]
- , *Oeuvres posthumes publiées avec une introduction et des notes par F. Huet.* [1866.]
- Bordas-Demoulin, Jean-Baptiste, et Huet, François:** *Essais sur la réforme catholique.* [1866.]
- Bordier, Henri et Charton, Edouard:** *Histoire de France depuis les temps les plus anciens jusqu'à nos jours d'après les documents originaux et les monuments de l'art de chaque époque.* [1868.]
- Borelli, Giambattista:** *Studi filosofico-sociali (Tre parti).* [1882.]
- Bosseboeuf, L.-A.:** *L'encyclopédie „Immortale Dei“, le syllabus et la société moderne.* [1886.]
- , *Le syllabus sans parti-pris.* [1886.]
- Bossi, Luigi:** *Roscoe, William, Vita e pontificato di Leone X. (Roscoe 12 kötetes művének átdolgozása.)*
- Bossuet, Jacques-Bénigne:** *Projet de réponse à m. De Tencin, archevêque d'Embrun, communiquée aux ecclésiastiques du diocèse de Troyes pour leur instruction.* [1745.]
- Botsacaeus, Joannes:** *Minden munkája.* [1757.]
- ***Botta, Carlo:** *Storia d'Italia dal 1789 al 1814.* [1825.] (Javitásig.)
- *—, *Histoire de peuples d'Italie.* [1827.] (Javitásig.)
- , *Storia d'Italia continuata da quella del Guicciardini sino al 1789.* [1833.]
- Bottaro, Bartolomeo:** *Salmi.* [1850.]
- Boulliet, Marie-Nicolas:** *Dictionnaire universel d'histoire et de géographie.* [1852.] (A 10-ik párisi kiadás szabad.)
- Boulanger, Nicolas-Antoine:** *L'antiquité dévoilée par ses usages.* [1823.]
- Bourdillon, Joseph:** *Essai historique et critique sur les dissensions des églises de Pologne.* [1768.] (Álnév.) (Szerző: Voltaire.)
- Bourelly, G. Marco:** *Cento biografie di fanciulli illustri italiani.* [1868.]
- Boutauld, Michel:** *Méthode pour converser avec Dieu.* (Az 1810-iki Casterman-féle kiadás szabad.)
- Bovio Giovanni:** *Cristo alla festa di Purim.* [1895.]
- , *S. Paolo.* [1895.]
- , *Il millennio.* [1895.]
- Boyle, Robert:** *Some considerations touching the style of the holy scriptures.* [1695.]
- , *Of the seraphic love or motives and incentives to the love of God.* [1695.]
- , *Of the high veneration man's intellect owes to God.* [1695.]
- Bozzell, François:** *De l'union de la philosophie avec la morale.* [1845.]
- Braun, Thomas:** *Katholische Antwort auf die päpstliche Bulle über die Empfängnis Mariae.* [1857.]
- , *Katholisches Andenken.* [1859.]
- , *Katholische Kirche ohne Papst.* [1871.]

- [**Braun, Thomas**], Peter Paul: Krieg und Frieden, oder der Hermetianismus und seine Gegner. [1845.] (L. Frank.)
- Brazil** (o) mystificado na questao religiosa. [1876.]
- Breltinger, Johann Jakob**: Bericht, ob ein Sekt länger währe als hundert Jahr, auch was der alte und neue Glaub. [1626.]
- Brémond, Henri**: Sainte Chantal (1572—1641) Collection „Les Saints“. [1913.]
- Brendel, Sebald**: Handbuch des katholischen und protestantischen Kirchenrechts... namentlich im Königreich Bayern. [1824.]
- Brenner, Friedrich**: Über das Dogma; zugleich Beantwortung der Frage: Wer wird selig? [1835.]
- , Nachtrag zur Schrift: Über das Dogma. [1835.]
- , Offener Brief an Herrn Pastor Troll. [1835.]
- Briefe eines Baiern** an seinen Freund über die Macht der Kirche und des Pabstes. [1770.] (Szerz6: Andreas Zaupser.)
- Brière, Henri**: Lettre adressée à monsieur l'abbé Pouclée, official diocésain de Chartres. [1878.]
- [**Brière Henri**] Perdrix, Georges: Le vrai mot. [1878.] (Álnév.)
- Briffault, Eugène**: Le secret de Rome au XIXme siècle, 1° le peuple, 2° la cour, 3° l'église illustrée de 200 dessins par les artistes les plus distingués. [1862.]
- Broussais, François-Joseph-Victor**: De l'irritation et de la folie, ouvrage dans lequel les rapports du physique et du moral sont établis sur les bases de la médecine physiologique. [1830.]
- Bruitte, Édouard**: Mes adieux à Rome; lettre à m. Guyard; grand vicaire de mgr. de Tréllissac, évêque de Montauban. [1845.]
- Bruno, Giordano**: Minden munkája. [1600.]
- [**Bruys, François**]: L'Art de connaître les femmes. [1826.]
- Buccellati, Antonio**: L'allucinato, romanzo in tre libri. [1877.]
- Buchmann, Jakob**: Die unfrei und die freie Kirche in ihren Beziehungen zur Sklaverel, zur Glaubens- und Gewissenstyrannei und zum Dämonismus. [1873.]
- Buddeus, Carl**: Jesus Christus und die Essener, nach den Visionen der Augustiner-Nonne Anna Katharina Emmerich. [1886.]
- Buddeus, Joannes Franciscus**: Minden munkája. [1750.]
- Buen Odón de**: Tratado elemental de geologia. [1895.]
- , Tratado elemental de zoologia. [1895.]
- Bugnon, Catéchisme** de l'église du Seigneur. [1862.]
- Buhle, Johann Gottlieb**: Geschichte der neueren Philosophie. [1828.]
- Buisson, Ferdinand**: La religion, la morale et la science; leur conflit dans l'éducation contemporaine. [1903.]
- Bulgarini, G. B.**: Antonio Stoppani et la Civiltà cattolica. [1885.]
- , Di una nuova accusa, mossa dal cardinale Zigliara al sistema filosofico di Antonio Rosmini. [1885.]
- Bunsen Christian Charles Josias**: Hippolytus and his age, or the doctrine and practice of the church of Rome under Commodus and Alexander Severus and ancient and modern christianity and divinity compared. [1853.]
- Buonaiuti, Ernesto**: Saggi di filologia e storia del nuovo testamento. [1910.] (V. ö.: Buonaiuti, E.)

- Buonaiuti, Ernesto:** Minden munkája és irata. [1924.]
- Burdach, Karl Friedrich:** Die Physiologie als Erfahrungswissenschaft. [1851.]
- Bureau, Paul:** La crise des temps nouveaux; préface de m. Alfred Croiset. [1908.]
- Bournet, Gilbert:** The history of the reformation of the church of England. [1692.]
- , History of his own times. [1731.]
- , La vraie religion démontrée par l'écriture sainte. [1765.] (Angolból fordította de la Serre.)
- [Burnet, Gilbert]:** A defence of natural and revealed religion. [1746.]
- Burnouf, Emile:** Le catholicisme contemporain. [1881.]
- , La science des religions. [1881.]

C.

- Cabanis, Pierre-Jean-Georges:** Rappports du physique et du moral de l'homme. [1819.]
- Cabet, Étienne:** Le vrai christianisme suivant Jésus-Christ. [1848.]
- Cadorna, Carlo:** Religione, diritto, libertà... edizione postuma, curata dal generale Cadorna, con cenni biografici del senatore M. Tabarini. [1893.]
- Cahagnet, Louis-Alphonse:** Magnétisme, arcanes de la vie future dévoilés. [1851.]
- , Guide du magnétiseur ou procédés magnétiques d'après Mesmer, Puysegur et Deleuze. [1851.]
- Caillot:** Union générale dans le clergé séculier du sacerdoce et du mariage. [1874.]
- Calamassi, Luigi:** L'Italia nell'età di mezzo. [1894.]
- , Il compendio della storia d'Italia di Eugenio Comba, intieramente rifatto: Il medio evo-I tempi moderni. [1894.]
- Calixtus, Georgius:** Minden munkája. [1693.]
- Callet, Auguste:** L'enfer. [1862.]
- Canal, Melchior:** Éléments de psychologie concrète et de métaphysique. [1909.]
- Cappelletti, Giuseppe:** Contro lo anonimo autore del libello intitolato: Il mechtarista di s. Lazaro di Venezia. [1853.]
- , I gesuiti e la repubblica di Venezia, documenti diplomatici pubblicati per la prima volta con annotazioni storiche. [1873.]
- , Breve corso di storia di Venezia. [1874.]
- Caramuel, Joannes:** Apologema pro antiquissima et universalissima doctrina de probabilitate. [1664.]
- Caron, Louis-Hilaire:** La vraie doctrine de la sainte église catholique sur le salut des hommes. [1856.]
- Carové, Friedrich Wilhelm:** Über das Coelibatgesetz des römisch-katholischen Klerus. [1835.]
- , Kosmorama; eine Reihe von Studien zur Orientierung in Natur, Geschichte, Staat, Philosophie und Religion. [1835.]
- , Der Saint-Simonismus und die neuere französische Philosophie. [1835.]

- Carové, Friedrich Wilhelm:** Die letzten Dinge des römischen Katholizismus in Deutschland. [1836.]
- Carpzovius, Joannes Benedictus (atya):** Isagoge in libros ecclesiarum sive capitulationem imperatoriam iuridico-historico-politicam. [1655.]
- , Decisiones illustres saxonicarum rerum et quaestionum forensium, partes tres. [1655.]
 - , Practica nova imperialis saxonica rerum criminalium in partes III divisa. [1655.]
 - , Centuriae iuridicarum positionum de iuribus foeminarum singularibus. [1661.]
 - , Jurisprudentia ecclesiastica seu consistorialis rerum et quaestionum in principis electoris Saxoniae senatu ecclesiastico et consistorio supremo decisarum definitiones exhibens. [1714.]
- [Carpzovius, Benedictus]:** L. Montesperato, Ludovicus de: Vindicatae pacificationis osnabruccensis et monasteriensis etc. [1654.] (Álnév.)
- Carpzovius, Joannes Benedictus (atya):** Isagoge in libros ecclesiarum lutheranarum symbolicos. [1679.]
- Carpzovius, Joannes Benedictus (flu):** L. Schickardus, Wilhelmus: Jus regium Hebraeorum. [1678.] (Álnév.)
- *Carrere, Franciscus:** Historia chronologica pontificum romanorum cum praesignatione futurorum ex S. Malachia. [1697.] (Javitásig.)
- Carrere, Moritz:** Religiöse Reden und Betrachtungen für das deutsche Volk. [1857.]
- Cartesius, Renatus:** L. Descartes, Renatus.
- Casalis, Bernardo:** Libro di lettura per il popolo italiano. [1881.]
- Casangian, Placido:** Risposta finale degli orientali agli occidentali. [1873.]
- Casangian, Placido:** Riposta finale degli orientali agli occidentali. XVI, ad cardinalis Baronii prolegomena in annales et primam eorum partem. [1614.]
- Epistolae quotquot reperiri potuerunt nunc primum iunctim editae; adiecta est epistola de morbi ejus mortisque causa; deque iisdem narratio Raphaelis Thorii. [1640.]
- Cassani, Giacomo:** Delle principali questioni politiche-religiose; vol. I.: Dei rapporti fra la chiesa e lo stato. [1872.]
- , Rinnovamento (il) cattolico. [1872.]
- Casus moralis.** Pisis 1886. [1886.]
- Catéchisme de l'honnête-homme ou dialogue entre un caloyer et un homme de bien traduit du grec vulgaire.** [1765.] (Szerző: Voltaire.)
- Catéchisme catholique.** Berne 1876. [1877.]
- Catéchisme raisonné sur la liturgie; unité et variété.** [1864.]
- Catéchisme spirituel . . .** L. [Surin Jean Joseph.]
- Catechismo (P. A. S.) di storia sacra.** [1911.]
- Causa Arnaldina seu Antonius Arnaldus a censura anno 1656 sub nomine facultatis theologiae parisiensis vulgata vindicatus.** [1699.] (Szerző: Pasquier Quesnel.)
- Causes intérieures de la faiblesse extérieure de l'église en 1870.** [1879.] (Szerző: Caroline-Elisabeth von Sayn-Wittgenstein.)

- Caussa** (pro) italica ad episcopos catholicos actores presbytero catholico. [1861.] (Szerző: Carlo Passaglia.)
- Cauzons, Th. de:** Histoire de l'inquisition en France. [1912.]
- Caverni, Raffaello:** De' nuovi studi della filosofia, discorsi a un giovane studente. [1878.]
- Caylus, Charles-Gabriel de Thubières de:** Les oeuvres, Cologne MDCOLI. [1753.]
- [Caylus, Charles-Gabriel de Thubières de]:** Lettre de monseigneur l'évêque d'Auxerre à monseigneur l'évêque de Soissons. [1723.]
- , Lettre de monseigneur l'évêque d'Auxerre à monseigneur l'évêque de Montpellier. [1745.]
- , Lettre (seconde) de monseigneur l'évêque d'Auxerre à monseigneur l'évêque de Montpellier. [1746.]
- , Mandement de monseigneur l'évêque d'Auxerre, qui défend de rééciter l'office imprimé sur une feuille volante etc. [1729.] (XIII. Benedek Br. á.)
- , Mandement de monseigneur l'évêque d'Auxerre à l'occasion du miracle opéré dans la ville de Seignelay de ce diocèse le 6 janvier 1733. [1734.] (XII. Kelemen Br. á.)
- Cazal, Edmond:** Sainte Thérèse. [1921.]
- Ce qu'on fait de l'Église; étude d'histoire religieuse, avec une supplique à S. S. le Pape Pie X.** [1913.]
- Cecchetti, Bartolomeo:** La republica di Venezia e la corte di Roma nei rapporti della religione. [1875.]
- Cenni biografici del dottore Ferdinando Bocolari da Luzzara.** [1870.]
- Cerati; Des dangers du célibat.** [1834.]
- , Des usurpations sacerdotales, ou du clergé en opposition avec les principes actuels de la société. [1834.]
- Cerivol. de:** La gamologie, ou l'éducation des filles destinées au mariage. [1782.]
- Cerutti, Giuseppe:** La chiesa cattolica e l'Italia, storia ecclesiastica e civile dalla venuta . . . di san Pietro . . . all' anno 30 del fortunosa pontificato di Pio IX. [1878.]
- Chabauty, E. A.:** Résumé du système de la rénovation. [1894.]
- , Discussion du système de la rénovation; revue mensuelle. [1896.]
- , État de la question eschatologique ou des choses finales au XIXe siècle. L'encyclique sur les études bibliques et ce système. [1896.]
- , Études scripturales, patristiques, théologiques et philosophiques sur l'avenir de l'église catholique, selon le plan divin, ou la régénération de l'humanité et la rénovation de l'univers. [1896.]
- , Le système de la rénovation n'a pas été condamné en lui même par l'église. [1896.]
- Chaillot, J.-Louis:** Pie VII et les jésuites d'après des documents inédits. [1882.]
- Chals, Charles:** Lettres historiques et dogmatiques sur les jubilés et les indulgences. [1760.]
- Chandelle (la) d'Arras, poëme héroï-comique en XVIII chants.** [1766.] (Szerző: Henri Joseph Dulauréens.)
- Charp:** Histoire naturelle de l'âme, traduite de l'anglais de m.

- Charp par feu m. H. *** de l'académie des sciences. [1757.] (Álnév.)
 (Szerzô: Julien Offray de La Mettrie.)
- Charron, Pierre:** De la sagesse, en trois livres. [1605.]
- Chevalier, J.-P.:** L'âme au point de vue de la science et de la raison. [1866.]
- Chevignard, Antoine-Théodore:** Nouveau spectacle de la nature. [1825.]
- Chiesa cattolica (la) romana e la chiesa greco-russa ortodossa, ed in che differiscano fra loro.** [1871.]
- Chouilly, L.:** Carnet du petit Citoyen. Résumés d'instruction morale et civique. — Cours moyen supérieur. [1912.]
- Christmann, Philippus Nerius:** Regula fidei catholicae et collectio dogmatum credendorum. [1869.]
- Christianisme (le) dévoilé, ou examen des principes et des effets de la religion chrétienne.** [1823.] (Szerzô: Paul Thyry d'Holbach.)
- Cicchitti-Suriani, Filippo:** La religione nella scienza e la tirannide della coscienza, con prefazione di G. B. Savarese. [1885.]
- Cicuto, Antonio:** Il concilio vaticano. [1873.]
- Clapmarus, Arnoldus:** Minden munkája. [1608—1632.]
- Claraz, Jules:** Le mariage des prêtres. [1912.]
- Claude, Jean:** Minden munkája. [1671., 1684., 1757.]
- Claudius:** La science populaire; simples discours sur toutes choses. [1848.]
- Clericus (Le Clerc) Joannes:** Minden munkája. [1733.]
- [Clericus, Joannes]:** Liberius de Sancto Amore. Epistolae theologicae. [1684.] (Álnév.)
- Clericus germanicus:** Der Modernisteneid; ein Appell an deutsche Priester. [1911.] (Álnév.)
- Code de la Nature, ou le véritable esprit de ses lois de tout tems négligé ou méconnu.** [1761.] (Szerzô: Morelly.)
- Coenobium, Rivista internazionale di liberi studi.** [1907.]
- Cohen, Joseph:** Les déicides. [1861.]
- Coleccion diplomática de varios papeles antiguos y modernos sobre dispensas matrimoniales y otros puntos de disciplina eclesiástica.** [1822.] (Szerzô: Juan Antonio Llorente.)
- Collection de lettres sur les miracles écrites à Genève et à Neufchâtel** [1771.] (Szerzô: Voltaire.)
- [Collins, Anthony]:** A discourse of free thinking. [1715.]
- Combat (le) de l'erreur contre la vérité.** [1753.] (Szerzô: N. Péan.)
- Combe, George:** Nouveau manuel de phrénologie. [1837.]
- Combe, Gilbert-Joseph-Émile:** Le grand coup avec sa date probable, c'est-à-dire le grand châtimeut du monde et le triomphe universel d l'Église.
- , Étude sur le secret de la Salette, augmentée de la brochure de Mélanie et autres pièces justificatives. [1901.]
- , Le secret de Mélanie, bergère de la Salette, et la crise actuelle. [1907.]
- Commentaire sur le livre des délits et des peines par un avocat de province.** [1768.] (Szerzô: Voltaire.)
- Commentatio ad loca quaedam n. testamenti quae de Antichristo**

- agunt aut agere putantur expendenda eruditis. [1672.] (Szerző: Hugo Grotius.)
- Communion (de la)** in divinis avec Pie VII. [1822.] L. Blanchard.
- Compayré, Gabriel:** Éléments d'instruction morale et civique [1882.]
- Compère (le) Mathieu** ou les bigarrures de l'esprit humain. [1804.] (Szerző: Henri-Joseph Dulaurens.)
- Comte, Auguste:** Cours de philosophie positive. [1864.]
- Condillac, Étienne de:** Cours d'étude pour l'instruction du prince de Parme. [1836.]
- Condorcet, Marie-Jean-Antoine-Nicolas de:** Esquisse d'un tableau historique des progrès de l'esprit humain. [1827.]
- Confesseur (le)** par l'abbé***, auteur du Maudit. [1866.] (Szerző: Jean Hippolyte Michon.)
- Confiance (la)** chrétienne appuyée sur quatre principes inébranlables, d'où s'ensuivent nécessairement les principales vérités qui regardent le salut des hommes. [1703.] (Szerző: Gabriel Gerberon.)
- Connor, Bernardus:** Evangelium medici, seu medicina mystica. [1719.]
- Conringius, Hermannus:** Minden munkája. [1757.]
- Considerant, Victor:** Destinée sociale. [1836.]
- , Considérations sociales sur l'architectonique. [1837.]
- Considérations** sur la lettre composée par m. l'évêque de Vabres. [1654.] (Szerző: Antoine Arnauld (fiú).)
- Constant:** La bible de la liberté. [1841.]
- Contagion (la)** sacrée ou histoire naturelle de la superstition, ouvrage traduit de l'anglais. [1821.] (Szerző: Paul Thyry d'Holbach.)
- Continuation de l'histoire universelle** de messire Jacques Bénigne Bossuet. [1742.] (Szerző: Jean de la Barre.)
- Controverse pacifique** sur les principales questions qui divisent et troublent l'église gallicane. [1827.] (Szerző: Pierre-Louis Blanchard.)
- Convention du 11 juin 1817** entre sa majesté très-chrétienne et sa sainteté Pie VII. développée. [1882.] (Szerző: Pierre-Louis Blanchard.)
- Coppola, Raffaele Maria:** Del sangue purissimo e verginale della gran madre di Dio Maria santissima; operetta dogmatico-ascetica. [1875.]
- Coquelin, Charles:** Dictionnaire de l'économie politique. [1719.]
- Coquerel, Athanase:** Le christianisme expérimental. [1850.]
- Corbató, José Domingo Maria:** El immaculado san José; apuntes vindicativos de su concepción purísima, su honor de esposo, sus derechos de padre, su primacía restauradora; artículos publicados en La senal de la victoria. [1907.]
- Coréni, Teofilo:** Lo spiritismo in senso cristiano. [1890.]
- Corradinus, Annibal:** Miles macedonicus plantino sale perfrictus. [1676.] (Álnév. Szerző: Henricus Noris.)
- Correspondance** de deux ecclésiastiques catholiques sur la question: Est-il temps d'abroger la loi du célibat des prêtres? [1836.]
- Coscia, Nicola:** Mille dei più originali e concettosi canti popolari. [1882.]

- Cossan**, Charles de: *Révélations sur les erreurs de l'ancien testament.* [1842.]
- Costa**, Adalgisa: *Dei doveri della donna; pensieri.* [1876.]
- Costa**, Jérôme a: *Histoire de l'origine et du progrès de revenus ecclésiastiques.* [1692.] (Álnév. Szerző: Richard Simon.)
- Coubé**, Stephan: *Ames juives.* [1913.]
- Coulevain**, Pierre de (Álnév.): *Le roman merveilleux.* [1915.]
- Cousin**, Victor: *Cours de l'histoire de la philosophie.* [1844.]
- Crellius**, Johannes: *Minden — eddig jórészt kiadatlan — exegetikai dialektikai és polemikus munkái.* [1757.]
- Crisafulli**, Vincenzo: *Studi sul l'apostolica sicola legazia.* [1852.]
- Criscuoli**, Antonio. *Instituzione di dogmatica teologia.* [1853.]
- Critique générale** de l'histoire du Calvinisme de mr. Maimbourg. [1684.] (Szerző: Pierre Bayle.)
- Croce**, Enrico: *Itinerario di Dante Alighieri.* [1870.]
- Croiset**, Alfred, L. Bureau, Paul: *La crise des temps nouveaux; préface.* [1908.]
- Cudworth**, Ralph: *The true intellectual system of the universe, wherein the reason and philosophy of atheism is confuted.* [1739.]
- Culte privé** des mains divines de notre Sauveur. [1896.]
- Cunha**, José Anastasio da: *A voz de razao.* [1836.]
- ***Cuniberti**, Felice: *La vita di n. s. Gesù Christo; opera postuma.* (Javitásig.) [1866.]
- Cura salutis** sive de statu vitae mature ac prudenter deliberandi methodus, per decem dierum veneris spiritus sancti, sanctissimae Dei matris boni consilii, s. Ignatii et Xaverii honori instituendam solitam devotionem proposita, [1721.] (Szerző: Gabriel Hevenesi.)
- Curci**, Carlo Maria: *La nuova Italia ed i vecchi zelanti.* [1881.]
- , *Il Vaticano regio, tarlo superstite della chiesa cattolica.* [1884.]
- , *Lo scandalo del „Vaticano regio“ duce la provvidenza buona a qualche cosa.* [1884.]
- , *La vita di Gesù Christo; esame critico sulle parabole e sui miracoli per David Strauss.* [1886.] (Álnév.)
- Curti**, G.: *Storia svizzera per le scuole del popolo.* [1860.]
- Cyprianus** (S.): *Opera recognita et illustrata a Joanne Fello, oxoniensi episcopo.* [1685.]
- Cyprien** (S.): *Les oeuvres de saint Cyprien traduites en françois... par m. Pierre Lombert.* [1672.]

D.

- †**[D'Alembert, Jean le Rond]**: *Encyclopédie ou dictionnaire raisonné des sciences.* [1759.] (XIII. Kelemen Br. á.)
- *—, *Mélanges de littérature.* [1767.] (Javitásig.)
- D'Alma**, Jean: *La controverse du quatrième évangile.* [1908.] (Álnév.)
- Dalsum**, H. A. van: *Er is geene tegenstelling tuschen de beginselen van de fransche Revolutie en die van het Evangelie.* [1913.]
- Damiron**, Jean Philibert: *Essai sur l'histoire de la philosophie en France au dix-neuvième siècle.* [1834.]

- Damoiseau, Augustinus:** Documenta quaedam s. scripturae cum doctrina s. Hildegardis de rationalitate et de antiquo dierum. [1895.]
- Dannenmayr, Matthias:** Institutiones historiae ecclesiasticae. [1820.]
- D'Annunzio, Gabriele:** Minden szerelmes regénye. [1911.]
 → Minden drámai munkája. [1911.]
 →, Prose scelte. [1911.]
- Danton, G.:** Historia general de la masoneria desde los tiempos mas remotos hasta nuestra época; con un prólogo por el eminente escritor don Emilio Castelar. [1897.]
- D'Argens, Jean-Baptiste de Boyer:** La philosophie du bon sens. [1752.]
- [D'Argens, Jean-Baptiste de Boyer]:** Lettres cabalistiques. [1742.]
 → Lettres chinoises. [1742.]
 →, Lettres juives. [1743.]
 →, Mémoires secrets de la république des lettres. [1755.]
- Darstellung des ältesten Christenthums aus den Schriften der ältesten Kirchenväter.** [1838.] (Szerző: Johann Baptist Langenmayer.)
- Darwin, Erasmus:** Zoonomia or the laws of organic life. [1817.] (Szerző: Charles Darwin nagyatyja.)
- Daumer, Georg Friedrich:** Die Geheimnisse des christlichen Altertums. [1857.]
- David, Louis-Olivier:** Le clergé canadien, sa mission, son oeuvre. [1896.]
- D'Azzi, C. Romano:** Un vasto inganno: la risurrezione dei morti; studio critico. [1908.] (Álnév.)
- Debidour, A., L. Aulard, F. A.:** Histoire de France etc. [1897.]
- Debonnaire, Louis, L. Fleury, Claude:** Neuvième discours sur les libertés de l'église gallicane. [1753.]
- Debay, Aug.:** Philosophie du mariage. [1852.]
- De Boni, Filippo:** Del papato, studi storici. [1852.]
- De Castro, Francisco:** O invento Abel Parente no ponto de vista do direito criminal, da moral publica e da medicina clinica. [1895.]
- De Castro, Giovanni:** Arnaldo da Brescia, e la rivoluzione romana del XII secolo. [1876.]
- De Dominicis, Saverio Fausto:** Galilei e Kant, o l'esperienza e la critica nella filosofia moderna. [1874.]
- De Dominis, Marcus Antonius:** Minden munkája. [1617., 1618., 1620., 1621.]
- Defensa de la yglesia católica contra la bula dogmática de Pio IX en 8 de diciembre de 1854.** [1859.]
- †Défense de la dissertation sur la validité des ordinations des Anglois.** [1728.] (XIII. Benedek Br. által.)
- Défense de l'église romaine contre les calomnies des protestans.** [1703.] (Szerző: Gabriel Gerberon.)
- Défense (la) de mon oncle.** [1771.] (Szerző: Voltaire.)
- *Défense des nouveaux chrestiens et des missionnaires de la Chine...** (Javitásig.) [1694.]
- [Defoe, Daniel]:** History (political) of the devil as well ancient as modern. [1743.]

- [Delisle de Sales] (Isoard, Jean-Baptiste-Claude). L. Ralph, Emmanuel: Mémoires de Candide sur la liberté de la presse etc. [1804.]
- Delmont, Théodore: Cours élémentaire de philosophie. [1889.]
- Deltuf, Paul: Essai sur les oeuvres et la doctrine de Machiavel [1868.]
- Denis, Charles: Un carême apologétique sur les dogmes fondamentaux. [1903.]
- , L'église et l'état; les leçons de l'heure présente. [1903.]
- Denizart-Rivail, Hippolyte-Léon. L. Kardoc, Allan.
- De Récalde J.: Histoire de la Compagnie de Jésus d'après les documents. L. Mir Miguel. [1923.]
- Dereser, Antonius, L. Thaddaeus a. s. Adamo.
- De' Ricci, Scipione: Memorie scritte da lui medesimo e pubblicate con documenti da Agnere Gelli. [1865.]
- De Rosa, Luigi: Il pessimismo di sentimento o „dolore del mondo“ („világfájdalom“, „Weltschmerz“). Parte prima, prolegomeni. [1898.]
- *Descartes, Renatus (René): Meditationes de prima philosophia, in quibus Dei existentia et animae humanae a corpore distinctio demonstratur. [1663.] (Javitásig.)
- *—, Epistola ad patrem Dinet S. J. [1663.] (Javitásig.)
- *—, Epistola ad Gisbertum Voëtium. [1663.] (Javitásig.)
- *—, Notae in programma quoddam. [1663.] (Javitásig.)
- *—, Opera philosophica. [1663.] (Javitásig.)
- *—, Les passions de l'âme. [1663.] (Javitásig.)
- , Meditationes de prima philosophia. [1720.]
- Des Houx, Henri: Souvenir d'un journaliste français à Rome. [1886.]
- D'Espagne, Jean: Les oeuvres. [1676.]
- , Les erreurs populaires [1675.]
- [D'Holbach, Paul Thyry]: Le christianisme dévoilé. [1823.]
- , La Contagion sacrée. [1821.]
- , Histoire critique de Jésus-Christ. [1782.]
- , Le Militaire philosophe. [1771.]
- , La Morale universelle. [1837.]
- , Le bon Sens. [1775.]
- , Système social. [1775.]
- , L. Miraband: Système de la nature. [1770.]
- , Dialogo molto curioso. L. Pallavicino.
- Diaz, Rodriguez, M.: Sensaciones de viaje. [1897.]
- Di Bartolo, Salvatore: I criteri teologici. (Az 1904-iki római kiadás szabad.)
- Di Bernardo. Domenico: Il divorzio considerato nella teoria e nella pratica. [1878.]
- *Dictionnaire de l'économie politique, contenant l'exposition des principes de la science etc. (sous la direction de Ch. Coquelin et Guillaumin). [1856.] (Javitásig.)
- Dictionnaire philosophique portatif. [1765.] (Szerző: Voltaire.)
- Dictionnaire politique: encyclopédie du langage et de la science politiques: (par Garnier-Pagès; publiés par. E. Duclerc et Pagnerre.) [1853.] (Javitásig.)

- Diderot**: L. Encyclopédie ou dictionnaire raisonné des sciences. [1759.]
(XLIII. Kelemen Br. á.)
- Dieu**, Ludovicus de.: Minden munkája. [1660.]
- Difesa del purgatorio dalle moderne opinioni**. [1824.]
- Difficultez** proposées à mr. Steyldaert. (Szerző: Antoine Arnauld [fiú].)
- Dimnet**, Ernest: La pensée catholique dans l'Angleterre contemporaine. [1907.]
- Discours** (de franc et véritable) au roy. [1602.] (Szerző: Antoine Arnauld [atya].)
- Discourse** (a) of free-thinking. [1715.] (Szerző: Anthony Collins.)
- Discursos** sobre una constitucion religiosa considerada como parte de la civil nacional, su autor un americano, los da á luz Juan Antonio Llorente. [1822.]
- Dissertatio** de coenae administratione, ubi pastores non sunt; item a semper communicandum per symbola. [1672.] (Szerző: Hugo Grotius.)
- Dissertationes** (H. Grotii et aliorum) de studiis instituendis. [1660.]
- Dittes**, Friedrich: Lehrbuch der Psychologie. [1879.]
- Doctrine** de l'écriture sur l'adoration de Marie. [1822.] (Szerző: Jean-Augustin Bost.)
- Doctrine** de Saint-Simon exposition. [1835.]
- [Döllinger, Johann Joseph Ignaz von]**: (L. Janus, Der Papst und das Concil. [1869.]
- Dolonne**, Abbé: Le Clergé contemporain et le Célibat. [1912.]
- Dompierre**, Jean de: Comment tout cela va finir; l'avenir jusqu'à la fin des temps; histoire anticipée des derniers âges du monde. [1901.] (Álnév.)
- D'Orient**, A.: Des destinées de l'âme. [1873.] (Álnév. Szerző: A. Vial.)
- Dorscheus**, Johannes Georgius: Minden munkája. [1657., 1757.]
- Draper**, John William: History of the conflicts between religion and science. [1876.]
- Drelinecourt**, Charles: Minden munkája. [1630.]
- Droits** (les) des hommes et les usurpations des autres, traduit de l'italien. [1769.] (Szerző: Voltaire.)
- Dubois**, Pierre: Le catéchisme véritable des croyans. [1836.]
—, Le croyant détrompé. [1836.]
- Duchesne**, L.: Histoire ancienne de l'Église. [1912.]
- Du Chesne**, Martinus: Disquisitiones duae de gratuita praedestinatione et de gratia se ipsa efficaci. [1697.] (Álnév. Szerző: Gabriel Gerberon.)
- [Dudevant, Amantine-Lucile-Aurore]**, L. Sand, George: Minden szerelmes regénye. [1863.]
- Dufour**, Pierre: Histoire de la prostitution chez tous les peuples du monde. [1852.] (Álnév. Szerző: Paul Lacroix.)
- Duffrenoy**, Adélaïde-Gillette Billet: Biographie des jeunes demoiselles ou vies des femmes célèbres depuis les Hébreux jusqu'à nos jours. [1826.]
- Duggan**, James: Steps towards reunion. [1898.]
- Du Manoir**: Défense des deux brefs de n. s. p. le papa Innocent XII

- aux évêques de Flandre contre le docteur Martyn Steyaert. [1703.]
(Álnév. Szerző: Pasquier Quesnel.)
- Dumas, Alexandre:** Minden szerelmes regénye. [1863.] (atya.)
- Dumas, Alexandre:** Minden szerelmes regénye. [1863.] (fiú.)
→ La question du divorce. [1880.]
- Du Moulin, Charles. L. Molinaeus, Carolus:** Minden munkája. [1658.]
- Du Moulin, Pierre. L. Molinaeus, Petrus:** Minden munkája. [1757.]
- Du Noyer, Anne-Marguerite:** Lettres historiques et galantes. (1722.)
- Dupin, André-Marie-Jean-Jacques:** Manuel du droit public ecclésiastique français. [1845.]
→ Libertés de l'église gallicane. [1860.]
- Dupin, Antoine:** Le Dogme de la trinité dans les trois premiers siècles. [1908.] (Álnév. Szerző: Turmel.)
- † **Dupin, Ludovicus Ellies:** De antiqua ecclesiae disciplina dissertationes historicae. [1688.] (XI. Ince Br. á.)
→ Nouvelle bibliothèque des auteurs ecclésiastiques. [1757.]
→ Traité de la doctrine chrétienne et orthodoxe. [1704.]
→ Histoire du concile de Trente. [1723.]
→ Traité théologique et philosophique de la vérité. [1741.]
→ Methodus studii theologici recte instituendi. [1742.]
- [Dupin, Louis Ellies]:** Histoire de l'église en abrégé. [1719.]
→ Histoire profane depuis son commencement jusqu'à présent. [1723.]
→ Mémoires historiques, pour servir à l'histoire des inquisitions. [1738.]
- † → Traité de la puissance ecclésiastique et temporelle. [1708.] (XI. Kelemen Br. á.)
→ Traité historique des excommunications. [1716.]
- Du Plessis-Mornay, Philippe. L. Mornaeus Philippus:** Minden munkája.
- Dupuis, Charles-François:** Origine de tous les cultes, ou religion universelle. [1818.]
- Dürschmidt Heinrich:** Die klösterlichen Genossenschaften in Bayern und die Aufgabe der Reichgesetzgebung. [1875.]
- Du Verger (de) Hauranne, Jean:** Théologie familière. [1654.]

E.

- Earle, John Charles:** The spiritual body; an essay in prose and verse. [1878.]
→ The forty days, or Christ between his resurrection and ascension. [1878.]
- Éclaircissements sur l'autorité des conciles généraux et des papes contre la dissertation de m. de Schelstrate.** Ouvrage posthume de M***, docteur de la maison et société de Sorbonne. [1715.] (Szerző: Antoine Arnauld.) (fiú.)
- Eco degli Appennini umbri...** [1845.]

- Eco** (1°) di Savanarola, foglio mensile diretto da italiani cristiani. [1847.]
- Église** ce qu'on fait de l'; étude d'histoire religieuse, avec une supplique à S. S. le Pape Pie X. [1913.]
- Église** 1re et la république, avec une préface par Corentin Guyho. [1877.] (Szerző: J.-Louis Chaillot.)
- Eichthal**, Gustave de: Les évangiles; examen critique et comparatif des trois premiers évangiles. [1863.]
- Ellendorf**, Johann Otto: Der Primat der römischen Päpste, aus den Quellen dargestellt. [1841.]
- Ellero**, Pietro: Le questione sociale. [1877.]
- , Scritti minori. [1877.]
- , Scritti politici. [1877.]
- Emancipatore** (1°) cattolico. Giornale della società nazionale emancipatrice. [1869.]
- Emmanuel** a Conceptione. Enchiridion giudiciale ordinis fratrum minorum. [1695.]
- Emonerius**, Stephanus: Splendor veritatis moralis collatus cum tenebris mendacii et nubilo aequivocationis ac mentalis restrictionis; addita depulsione calumniarum quibus Ioannes Barne-sius Leonardum Lessium oneravit. [1681.] (Álnév. Szerző: Theophilus Raynaudus.)
- Encyclique** du 8 decembre 1864 et la liberté adressé aux évêques. [1865.]
- Encyclopédie moderne**. Dictionnaire abrégé des sciences des lettres, des arts, de l'industrie, de l'agriculture et de commerce. Nouvelle édition augmentée de près du double, publiée sous la direction de m. Léon Rénier. [1854.]
- Encyclopédie progressive**, ou collection de traités sur l'histoire, l'état actuel et les progrès des connaissances humaines [1827.]
- † **Encyclopédie** ou dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers par une société de gens de lettres, mis en ordre et publié par m. Diderot et m. D'Alembert. [1758.] (XIII. Kelemen Br. á. 1759. K. t. a.)
- Enfantin**, Barthélemy-Prospér: Science de l'homme; physiologie religieuse, cujus partem alteram constituit opus. inscriptum: Mémoire sur la science de l'homme, par H. Saint-Simon. [1859.]
- Enluminures**, (les) du fameux almanach des pp. jésuites intitulé: La déroute et la confusion des jansénistes. [1654.] (Szerző: Louis-Isaac Le Maistre de Sacy.)
- † **Entretiens** sur le décret de Rome contre le nouveau testament de Châlons accompagné de réflexions morales. [1710.] (Szerző: Pasquier Quesnel., XI. Kelemen Br. á.)
- † **Epistola** eximio ac admodum reverendo domino Henrico Liberto Fromondo... [1641—1642.] (VIII. Orbán Br. á.)
- Erigena**, Joannes Scotus: De divisione naturae libri quinque diu desiderati; accedit appendix ex ambiguis s. Maximi, graece et latine. [1684.]
- Error** biblion. [1804.] (Szerző: Honoré-Gabriel Riquetti de Mirabeau.)

- Esame della confessione auricolare e della vera chiesa di Gesù Cristo.** [1817.]
- Esperienza** (l') *etica dell' Evangelio...* Introduzione, traduzione e note di Adolfo Omodeo, Bari. Laterza. [1924.]
- Esprit (de l')** Szerző: Claude Adrien Helvétius. [1759.] (XIII. Kelemen Br. á. K. t. a.)
- Esprit (l')** de Jésus-Christ sur la tolérance. [1760.] (Szerző: Frédéric-Guillaume de La Broue.)
- Esprit (de l')** des loix. [1751.] (Szerző: Charles de Secondat de Montesquieu.)
- Esprit (l')** du pape Clément XIV par le r. p. B***, confesseur de ce souverain pontife; traduit de l'italien par l'abbé C. [1775.] (Szerző: Joseph de Lanjuinais.)
- Esprit (l')** ou les principes du droit canonique. [1702.] (Szerző: Fr.-Charles Huerne de La Mothe.)
- Esprit (l')** de monsieur de Voltaire. [1760.] (Szerző: Claude Villaret.)
- Esquiros, Alphonse:** Les vierges folles. [1844.]
 —, Les vierges martyres. [1844.]
 —, Les vierges sages. [1844.]
- [Esquiros, Alphonse]: L. Évangile (l') du peuple. [1841.]
- Essai sur la formation du dogme catholique.** [1843.] (Szerző: Christine Trivulzio.)
- Essai sur la tolérance chrétienne.** [1761.] (Szerző: Jacques Tailhié et Gabriel-Nicolas Maulrot.)
- Essai historique sur la puissance temporelle des papes.** [1823.] (Szerző: Pierre Claude-François Daunou.)
- Etat (l')** et les cultes, ou quelques mots sur les libertés religieuses. [1850.]
- État (l')** et les cultes, ou quelques mots sur les libertés religieuses. de la conduite de quelques-uns de ses théologiens et de leurs sentimens contre la souveraineté et la sureté des rois, et contre les IV articles du clergé de France. [1702.] (Szerző: Pasquier Quesnel.)
- Évangile (l')** du jour, tome premier, et tome septième. [1770.] (Szerző: Voltaire.)
- Évangile (l')** de la raison. [1765.] (Szerző: Voltaire.)
- Ewerbeck, Hermann:** Qu'est-ce que la bible d'après la nouvelle philosophie allemande? [1857.]
- Examen important de milord Bolingbroke, écrit sur la fin de 1736; nouvelle édition corrigée et augmentée sur le manuscrit de l'illustre auteur.** [1771.] (Szerző: Voltaire.)
- Explicatio decalogi, ut graece extat, et quomodo ad decalogi locos evangelica praecepta referantur.** [1672.] (Szerző: Hugo Grotius.)
- Exposition de la doctrine chrétienne ou instructions sur les principales vérités de la religion.** [1761.] (XIII. Kelemen Br. á. Szerző: François Philippe Mesenguy.)
- Extrait de l'examen de la bulle du pape Innocent X contre la paix d'Allemagne conclue l'an 1648, où il est traité de la liberté de conscience par Armand Favien [David Blondel].** [1703.]
- †**Extrait d'un livre anglais, qui n'est pas encore publié, intitulé:**

- Essay philosophique concernant l'entendement humain, communiqué par mr. Locke. [1734.] (XII. Kelemen Br. á.)
- Eybel, Joseph Valentinus: Introductio in jus ecclesiasticum catholicorum. [1784.]
- †—, Was enthalten die Urkunden des christlichen Alterthums von der Ohrenbeichte? [1784.] (VII. Pius Br. á.)
- †—, Was ist der Pabst? [1786.] (VI. Pius Br. á.)
- Eyckenboom, Ignatius. Adumbrata ecclesiae romanae catholicaeque veritatis de gratia adversus Ioannis Leydeckeri in sua historia Iansenismi hallucinationes iniustasque criminationes defensio. [1698.] (Álnév. Szerző: Gabriel Gerberon.)

F.

- Fabre d' Olivet, Antoine: La langue hébraïque restituée, et le véritable sens des mots hébreux rétabli et prouvé par leur analyse radicale. [1825.]
- Falconi, Zeffirino: Coup d'oeil sur le christianisme par un franc-maçon, ancien secrétaire de la chapelle pontificale. [1880.]
- Fevero, L. Begey.
- Febronius, Justinus: De statu ecclesiae et legitima potestate Romani pontificis. [1773.] (Álnév. Szerző: Joannes Nicolaus Hontheim.)
- Félicité, Joseph de: La régénération du monde. [1876.] (Álnév. Szerző: François Vercruyse).
- , La résurrection dans le système de la régénération du monde. [1876.]
- Fellus, Joannes L. Cypriae (S.): Opera. [1685.]
- †Fénélon, François de Salignac: Explication des maximes des saints sur la vie intérieure. [1699.] (XII. Ince Br. á.)
- Féreal, V. de: Mystères de l'inquisition et autres sociétés secrètes d'Espagne. [1850.] (Álnév. Szerző: Mme. de Suberwiek.)
- Ferracci, Valeriano: Cenni biografici della Serva di Dio Paola Mandatori-Sacchetti. [1913.]
- Ferrari, Giuseppe: Minden munkája. [1877.]
- Ferri, Enrico: L'omicidio nell' antropologia con atlante antropologico-statistico.
- , L'omicidio-suicidio, responsabilità giuridica. [1896.]
- , La scuola criminale positiva; conferenza. [1896.]
- , Sociologia criminale. [1896.]
- , La teoria dell' imputabilità e la negazione del libero arbitrio. [1896.]
- Ferri, Louis: Essai sur l'histoire de la philosophie en Italie au XIXme siècle. [1874.]
- Ferrière, Emile: L'âme est la fonction du cerveau. [1892.]
- , Les apôtres, essai d'histoire religieuse d'après la méthode des sciences naturelles. [1892.]
- , Le darwinisme. [1892.]
- , Les erreurs scientifiques de la bible. [1892.]
- , La matière et l'énergie. [1892.]

- Ferrière, Emile:** Paganisme des Hébreux jusqu'à la captivité de Babylon. [1892.]
- , La vie et l'âme. [1892.]
- , Les mythes de la Bible. [1893.]
- Feydeau, Ernest:** Minden szerelmes regénye. [1864.]
- Figuer, Louis:** Le lendemain de la mort, ou la vie future selon la science. [1873.]
- Filopanti, Quirico:** L'universo; lezioni popolari di filosofia enciclopedica. [1875.] (Álnév. Szerző: Giuseppe Barilli.)
- Filosofia della fede;** appunti. Stampato in Roma. [1909.]
- Fiore, Geremia:** La genesi della chiesa. [1881.]
- , Synopsis juris canonici. [1889.]
- Fiorioli della Lena, Giovanni Battista,** La questione religiosa d'ieri e d'oggi con quattro punti di riforma cattolica. [1869.]
- Fischlinus, Ludovicus Melchior:** Mysterium primogeniti omnis creaturae; accessit quaestio singularis de Melchisedeco. [1719.]
- Flaubert, Gustave:** Madame Bovary. [1864.]
- , Salamambo. [1864.]
- Fleury, Claude:** Institution au droit ecclésiastique. [1693.]
- , Institutiones iuris ecclesiastici latinas reddidit et cum animadversionibus Iusti Henningii Boehmeri edidit Ioannes Daniel Gruber. [1729.]
- , Neuvième discours sur les libertés de l'église gallicane [una cum notis, quas Louis Debonnaire adiecit]. [1753.]
- *—, Catéchisme historique contenant en abrégé l'histoire sainte et la doctrine chrétienne. [1728.] (Javitásig. Az 1859-iki avignoni kiadás szabad.)
- [Fleury, Jules]** L. Champfleury: Minden szerelmes regénye.
- Florenzi-Waddington:** Marianna, Lettere filosofiche. [1850.]
- , Della immortalità dell' anima umana. [1875.]
- , Saggio sulla filosofia dello spirito. [1875.]
- , Saggio sulla natura; Dante, il poeta del pensiero. [1875.]
- , Saggi di psicologia e di logica. [1875.]
- Fogazzaro, Antonio:** Il Santo. Romanzo. [1906.]
- , Leila; romanzo. [1911.]
- †**Forti, Francesco:** Lettera sulla direzione degli studj. [1843.] (XVI. Gergely Br. á.)
- Foscolo, Ugo:** La commedia di Dante Allighieri illustrata. [1845.]
- [Foscolo, Ugo]:** L. Ortis Jacopo, Ultime lettere. [1824.]
- Fourier, Charles:** Le nouveau monde industriel et sociétaire. [1835.]
- Fox de Bruggs, Jean:** Commentaire philosophique sur ces paroles de Jésus-Christ: contrains-les d'entrer, traduit de l'anglais par M. J. F. [1713.] (Álnév. Szerző: Pierre Bayle.)
- Fragoso, Damazio Jacintho:** Memoria lida perante o conselho superior da instrucção annual ordinaria de 1885. [1896.]
- France, Anatole:** Minden munkája. [1922.]
- Franchville, de:** Le siècle de Louis XIV. [1753.] (Álnév. Szerző: Voltaire.)
- Franchi, Ausonio:** La filosofia delle scuole italiane, lettere al professore G. M. Bertini. [1852.] (Álnév.)

- Franchi, Ausonio:** Appendice alla filosofia delle scuole italiane. [1853.]
- Franchi, Ausonio:** La Religione del secolo XIX. [1853.]
- , Studj filosofici e religiosi: Del sentimento, v. Bonavino, Christoforo. [1855.]
- Frank, Peter Paul:** Krieg und Frieden, oder der Hermesianismus und seine Gegner nebst einer klassischen Abhandlung über die Verleumdung. [1845.] (Alnév. Szerző: Thomas Braun.)
- [Frédéric II. roi de Prusse]:** Oeuvres du philosophe de Sans-Souci.
- Fréret, Nicolas:** Examen critique des apologistes de la religion chrétienne. [1770.]
- Fridl, Marcus:** Englische Tugend-Schul Mariae unter denen von Clemente XI. gutgeheissenen und bestätigten Regeln des von Maria Ward aufgerichteten Institutes Mariae. [1751.]
- Friederich, Joseph:** Mittheilungen seliger Geister im Jahre 1855 durch die Hand der Maria Kahlhammer im Rapport der Mittheilungen des heil. Erzengels Raphael durch den Mund der Crescentia Wolf. [1856.]
- Friedrich, Johann:** Tagebuch während des Vaticanischen Concils geführt. [1871.]
- , Der Kampf gegen die deutschen Theologen und theologischen Fakultäten in den letzten zwanzig Jahren. [1875.]
- , Der mechanismus der vatikanischen Religion, nach dem Fakultätenbuch der Redemptoristen dargestellt. [1876.]
- , Geschichte des vatikanischen Konzils. [1877.]
- Frigeri, Antonio:** Il progetto del ministro Bonacci. [1894.]
- Frohschammer, Jacob:** Ueber den Ursprung der menschlichen Seelen. Rechtfertigung des Generatianismus. [1857.]
- †—, Athenäum, philosophische Zeitschrift. [1862.] (IX. Pius Br. á.)
- †—, Einleitung in die Philosophie und Grundriss der Metaphysik; zur Reform der Philosophie. [1862.] (IX. Pius Br. á.)
- †—, Über die Freiheit der Wissenschaft. (IX. Pius Br. á.)
- , Das Christenthum und die moderne Naturwissenschaft. [1869.]
- , Das Recht der eigenen Überzeugung. [1869.]
- , Das neue Wissen und der neue Glaube mit besonderer Berücksichtigung von D. F. Strauss' neuester Schrift: „Der alte und der neue Glaube.“ [1873.]
- †**Fuchs, Aloys:** Ohne Christus kein Heil für die Menschheit in Kirche und Staat; eine Rede. [1833.] (XVI. Gergely Br. á.)
- Funk, Philipp:** Von der Kirche des Geistes. Religiöse Essays im Sinne eines mod. Katholizismus. [1915.]

G.

- Gallo, Andrea:** Codice ecclesiastico sicolo. [1865.]
- Gallois, Léonard:** Histoire abrégée de l'inquisition d'Espagne. [1827.]
- Gallarati Scotti, Tommaso:** Storia dell' amore sacro e dell' amore profano. [1912.]
- Gámbara, Luis:** Antropologia criminal. [1910.]
- , Psicologia y antropologia criminal. [1910.]

- Gámbara, Luis:** La sociologia. [1910.]
 —, Sociologia criminal. [1910.]
- Ganganelli:** Der Kampf gegen den Jesuitismus, ein Charaktergemälde für unsere Zeit von H. M. E. [1845.]
- Garavaglia, Ambrogio:** Della educazione religiosa e civile delle fanciulle. [1885.]
- *Garcáo Stockler, Francisco de Borja:** Poesias lyricas. [1836.] (Javitásig.)
- *Garnier-Pagés, L.** Dictionnaire politique. [1853.] (Javitásig.)
- Garrione, Giovanni Battista:** Per una protologia secondo i progressi e i bisogni delle scienze naturali a compimento del sistema filosofico di Vincenzo Gioberti; note. [1876.]
- Gaspar, Franz:** Der Vernunftstaat nach seinen Rechten und Pflichten. [1884.]
- Gebt dem Kaiser, was des Kaisers ist, und dem Pabst, was des Pabstes ist.** [1767.]
- Gedanken über die Punktation des Embser-congresses und die im Streit befangene päpstliche Nunziatursache im römischen deutschen Reiche von H. D. T. J.** [1792.] (Szerzó: Thomas von Haiden.)
- Gehringer, Joseph:** Liturgik, ein Leitfaden nach den Grundsätzen der katholischen Kirche. [1850.]
 —, Theorie der Seelsorge. [1850.]
- Geierus, Martinus:** Minden munkája. [1757.]
- Gelli, Agenore:** L. De' Ricci, Scipione, Memorie. [1865.]
- Gelli, Sostene:** Psicologia della religione; note ed appunti. [1909.] (Álnév.)
- Gemiti di un anima penitente ricavati dalla divina scrittura e da ss. padri.** [1847.]
- Génin, François:** Ou l'église ou l'état. [1848.]
- *Genovesi, Antonio:** Lezioni di commercio o sia d'economia civile. [1817.] (Javitásig.)
- Georgel, Michel:** La matière; sa déification; sa réhabilitation au point de vue intellectuel et aimant; ses destinées ultimes. [1903.]
- [Gerberon, Gabriel]:** L. Bajus, Michael Opera. [1697.]
 —, La confiance chrétienne. [1703.]
 —, Défense de l'église romaine. [1703.]
 —, Histoire générale du Jansénisme. [1703.]
 —, L. Du Chesne, Martinus: Disquisitiones duae. [1697.]
 —, L. Eyckenboom, Ignatius: Adumbrata ecclesiae romanae catholicaeque veritatis de gratia defensio. [1698.]
 —, L. Sainte-Foy, Flore de: Le miroir de la piété chrétienne. [1678.]
 —, L. Sanguin, Andreas: Factum circa propositiones etc. [1679.]
 —, L. Van de Velden, Cornelius: Korte en noodighe onderwijsinghe. [1692.]
- Gerhardus, Joannes:** Minden munkája. [1757.]
- Germain:** Défense de l'église romaine et des souverains pontifes contre Melchior Leydecker avec un recueil de plusieurs écrits curieux et importans pour l'histoire et la paix de l'église sur les questions du tems. [1703.] (Álnév. Szerzó: Pasquier Quesnel.)

- Gerofilo (il)** siciliano; giornale di religione e sacra letteratura [1852.]
- ***Gery**: Apologie historique des deux censures de Louvain et de Douay sur la matière de la grâce, à l'occasion d'un livre intitulé: Défense des nouveaux chrestiens. [1697.] (Javitásig. Alnév. Szerző: Pasquier Quesnel.)
- Gherus** Ranutius. Delitiae C poetarum Gallorum. [1616.] (Alnév.) L. Gruterius J.
- Ghibellinus** und Germanicus. (Alnevek.) 45 Thesen zur Gewerkschafts-Encyclica „Singulari quadam.“ [1913.]
- [**Giacomelli**, Antoinetta]: Per la riscossa cristiana. [1913.]
- Giacomo del Cuor di Maria**: Nuovo saggio intorno all'azione di Dio sulla libertà dell' uomo secondo la vera dottrina di S. Tommaso. [1878.]
- , Il nuovo saggio... difeso dall'autore. [1878.]
- Giannone**, Pietro: Dell' istoria civile del regno di Napoli libri XL. [1723.]
- Gibbon**, Edward: The history of the decline and fall of the roman empire. [1783.]
- Gilberto**: Garcia Moreno y el p. Berthe. [1895.] (Alnév. Szerző: Ramón Illaramendi.)
- ***Ginguené**, Pierre-Louis: Histoire littéraire d'Italie. [1825.] (Javitásig.)
- [**Ginzel**, Joseph Augustin]: L. Die theologischen Studien in Österreich.
- Gioberti**, Vincenzo: Minden munkája. [1852.]
- Gioja**, Giovanni Battista: Esposizione critica della genesi. [1878.]
- Gioja**, Melchiorre. Del merito e delle ricompense. [1820.]
- , Nuovo prospetto delle scienze economiche . . . [1820.]
- , Nuovo Galateo. [1826.]
- , Elementi di filosofia ad uso de'giovannetti. [1828.]
- , Esercizio logico sugli errori d'ideologia e zoologia. [1828.]
- , Ideologia. [1828.]
- , Dissertazione sul problema quale dei governi liberi meglio convenga alla felicità dell'Italia [1836.]
- ***Giordani**, Pietro: Opere. [1825.] (Javitásig.)
- Giornale**, letterario. Progressi dello spirito umano nelle scienza e nelle arti. (Az 1781. és 1782-iki évfolyamok.) [1781—1782.]
- Giovanzana**, Francesco: Il dogma della immacolata concezione di Maria ss. impugnato nel suo senso ovvio e letterale contro certi cattolici che osano alterarlo; appunti e spiegazioni. [1891.]
- , Sulla esposizione di un punto capitalissimo di dottrina tomistica, scolastica, patristica, scritturale; osservazioni. [1891.]
- , Filosofia della rivelazione; saggio. [1891.]
- , Del primato e dell' infallibilità pontificia; dissertazione. [1891.]
- , Una rivista della Civiltà Cattolica e la filosofia della rivelazione. [1891.]
- [**Giovanzana**, Francesco]: Appunti alle riflessioni critiche di un critico, che manca affatto di criterio. [1891.]
- [**Giovanzana**, Francesco]: Sull' Origine delle anime umane. [1891.]

- [Giovanzana, Francesco]: Propozizioni da condannarsi. [1891.]
- Girolamo da Montefalco; Il papa-re al tribunale del Christo e dei santi. [1895.] (Álnév. Szerző: Giacomo Fosana.)
- Glaubensbekenntniß eines mit dem Tode ringenden Mannes. [1786.] (Szerző: Aloys Blumauer.)
- †Glaubensbekenntniß (allgemeines) aller Religionen 1784, dem gesunden Menschenverstande gewidmet. [1784.] (VI. Pius Br. á.)
- Gnocchi-Viani, Osvaldo: Venere al tribunale della penitenza. [1877.]
- Goblet d'Alviella, Eugène: L'idée de Dieu d'après l'anthropologie et l'histoire; conférences faites en Angleterre sur l'invitation des administrateurs de la fondation Hibbert. [1893.]
- [Godard, Léon]: L. Principes (les) de 89 et la doctrine catholique. [1862.] (Az 1863-iki párisi kiadás szabad.)
- Goldastus, Melchior: Minden munkája. [1706.]
- *Goldsmith, Oliver: An abridged history of England from the invasion of Julius Caesar to the death of George II. [1823.] (Javitásig.)
- Gonzalez y Sanz, Venancio: La bancarotta del Protestantismo; estudio histórico-sociológico-crítico. [1910.]
- [Gorani, Giuseppe]: Il vero dispotismo. „Miseris succurrere disco.“ [1773.]
- Gorani, Giuseppe: Mémoires secrets et critiques des cours, des gouvernemens et des moeurs des principaux états de l'Italie. [1823.]
- Gouju, Charles: Lettres à ses frères. [1762.] (Álnév. Szerző: Voltaire.)
- Goursat, Léopold: Les mystères sataniques de Lourdes à travers les âges. [1907.]
- Graf, Arturo: Il diavolo. [1892.]
- , Miti, leggende e superstizioni del medio evo; volume primo. [1893.]
- Graser, Johann Baptist: Divinität oder das Prinzip der einzig wahren Menschenerziehung. [1838.]
- , Die Erhebung des geistlichen Standes. [1838.]
- , Prüfung der Unterrichts-Methode der praktischen Religion. [1838.]
- , Das Verhältnis der Elementarunterrichts zur Politik der Zeit. [1838.]
- , Das Verhältnis der Graser'schen Unterrichtsmethode zum positiven Religions-Unterricht. [1838.]
- Grégoire, Henri: Histoire des confesseurs des empereurs, des rois et d'autres princes. [1827.]
- , Histoire des sectes religieuses, qui depuis le commencement du siècle dernier jusqu'à l'époque actuelle sont nées, se sont modifiées, se sont éteintes dans les quatre parties du monde. [1828.]
- Gregorovius, Ferdinand: Geschichte der Stadt Rom im Mittelalter vom V. bis XVI. Jahrhundert. [1874.]
- , Die Grabdenkmäler der Päpste, Merksteine der Geschichte des Papsttums. [1881.]
- , Urban VIII. im Widerspruch zu Spanien und dem Kaiser, eine Episode des 30. jähr. Kriegs. [1881.]

- Gregorovius, Ferdinand:** Athenais, Geschichte einer byzantinischen Kaiserin. [1882.]
 —, Wanderjahre in Italien; fünfter Bd.: Apulische Landschaften. [1882.]
- Greville, Mme Henry:** Instruction morale et civique des jeunes filles. [1882.] (Alnév. Szerző: Alice Durand.)
- Grignani, Giuseppe:** Risposta all' orazione di monsignor Lucido Parocchi vescovo di Pavia pubblicata nel 1873 sull' immacolata concezione di Maria. [1875.]
- Grillparzer, Wenzel:** Von der Appellation an den römischen Stuhl. [1787.] (Doktor-dissertáció.)
- Grimaldi, Félix:** Les congrégations romaines; guide historique et pratique. [1891.]
- Gross, Franz Joseph:** Rede wider den Verfolgungsgeist . . . gehalten in der Kathedraalkirche zu Strassburg. [1795.]
- Grotius, Hugo:** Apologeticus eorum, qui Hollandiae Westfrisiaeque et vicinis quibusdam nationibus ex legibus praefuerunt ante mutationem, quae evenit anno 1618. [1626.]
 —, Poemata, correctae et editae a Guil. Grotio, fratre. [1626.]
 —, De imperio summarum potestatum circa sacra; commentarius posthumus. [1753.]
 —, Annales et historiae de rebus belgicis. [1659.]
 —, L. Dissertationes de studiis instituendis. [1660.]
 —, Minden theologiai munkája. [1757.]
- [Grotius, Hugo]:** L. Commentatio ad loca quaedam novi testamenti, quae de Antichristo agunt. [1672.]
 —, L. Dissertatio de coenae administratione. [1672.]
 —, L. Explicatio decalogi. [1672.]
- Gruau de la Barre:** Salomon le sage fils de David, sa renaissance sur cette terre et révélation céleste; deuxième et troisième parties, faisant suite à la première: Révélation sur les erreurs de l'ancien testament. [1842.] (L. Cosson, Charles de: Révélation sur les erreurs de l'ancien testament.)
- Gruterus, Janus J.:** L. Gherus Ranutius. Delitiae poetarum Gallorum.
- Guadagnini, Giambattista:** Nuovo esame di alcuni testi del concilio di Trento. [1789.]
 —, Appendici al nuovo esame. [1789.]
 —, Vita di Arnolfo da Brescia. [1790.]
 —, Due scritti . . . [1791.]
 —, Parenesi al giornalista romano . . . [1791.]
 —, Esame delle riflessioni teologiche e critici . . . [1796.]
 —, Riflessioni sopra la caduta de temporale principato de romano pontifice . . . [1869.]
- Guernica, P. Juan de:** „La Perla de la Habana“. Sor Maria Anna de Jesús castro, Religiosa Capuchina del Convento de Plasencia. [1916.]
- Guerrazzi, Francesco Domenico:** Isabella Orsini. [1844.]
 —, Beatrice Cenci. [1854.]

- Guettée, Aimé-François-Wladimir:** Histoire de l'église de France. [1855.]
- , La papauté schismatique, ou Rome dans ses rapports avec l'église orientale. [1863.]
- Guidotti, Giovanni:** I tre papi, ossia la pace fra le chiese cristiane. [1893.]
- Guldenstubbe, Louis de:** Pneumatologie positive et expérimentale; la réalité des esprits et de leur écriture directe. [1874.]
- Günther, Anton:** Euristheus und Heracles; metalogische Kritiken und Meditationen. [1857.]
- , Die Juste-Milieus in der deutschen Philosophie gegenwärtiger Zeit. [1857.]
- , Peregrins Gastmahl, eine Idylle in elf Oktaven aus dem deutschen wissenschaftlichen Volksleben. [1857.]
- , Süd- und Nordlichter am Horizonte speculativer Theologie. [1857.]
- , Der letzte Symboliker; eine durch die symbolischen Werke J. A. Möhler's und F. C. Baur's veranlasste Schrift, in Briefen. [1857.]
- , Thomas a Scrupulis; zur Transfiguration der Persönlichkeits-Pantheismen neuester Zeit. [1857.]
- , Vorschule zur speculativen Theologie des positiven Christentums, in Briefen. [1857.]
- Günther, Anton und Pabst, Johann Heinrich:** Janus-Köpfe für Philosophie und Theologie. [1857.]
- Günther, Anton und Veith, Johann Emanuel:** Lydia; philosophisches Taschenbuch als Seitenstück zu A. Ruge's „Akademie“. [1857.]

H.

- Hahn, Guillaume:** Les phénomènes hystériques et les révélations de sainte Thérèse. [1885.]
- Haiz, Fidelis:** Das kirchliche Synodal-Institut vom positiv historischen Standpunkte aus betrachtet. [1849.]
- Hallam, Henry:** The constitutional history of England from the accession of Henry VII to the death of George II. [1833.]
- , View of the state of Europe during the middle ages. [1833.]
- Hamelin, Ferdinand. (Álnév.):** Le journal d'un prêtre; roman. [1908.]
- Hannotin, Émile:** Doctrine religieuse et philosophique fondée sur le témoignage de la conscience. [1848.]
- , Nouvelle théologie philosophique. [1848.]
- Harduinus, Ioannes:** Opera selecta. [1737.]
- , Opera varia. [1737.]
- , Commentarius in novum testamentum. [1742.]
- [Harduinus, Ioannes]:** Scrupuli doctoris sorbonici. [1695.]
- Harring, Harro:** Worte eines Menschen; dem Gläubigen von La Mennais gewidmet. [1836.]
- Havet, Ernest:** Le christianisme et ses origines. [1879.]
- Hederich, Philippus:** Dissertatio iuris ecclesiastici publici de potestate principis circa ultimas voluntates ad causas pias. [1780.]

- Hedderich**, Philippus: *Elementa juris canonici*. [1780.]
- Hehn**, Joannes: *Die biblische und die babylonische Gottesidee. Die israelitische Gottesauffassung im Lichte der altorientalischen Religionsgeschichte*. [1925.]
- , *Wege zum Monotheismus. Festrede zur Feier der dreihundert-einunddreissigjährigen Bestehens der Universität zu Würzburg*. [1925.]
- Heidegger**, Johann Conrad]: *L. Reflexionen eines Schweizers*. [1769.]
- Heidfeldius**, Johannes: *Sextum renata, renovata ac longe ornatius etiam quam unquam antea exulta sphinx theologico-philosophica; adornavit, recensuit et in theatrum totius orbis europaei ex parentis voluntate produxit Godefridus Heidfeldius Joannis F.* [1616.]
- Heine**, Heinrich: *De l'Allemagne*. [1836.]
- , *Reisebilder*. [1836.]
- , *De la France*. [1836.]
- , *Neue Gedichte*. Hamburg 1844. [1845.]
- Helvetiorum (de)** *iuribus circa sacra, das ist: kurzer historischer Entwurf der Freiheiten und der Gerichtsbarkeit der Eidgenossen in so genannten geistlichen Dingen*. [1769.] (Szerző: Joseph Anton Felix von Balhasar.)
- Helvétius**, Claude-Adrien: *De l'homme, de ses facultés intellectuelles et de son éducation, ouvrage posthume*. [1774.]
- [**Helvétius**, Claude-Adrien]: *L. Esprit (de l')*. [1759.]
- Henhöfer**, Aloys: *Christliches Glaubensbekenntniss des Pfarrers von Mülhausen*. [1824.]
- Henry**, Dominique-Marie-Joseph: *L'Égypte pharaonique*. [1850.]
- Herbert de Cherbury**, Edoardus: *De veritate prout distinguitur a revelatione, a verisimili, a possibili et a falso*. [1633.]
- , *De religione gentilium errorumque apud eos causis*. [1707.]
- Hermann**, Joseph: *Betrachtung über das Schreiben des P. Pii VI. an den Fürstbischof von Freysingen vom 13. Oct. 1786*. [1788.]
- † **Hermes**, Georg: *Einleitung in die christkatholische Theologie*. [1836.] (XVI. Gergely Br. á.)
- † —, *Christkatholische Dogmatik, nach dessen Tode herausgegeben von J. H. Achterfeldt*. [1836.]
- Herzog**, Guillaume: *La sainte Vierge dans l'histoire*. [1909.] (Álnév. Szerző: J. Turmel.)
- Hiebel**, Venustianus: *Justificatio parvuli sine martyrio et sacramento baptismi in re suscepto decedentis publicae disputationi exposita*. [1754.]
- Hilaire de Paris**: *Exposition de la règle de S. François d'Assise avec l'histoire de la pauvreté*. [1895.]
- , *Regula fratrum minorum juxta romanorum pontificum decreta et documenta Ordinis explanata*. [1895.]
- [—,] *L. Sentiments d'un philosophe sur la scholastique*. [1894.]
- Hinschius**, Paul: *Die Orden und Kongregationen der katholischen Kirche in Preussen, ihre Verbreitung, ihre Organisation und ihre Zwecke*. [1874.]

- Hirscher, Joannes Baptista:** Missae genuinam notionem eruere... tentavit. [1823.]
- , Die kirchlichen Zustände der Gegenwart. [1849.]
- Histoire du démêlé de Henri II, roi d'Angleterre, avec Thomas Becket, archevêque de Cantorbéry.** [1757.] Szerző: Étienne Mignot.)
- Histoire de l'église en abrégé par demandes et par réponses depuis le commencement du monde jusqu'à présent.** [1719.] Szerző: Louis Ellies Dupin.)
- Histoire du formulaire qu'on a fait signer en France et de la paix que le pape Clément IX a rendue à cette église en 1668.** [1732.] (Szerző: Antoine Arnauld [fiú].)
- Histoire de l'inquisition et son origine.** [1694.] (Szerző: Jacques Marsoillier.)
- Histoire des papes depuis s. Pierre jusqu'à Benoit XIII inclusivement.** [1750.] (Szerző: François Bruys.)
- Histoire de la réception du concile de Trente dans les différens états catholiques.** [1757.] (Szerző: Étienne Mignot.)
- Histoire des religieux de la compagnie de Jésus.** [1750.] (Szerző: Pasquier Quesnel.)
- Histoire critique de Jésus-Christ, ou analyse raisonnée des évangiles.** [1782.] (Szerző: Paul Thyry d'Holbach.)
- Histoire générale du Jansénisme.** [1703.] (Szerző: Gabriel Gerberon.)
- Histoire profane depuis son commencement jusqu'à présent.** [1723.] (Szerző: Louis Ellies Dupin.)
- Historia particolare delle cose passate tra Paolo V e la repubblica di Venetia.** [1625.] (Szerző: Paolo Sarpi.)
- History (political) of the devil as well ancient as modern.** [1734.] (Szerző: Daniel Defoe.)
- Hobbes, Thomas:** Minden munkája. [1703.]
- Holtzhey, Karl:** Kurzgefaßtes Lehrbuch der speziellen Einleitung in das Alte Testament. [1913.]
- Homme (l') aux quarante écus.** [1771.] (Szerző: Voltaire.)
- [Hontheim, Joannes Nicolaus] L. Febronius, Justinus: De statu ecclesiae et legitima potestate romani pontificis.** [1773.]
- Hoornbeeck, Johannes:** Minden munkája. [1757.]
- Horion, Cr.:** La question sociale et les partis politiques. [1888.]
- Hottingerus, Johannes Henricus:** Minden munkája. [1757.]
- Houtin, Albert:** Mes difficultés avec mon évêque. [1903.]
- , La question biblique chez les catholiques de France au XIXe siècle. [1903.]
- , L'américanisme. [1904.]
- , La question biblique au XXe siècle. [1906.]
- , La crise du clergé. [1907.]
- Huber, Johannes:** Die Philosophie der Kirchenväter. [1860.]
- , Der Jesuiten-Orden nach seiner Verfassung und Doctrin, Wirksamkeit und Geschichte charakterisirt. [1873.]
- Huet, François:** Le règne social du christianisme. [1853.]
- , Histoire de la vie et des ouvrages de Bordas-Demoulin. [1866.]
- , La science de l'esprit. [1866.]

- Huet**, François: L. Bordas-Demoulin, Jean-Baptiste: Essai sur la réforme catholique. — Oeuvres posthumes. [1866.]
- Hugo**, Victor: Notre-Dame de Paris. [1834.]
- , Les misérables. [1864.]
- Hühn**, E.: La Bibbia; Introduzione all' antico e al nuovo testamento. (L'Indagine moderna vol. XIX.) [1916.] (Munkatárs: Salvatorelli, L.)
- Humbert**, Auguste: Les origines de la théologie moderne, I. La renaissance de l'antiquité chrétienne. (1450—1521.) [1911.]
- Hume**, Dávid: Minden munkája. [1827.]
- ***Hurtado**, Thomas: Resolutiones orthodoxomorales. [1659.] (Javitásig.)
- Huyszen**, Henricus: Dissertatio iuridica de iustitia vom Gerichts-Stillstande. [1693.]

J.

- Iacobus I**, rex Angliae: Βασιλικὸν δῶρον, divided into three bookes. [1606.]
- , Triplici nodo triplex cuneus, sive apologia pro iuramento fidelitatis adversus duo brevia PP. Pauli Quinti et epistolam cardinalis Bellarmini ad G. Blackuellum archipresbyterum nuper scriptam. [1609.]
- , Meditatio in orationem dominicam. [1619.]
- , Meditatio in cap. XXVII evangelii s. Matth. v. 27, 28, 29, sive hypotyposis inaugurationis regiae. [1620.]
- Jacollot**, Louis: La bible dans l'Inde; vie de Jezeus Christna. [1869.]
- , Fétichisme — Polythéisme — Monothéisme. [1876.]
- , Les fils de Dieu. [1881.]
- , Genèse de l'humanité. [1881.]
- , Histoire des vierges. [1881.]
- , Le Pariah dans l'humanité. [1881.]
- Jahn**, Johannes: Appendix hermeneuticae seu exercitationes exegeticae. [1822.]
- , Archaeologia biblica in compendium redacta. [1822.]
- , Enchiridion hermeneuticae generalis tabularum veteris et novi foederis. [1822.]
- , Introductio in libros sacros veteris foederis in compendium redacta. [1822.]
- Jahrschrift** für Theologie und Kirchenrecht der Katholiken. Ulm. [1817.]
- Jansenius**, Cornelius, [yporni püspök]: Augustinus. [1654.] (VIII. Orbán Br. á. [1642.] K. t. a.)
- , Enchiridion. [1654.]
- Janus**: Der Papst und das Concil. [1869.] (Álmév. Szerző: Johann Joseph Ignaz von Döllinger.)
- Jarrige**, Pierre: Les jésuites. [1688.]
- ***Jaumann**, Ignaz: Größerer Katechismus der christkatholischen Lehre... besonders für die Schüler der dritten Klasse [1847.] (Javitásig.)
- Jednota** csehszlovák fylvóirat K. t. a. hivatkozással a 2318. kánonra. [1922.] (A. A. S. 1922.)

- Jesualdus a Bronte:** Consecrator christiani matrimonii. [1878.]
- Jesuitas (los)** de puertas adentro, ó un barrido hacia afuera en la compania de Jesús. [1896.] (Szerző: Miguel Mir.)
- Jésulte (le)** par l'abbé***, auteur du Maudit et de la Religieuse. [1867.] (Szerző: Jean-Hippolyte Michon.)
- Jésupret, Jules** (fiú): Catholicisme et spiritisme. [1892.]
- Ignatius** (s.) martyr: Epistolae genuinae, quae nunc primum lucem vident ex bibliotheca florentina; adduntur s. Ignatii epistolae, quales vulgo circumferuntur; adhaec s. Barnabae epistola; accessit universis translatio vetus. Edidit et notas addidit Isaacus Vossius. [1686.]
- [Illarramendi, Ramón]:** L. Gálberto, Garcia Moreno y el p. Berthe. [1895.]
- Indexcongregation** (die römische) und ihr Wirken, historisch-kritische Betrachtungen zur Aufklärung des gebildeten Publikums. [1864.]
- Infallibilitá** (la) pontificia e la libertá. [1874.]
- Initiation** (l'), revue philosophique indépendante des hautes études: hypnotisme, théosophie, kabbale, francmaçonnerie, sciences occultes. [1891.]
- Instructions** sur les vérités de la grâce et de la prédestination, en faveur des simples fidèles. [1768.] (Szerző: Nicolas Hugot.)
- Jobez, Alphonse:** La France sous Louis XV. (1715—1774.) [1668.]
- Isaia, Antonio.** Storia ed esame della enciclica et de sillabo del' 8 dicembre 1864. [1865.]
- †**Isenblehl, Johann Lorenz:** Neuer Versuch über die Weissagung vom Emmanuel. [1779.] (VI. Pius Br. á. K. t. a.)
- Izoulet, Jean:** La cité moderne; métaphysique de la sociologie. [1895.]
- Izsóf Alajos:** A gyakori szentáldozás és az élet-pszichológia. [1912.]
- [Jung Johann]:** L. Beantwortung acht wichtiger einem mainzer Theologen vorgelegten Fragen. [1786.]
- Jurieu, Pierre:** Minden munkája. [1757.]

K.

- Kaiserling:** Discours aux confédérés catholiques de Kameniek en Pologne. [1769.] (Álnév. Szerző: Voltaire.)
- Kalb, J. A.:** Theologisch-politische Abhandlungen von Spinoza. [1826.]
- Kämmerer, Johann Jakob:** Abhandlung über die Exkommunication oder den Kirchenbann. [1795.]
- †**Kampf** (der) zwischen Papstthum und Katholizismus im XV. Jahrhundert. [1833.] (Szerző: Aloysius Vock, XVI. Gergely Br. á.)
- Kant, Immanuel:** Kritik der reinen Vernunft. [1827.]
- Kardee, Allan:** Le livre des esprits; contenant les principes de la doctrine spirite. [1864.] (Álnév. Szerző: Hippolyte-Léon Denizart-Rivail.)
- , Le livre des médiums. [1864.]
- , Le spiritisme à sa plus simple expression. [1864.]
- Katechismus der christkatholischen Religion** herausgegeben mit

- Genehmigung sr. k. Majestät von Baiern auf Anordnung des
bischöflichen Generalvicariats von Bamberg. [1825.] (Szerző:
Franz Stapf.)
- Katechismus** (katholischer) herausgegeben im Auftrage der alt-
katholischen Synode. [1876.]
- Katechismus** (kleiner katholischer) von der Unfehlbarkeit; ein
Büchlein zur Unterweisung von einem Vereine katholischer
Geistlichen. [1872.]
- Katholizismus** (der evangelische), Beitrag zur Begründung der
Wahrheit, daß nur die reine Lehre des Evangeliums sich zu
einer allgemeinen Religion und Kirche eigne. [1845.]
- Keller, Ludovico**: Le basi spirituali della massoneria e la vita
pubblica. [1916.]
- Keller, Ludwig**: Die geistigen Grundlagen der Freimaurerei. [1916.]
- Kiörningius, Olaus, L. Moshemius, Joannes Laurentius**: Commen-
tatio historico-theologica. [1750.]
- Kirche** (die katholische) Schlesiens. [1826.] (Szerző: Johann Anton
Theiner.)
- , Der „Katholischen Kirche“ zweiter Theil, oder Paragraphen zu
einer neuen Verfassungsurkunde derselben mit Begründung aus
Geschichte, Christenthum und Vernunft. [1833.]
- Kirche**. Hat die römisch-katholische Kirche Gebrechen? Briefe
eines Laien. [1845.] (Kiadó: Maximilian Wangenmüller.)
- Klee, Frederik**: Syndfloden; en Række af geologiske Hypotheser
fremsatte fra et verdenshistorisk Standpunct. [1848.] (1848-ban
német kiadás is megjelent.)
- Knoodt, Peter**: Günther und Clemens; offene Briefe. [1859.]
- , Anton Günther. Eine Biographie. [1881.]
- , Die Thomas-Encyclica Leo's XIII. vom 4. August 1879. [1881.]
- ***Koch, Christophe-Guillaume**: Tableau des révolutions; L. Tamassia,
Giovanni: Specchio della storia moderna europea. [1833.] (Javi-
tásig.)
- Koch, Wilhelm** und **Wecker, Otto**: Religiöswissenschaftliche Vor-
träge. Dritte Reihe: Katholizismus und Christentum. [1911.]
- ***Konrad, Alois**: Johannes der Täufer. Graz und Wien. [1911.]
(Javitásig.)
- †**Kopp, Georg Ludwig Carl**: Die katholische Kirche im 19. Jahr-
hundert und die zeitgemäße Umgestaltung ihrer äußeren Ver-
fassung. [1833.] (XVI. Gergely Br. á. K. t. a.)
- Kornis de Tótvárad, Carlos**: O casamento civil ou o direito do poder
temporal em negocios de casamentos. [1859.]
- Kortholtus, Christianus**: Minden munkája. [1757.]

L.

- Laberthonnière, Lucien**: Essais de philosophie religieuse. [1906.]
- , Le réalisme chrétien et l'idéalisme grec. [1906.]
- , Sur le chemin du catholicisme. [1913.]
- , Le témoignage des martyrs. [1913.]
- , Annales de philosophie chrétienne. [1913.]

- Laborde, Jean-Joseph:** Discussion de l'origine, des progrès et des fondements de la croyance à l'immaculée conception. [1850.]
- , Censure de vingt-deux propositions de morale corrompue. [1852.]
 - , Le cri d'alarme d'un catholique. [1852.]
 - , Da la croyance à l'immaculée conception de la sainte Vierge. [1852.]
 - , Quatre mots sur l'usure. [1852.]
 - , De la voie d'autorité en matière de religion. [1852.]
 - , Relation et mémoire des opposants au nouveau dogme de l'immaculée conception et à la bulle *Ineffabilis*. [1855.]
- [Laborde, Jean-Joseph]** L. Stations (les véritables) du chemin de la croix. [1850.]
- †**La Borde, Vivien de:** Principes sur l'essence, la distinction et les limites des deux puissances spirituelle et temporelle; ouvrage posthume. [1755.] (XIV. Benedek Br. á.)
- La Bruyère, Eugenio de.** Duecento anni dopo... [1866.]
- Lacaze, Félix:** A Lourdes avec Zola. Parallèle au roman de Zola. Dédicace à sa sainteté le pape Léon XIII. et double préface: par l'auteur, en mémoire du professeur docteur Charcot pour l'école de la Salpêtrière, par le professeur docteur Bernheim, pour l'école de Nancy. [1895.]
- La Combe, Franciscus:** Orationis mentalis analysis. [1688.]
- La Cour, Pierre:** Aeloim ou les dieux de Moïse. [1848.]
- La Fontaine, Jean de:** Contes et nouvelles en vers. [1804.]
- ***Lajolais, Nathalie de:** Le livre des mères de famille et des institutrices sur l'éducation pratique des femmes. [1845.] (Javitásig.)
- Lamartine, Alphonse de:** Jocelyn, épisode. [1836.]
- , Souvenirs, impressions, pensées et paysages pendant un voyage en Orient (1832—1833.) [1836.]
 - , La chute d'un ange. [1838.]
- Lamé Fleury, Jules Raymond:** L'histoire ancienne. [1857.]
- , L'histoire de France. [1857.]
 - , L'histoire moderne. [1857.]
 - , L'histoire du moyen-âge. [1857.]
 - , L'histoire du nouveau testament. [1857.]
 - , L'histoire romaine. [1857.]
- †**Lamennais, Hugues-Félicité-Robert:** Paroles d'un croyant. [1834.] (XVI. Gergely Br. á.)
- , Affaires de Rome. [1837.]
 - , Le livre du peuple. [1838.]
 - , Discussions critiques. [1841.]
 - , Esquisse d'une philosophie. [1841.]
 - , Amschaspands et Darvands. [1843.]
 - , Les évangiles. [1846.]
- La Mettrie, Julien Offray de:** Oeuvres philosophiques. [1770.]
- [La Mettrie, Julien Offray de]:** L. Charp: Histoire naturelle de l'âme. [1757.]
- Lanfrey, Pierre:** Histoire politique des papes. [1875.]
- Lang, Andrew:** Myth, ritual and religion. [1896.]

- Langen, Joseph:** Das vaticanische Dogma von dem Universal-
Episcopat und von der Unfehlbarkeit des Papstes. [1874.]
- , Die trinitarische Lehrdifferenz zwischen der abendländischen
und der morgenländischen Kirche. [1876.]
- [Langemayer, Johann Baptist]:** L. Darstellung des ältesten
Christenthums. [1838.]
- [Lanzoni, Luigi]:** I nomi eucaristici, schizzi di meditazioni. [1892.]
- La Placette:** Minden munkája. [1757.]
- Larousse, Pierre:** Grand dictionnaire universel du XIXe siècle.
[1873.]
- Larroque, Patrice:** De l'esclavage chez les nations chrétiennes.
[1860.]
- , Examen critique des doctrines de la religion chrétienne. [1860.]
- , Rénovation religieuse. [1864.]
- , De la guerre et des armées permanentes. [1865.]
- , De l'organisation du gouvernement républicain. [1872.]
- , De la création d'un code de droit international. [1876.]
- , Religion et politique; études supplémentaires. [1878.]
- Lasaulx, Ernst von:** Über die theologische Grundlage aller philo-
sophischen Systeme. [1856.] (Rektori beszéd.)
- , Die prophetische Kraft der menschlichen Seele in Dichtern und
Denkern. [1861.]
- , Des Socrates Leben, Lehre und Tod. [1861.]
- , Neuer Versuch einer alten auf die Wahrheit der Tatsachen
gegründeten Philosophie der Geschichte. [1861.]
- Lasplacas, Francisco:** El compuesto humano. [1911.]
- , Mi concepto del mundo; libro primero: del hombre. [1911.]
- , Mi concepto del mundo; libro segundo: Dios. [1911.]
- , Mi concepto del mundo; libro tercero: El mundo e el yo
humano. [1913.]
- , Ensayo de una definición de la escolástica. [1911.]
- , Etología ó filosofía de la educación. [1911.]
- , Evolución de los errores antiguos en errores modernos. [1911.]
- , Generación y herencia. [1911.]
- , La iglesia y los estados. [1911.]
- , La moral es ley moral. [1911.]
- , Origen, naturaleza y formación del hombre. [1911.]
- , La política. [1911.]
- , La psicología. [1911.]
- , La sabiduría. [1911.]
- , Discurso sobre la filosofía; resumen de „Mi concepto del
mundo“. [1913.]
- Lasserre, Henri:** Les saints évangiles, traduction nouvelle. [1887.]
- Lasteyrie du Saillant, Charles Philibert de:** Histoire de la confes-
sion, sous ses rapports religieux, moraux et politiques chez les
peuples anciens et modernes. [1846.]
- Launoius (Launoy), Ioannes:** Epistolae omnes octo partibus com-
prehensae. [1687.]
- , Veneranda romanae ecclesiae circa simoniam traditio. [1688.]

- Launois (Launoy), Ioannes:** De auctore vero professionis fidei, quae Pelagio, Hieronymo, Augustino tribui vulgo solet, dissertatio. [1689.]
- , De vera notione plenarii apud Augustinum concilii in causa rebaptizantium dissertatio. [1689.]
 - , De Simonis Stochii viso, de sabbatinae bullae privilegio et de scapularis carmelitarum sodalitate dissertationes quinque. [1689.]
 - , Dissertationes tres, quarum una Gregorii turonensis de septem episcoporum adventu in Galliam, altera Sulpitii Severi de primis Galliae martyribus locus defenditur, tertia quid te primi Cenomannorum antistitis epocha sentiendum sit, explicatur. [1689.]
 - , Inquisitio in privilegium, quod Gregorius papa primus monasterio s. Medardi dedisse fertur. [1689.]
 - , De Victorino episcopo et martyre dissertatio. [1689.]
 - , De mente concilii tridentini circa contritionem et attritionem in sacramento poenitentiae liber. [1691.]
- †, Véritable tradition de l'église sur la prédestination et la grâce. [1704.] (XI. Kelemen Br. 4.)
Ezenkivül még 17 kisebb jelentőségű műve van Indexen.
- Laurent, François:** Histoire du droit des gens et des relations internationales. [1852.]
- , Études sur l'histoire de l'humanité. [1856.]
- Lavarino, Francesco:** La mia opinione intorno alla teandria, di Maria Virgine e della chiesa cattolica. [1859.]
- La Vicomterie, Louis:** Les crimes des papes depuis saint Pierre jusqu'à Pie VI. [1834.]
- Lazzaretti, David:** Minden munkája. [1878.]
- Le Bas, Philippe:** France, dictionnaire encyclopédique. [1853.]
- , Histoire des peuples de l'antiquité. [1856.]
 - , Allemagne. [1859.]
- Le Boulanger-Vauquelin:** Fin de la crise religieuse moderne. [1881.]
- Le Camus, Hieronymus:** Iudicium de nupera Isaaci Vossii ad iteratos p. Simonii obiectiones responsione. [1687.] (Álnév. Szerző: Richard Simon.)
- Ledrain, E.:** Histoire d'Israel; avec des appendices par Jules Oppert. [1887.]
- Lefranc, E.:** Les conflits de la science et de la bible. [1906.] (Álnév.)
- Legrand, Jacques:** Le problème de la vie. [1866.]
- Legueu, S.:** Une mystique de nos jours. Soeur Gertrude Maria religieuse de la Congrégation de Saint-Charles d'Angers. [1922.] (A. A. S. 1922.)
- Lehrbuch der Religionswissenschaft:** ein Abdruck der Vorlesungshafte eines ehemaligen Religionslehrers an einer katholischen Universität. [1839.] (Szerző: Bernard Bolzano.)
- Leitfaden für den katholischen Religionsunterricht an höheren Schulen,** herausgegeben im Auftrage der altkatholischen Synode. [1876.]
- Le Morin, Jean:** Vérités d'hier? La théologie traditionnelle et les critiques catholiques. [1907.] (Álnév.)

- Lenau, Nicolaus:** Die Albigenser; freie Dichtungen. [1845.]
- Lenfant, Jacques:** Minden munkája. [1757.]
- Lenormant, François:** Les origines de l'histoire d'après la bible et les traditions des peuples orientaux. [1887.]
- Leo Magnus (s.):** Opera dissertationibus, notis, observationibusque illustrata, L. Quesnel, Pasquier. [1676.]
- Le Roy, Édouard:** Dogme et critique. [1907.]
- Lessing, Gotthold Ephraim:** L. Religion saintsimonienne; ... cinq discours; lettres sur la religion et la politique. [1835.]
- Leti, Gregorio:** Minden munkája. [1702.]
- Leto, Pomponio:** Otto mesi a Roma durante il concilio vaticano; impressioni di un contemporaneo. [1876.] (Álnév. Szerző: Francesco Nobili-Vitelleschi.)
- Lettera al maresciallo Keit sopra il vano timor della morte e lo spavento di un' altra vita del filosofo di Sans-Souci, L. Oeuvres du philosophe de Sans-Souci.** [1767.]
- Letters to His Holiness Pope Pius X. By a Modernist.** [1912.]
- Lettre (I—XVIII) écrite à un provincial par un de ses amis sur le sujet des disputes présentes de la Sorbonne.** [1657.] (Szerző: Louis de Montalte. L. Montalte: Les provinciales.)
- Leu, Joseph Burkard:** Warnung vor Neuerungen und Ubertreibungen in der katholischen Kirche Deutschlands. [1854.]
- Leydecker, Melchior:** Minden munkája. [1757.]
- Leyser, Polycarpus:** Zwo christliche Predigten: Eine von den guten Werken, wie dieselben gut evangelisch nach Christi Lehr sollen gepflanzt und getrieben werden; die Andere von dem Artikel: Wie der sündige Mensch für Gott gerecht und ewig selig werde. [1619.]
- Libri, Guillaume:** Histoire des sciences mathématiques en Italie depuis la renaissance des lettres jusqu'à la fin du dix-septième siècle. [1844.]
- Libro di divozioni per le diverse ore della giornata e le principali feste dell' anno, aggiuntovi il matutino, i vesperi, i notturni ed i salmi penitenziali.** Piccola biblioteca di libri divoti edita dalla rivista „Cuore e critica“.
- Lightfootus, Joannes:** Minden munkája. [1690.]
- [Limbach, L. B. de]:** L. Albani, Johannes Franciscus; Neniae pontificis. [1721.]
- Lipsius, Justus** Orationes octo . . . [1613.]
- , **Epistolarum (quae in centuriis non extant) decades XIIIX.** [1626.]
- Lizzocci, Oniello:** Nuovi orizzonti filosofici, ossia avviamento a nuovi studi di filosofia. [1905.] (Álnév. Szerző: Niccolò Jozzelli.)
- Llorente, Juan Antonio:** Apología católica del proyecto de constitucion religiosa, escrito por un americano. [1822.]
- , **Historia critica de la inquisicion de Espana.** [1822.]
- , **Portrait politique des papes considérés comme princes temporels et comme chefs de l'église depuis l'établissement du saint-siège a Rome jusqu'en 1822.** [1824.]
- , **Disertacion sobre el poder que los reyes espanoles ejercieron hasta el siglo duodecimo en la division de obispados y otros**

- puntos conecso de disciplina eclesiastica con un apendice de escrituras en que constan los hechos citados en la disertacion. [1824.]
- Llorente**, Juan Antonio: Notas al dictamen de la comision eclesiastica encargada del arreglo definitivo del clero de Espana. [1824.]
- [—], Aforismos politicos. [1823.]
- , Discursos sobre una constitucion religiosa. [1822.]
- , Coleccion diplomatica de varios papeles. [1822.]
- Lochstein**, Veremund von: Gründe sowohl für als wieder die geistliche Immunität in zeitlichen Dingen, herausgegeben und mit Anmerkungen begleitet von F. L. W. [1767.] (Álnév: Szerző: Peter von Osterwald.)
- †**Locke**, John: An essay concerning humane understanding. [1734.] (XII. Kelemen Br. á.)
- †—, Extrait d'un livre anglois. [1734.] (XII. Kelemen Br. á.)
- , The reasonableness of christianity as delivered in the scriptures. [1737.]
- Loen**, Johann Michael von: Die einzige ware Religion, allgemein in ihren Grundsätzen, verwirret durch die Zänkereien der Schriftgelehrten, zertheilet in allerhand Sekten, vereiniget in Christo. [1760.]
- Lohetus**, Daniel: Sorex primus oras chartarum primi libri de republica ecclesiastica archiepiscopi spalatensis corrodens, Leonardus Marius theologaster coloniensis, ab eiusdem d. spalatensis amanuensi in muscipula captus et eiusdem scalpello confossus. [1618.] (Álnév. Szerző: Marcus Antonius De Dominis.)
- Lohner**, Tobias: Instructio practica de confessionibus rite ac fructuose excipiendis. [1728.]
- Loisy**, Alfred: Études évangéliques. [1903.]
- , L'évangile et l'église. [1903.]
- , Le quatrième évangile. [1903.]
- , Autour d'un petit livre. [1903.]
- , La religion d'Israël. [1903.]
- Lomonaco**, Francesco: Vite degli eccellenti Italiani. [1808.]
- , Analisi della sensibilità, delle sue leggi e delle sue diverse modificazioni considerate relativamente alla morale ed alla politica. [1842.]
- , Discorsi letterarj e filosofici aggiuntavi la risposta ad una critica anonima.
- Lonigo**, Antonio: Saggi filosofici e poesie varie inedite. [1870.]
- Lonigus**, Michael: Consilium Gregorio XV pont. max. exhibitum, cum praefatione et censura G. I. Vossii. [1624.]
- Loreta**, Giuseppe: Apologia; o cattolici e liberi sentimenti, sulla ritrattazione pubblicata ed affissa sotto il suo nome a di 15 di agosto dell'anno scorso 1799. [1825.]
- Loriaux**, Henri: L'autorité des évangiles; question fondamentale. [1909.] (Álnév.)
- Lubbert**, Sibrandus: Minden munkája. [1757.]
- Lubieniecius**, Stanislaus: Historia reformationis polonicae in qua

- tum reformatorum tum antitrinitariorum origo et progressus in Polonia et finitimis provinciis narratur. [1687.]
- [Lucchesini, Cesare]: L. Memorie istorico-ecclesiastiche. [1784.]
- Lucius, Ludovicus: Jesuiterhistorie von des Jesuitenordens Ursprung, Namen, Regeln, Beamten, Regiment, Thaten und Verrichtungen. [1646.]
- [Ludewig, Joannes Petrus de]: L. Albani, Johannes Franciscus: Neniae pontificis. [1721.]
- [Lutz, Johannes Evangelist]: L. Rathschluss (über den) Gottes. [1855.]

M.

- Macaire, Cyrillos: La constitution divine de l'église. [1915.]
- MacCrie, Thomas: History of the progress and suppression of the reformation in Italy in the sixteenth century. [1836.]
- [Machet, Louis-Philibert]: La religion défendue contre les préjugés et la superstition. [1844.]
- , L. La Marne, M. de: La religion constatée universellement. [1843.]
- Maciejowski, Waclaw Aleksander: Historia prawodawstw slowianskich. [1858.]
- , Pamietniki o dziejach, pismiennictwie i prawodawstwie slowian, jako dodatek do historyi prawodawstw slowianskich przez siebie napisanej. [1858.]
- Maçonnerie, (la) considérée comme le résultat des religions égyptienne, juive et chrétienne par le F..M.: R. de S. [1836.] (Szerző: M. Reghellini.)
- Maeterlnck, Maurice: Minden munkája. [1914.]
- Maggio, C.: Pio IX accusato dai nemici di Rosmini. [1893.] (Álnév.)
- , Leone XIII si può accordare con Pio IX nella causa rosminiana? Alla venerata memoria di Antonio Stoppani. [1893.]
- Maggioni, Franco: Questioni delicate. [1905.]
- Magnétiseur (le) spiritualiste, journal rédigé par les membres de la société spiritualiste de Paris. [1851.]
- *Mahon, Paul-Augustin-Olivier: Médecine légale et police médicale. [1820.] (Javitásig.)
- Malmbourg, Louis: Histoire de la décadence de l'empire après Charlemagne et des différends des empereurs avec les papes au sujet des investitures et de l'indépendance. [1680.]
- , Histoire du grand schisme. [1680.]
- , Histoire du luthéranisme. [1680.]
- †, Traité historique de l'établissement et des prérogatives de l'église de Rome et de ses évêques. [1685.] (XI. Ince Br. á.)
- †, Histoire du pontificat de s. Grégoire le Grand. [1687.] (XI. Ince Br. á.)
- Maimonides, Moses: De idololatria liber cum interpretatione latina et notis Dionysii Vossii. [1717.]
- Majnerl, Filippo: Del matrimonio come contratto civile e sacramento; studi. [1852.]
- Malebranche, Nicolas: Défense de l'auteur de la recherche de la vérité contre l'accusation de mr. De la Ville. [1689.]

- Malebranche, Nicolas:** Lettres à un de ses amis dans lesquelles il répond aux réflexions philosophiques et théologiques de mr. Arnaud sur le traité de la nature et de la grâce. [1689.]
- , Lettres touchant celles de mr. Arnaud. [1689.]
 - , Traité de la nature et de la grâce. [1689.]
 - , De la recherche de la vérité où l'on traite de la nature de l'esprit de l'homme et de l'usage qu'il en doit faire pour éviter l'erreur dans les sciences. [1707.]
 - , Entretiens sur la métaphysique et sur la religion. [1712.]
 - , Traité de morale. [1712.]
- ***Malet, L.:** La paroisse d'après les saints canons. [1864.] (Javitásig.)
- Mamiani della Rovere, Terenzio:** Nouve poesie. [1838.]
- , Del rinnovamento della filosofia antica italiana. [1838.]
 - , Dialoghi di scienza prima. [1850.]
 - , Due lettere: l'una a' soui elettori, l'altra alla santità di Pio IX. [1850.]
 - , Dell' ontologia e del metodo. [1850.]
 - , D' un nuovo diritto pubblico europeo. [1869.]
 - , Teorica della religione e dello stato e sue speciali attinenze con Roma e le nazioni cattoliche. [1869.]
 - , Critica delle rivelazioni, mistica doctrina del pastore Gionata Heverley di Charleston, frammenti pubblicati in appendice al suo libro: La religione dell'avvenire. [1880.]
 - , La religione dell'avvenire: Della religione positiva e perpetua del genere umano, libri sei. [1880.]
 - , Compendio e sintesi della propria filosofia, ossia nuovi prolegomeni ad ogni presente e futura metafisica, libro uno. [1881.]
 - , Confessioni di un metafisico. [1881.]
 - , Le meditazioni cartesiane rinnovate nel secolo XIX. [1881.]
 - , Delle questioni sociali e particolarmente dei proletarj e del capitale, libri tre. [1882.]
 - , Del papato nei tre ultimi secoli, compendio storico-critico [Opus postumum]. [1885.]
- Mamone, Domenico:** Istituzioni logiche. [1819.]
- Manaresi, Alfonso:** L'impero romano e il cristianesimo nei primi tre secoli; vol. I. Da Nerone a Commodo. [1910.]
- Mancini, Luigi:** Da divina commedia di Dante Alighieri, quadro sinottico analitico. [1864.]
- , Dio è vivo; lettera ad un amico. [1879.]
- †**Mandement de monseigneur l'évêque d'Auxerre, qui défend de réciter l'office imprimé sur une feuille volante, qui commence par ces mots: Die XXV maii, in festo s. Gregorii VII papae et confessoris.** [1729.] (XIII. Benedek Br. a. Szerző: Charles-Gabriel de Thubières de Caylus.)
- †**Mandement de monseigneur l'évêque d'Auxerre à l'occasion du miracle opéré dans la ville de Seignelay de ce diocèse le 6 janvier 1733.** [1734.] (XII. Kelemen Br. á. Szerző: Charles-Gabriel de Thubières de Caylus.)
- Manes (Hugonis Grotii Belgarum phoenicis) ab iniquis obtrecationibus vindicati; accedit scriptorum eius tum editorum tum**

- meditorum conspectus triplex. [1739.] (Szerző: Petrus Ambrosius Lehmannus.)
- Mangin, Arthur:** L'homme et la bête, ouvrage illustré de cent vingt gravures. [1873.]
- Mantegazza, Paolo:** Elementi d'igiene. [1869.]
- , Gli amori degli uomini, saggio di una etnologia dell' amore. [1886.]
 - , Fisiologia dell' amore. [1886.]
 - , Igiene dell' amore. [1892.]
 - , L'arte di prender moglie. [1892.]
 - , Epicuro, saggio di una fisiologia del bello. [1892.]
 - , Epicuro II, dizionario delle cose belle. [1892.]
 - , Fisiologia dell' odio. [1892.]
 - , Fisiologia della donna. [1893.]
 - , L'arte di prender marito, per far seguito all' Arte di prender moglie. [1894.]
- Manuel biblique ou Cours d'Ecriture Sainte à l'usage des Séminaires.** L. Vigouroux, Bacuez és Brassac.
- , Tome troisième: „Nouveau Testament“ par A. Brassac, etc. douzième édition, totalement refondue. Paris 1907.
 - , Tome quatrième: „Nouveau Testament“ par A. Brassac, etc. douzième édition. Paris 1909.
 - , Tome troisième: „Nouveau Testament“ par A. Brassac etc. treizième édition etc. Paris 1910.
 - , Tome quatrième par A. Brassac etc. treizième édition. Paris 1911.
 - , „Ancien Testament“ quatorzième édition revue par A. Brassac, etc.-avec la collaboration de J. Ducher. Tome premier etc. Paris 1917. Tome deuxième etc. Paris 1920.
 - , „Nouveau Testament“ par A. Brassac, quatorzième édition entièrement revue. Tome troisième. Paris 1913. Tome quatrième. Paris 1916.
 - , Tome troisième: „Nouveau Testament“ par A. Brassac, etc. quinzisième édition entièrement revue. Paris 1920. [1923.]
- Manuel d'histoire religieuse à l'usage des écoles et des collèges.** [1878.] (Szerző: Emmanuel Martig.)
- Maquet, Auguste, et Alboize:** Les prisons de l'Europe. [1854.]
- Marca, Petrus de:** De concordia sacerdotii et imperii seu de libertatibus ecclesiae gallicanae; dissertationum libri VIII, studio Stephani Baluzii editi. [1664.]
- Marchese, Virginio:** La conversione dei protestanti per mezzo del questione sociale. [1892.]
- , Il diaconato cattolico e la questione sociale. [1892.]
 - , La riforma del clero secondo il concilio di Trento. [1892.]
 - , Difesa del libro: La riforma del clero secondo il concilio di Trento. [1892.]
- Maresca, Mariano:** Problemi di teologia cristiana. [1866.]
- Mari, Francesco:** Il quarto vangelo. [1910.]
- Maria al cuore dell' italiano; manifestazioni di un eremita dell' Appennino per servire di seguito alle glorie di Maria scritte da Alfonso Liguori.** [1880.] (Szerző: Alessandro Gavazzi.)

- Mariana, Juan:** Tratado de las cosas que ay dignas de remedio en la compania de Jesus. [1627.]
- Mariano, Raffaele:** Gli evangelii sinottici; realtà o invenzione? Studii. [1893.]
- Mariavé, Henri:** La leçon de l'hôpital Notre-Dame d'Ypres. Exégèse du secret de la Salette. [1916.]
- Marini, Giovanni Battista:** L'Adone; poema. [1626.]
- , Gli amori notturni. [1625.]
- , I baci. [1628.]
- , Il camerone, prigionie horridissima in Napoli, ove fu carcerato. [1628.]
- , Il padre Naso. [1628.]
- , La prigionia in Torino. [1628.]
- , Ragguaglio de costumi della Francia. [1628.]
- , I trastulli estivi. [1628.]
- , Il duello amoroso. [1678.]
- , La lira; rime. [1678.]
- , Venere pronuba. [1678.]
- *Marmontel, Jean-François:** Bélisaire. [1767.] (Javitásig.)
- Maroncelli, Piero:** Alle mie prigionie di Silvio Pellico addizioni. [1835.]
- Marselli, Niccola:** Le origini dell' umanità. [1881.]
- , Le grandi razze dell' umanità. [1881.]
- Marsigli, Próspero:** El Papa y los peregrinos; crónica verdad de la romería, jubileo en Roma y bodas de Leon XIII; version castellana de P. Biosca. [1896.] (Álnév. Szerző: José Ferrandiz Ruiz.)
- Martelloti, Tullio:** Aurora e tramonti; poesie. [1879.]
- Martig, Emmanuel:** Manuel d'enseignement pour les écoles et les colléges. [1878.]
- Martin, Louis-Auguste:** Esprit moral du dix-neuvième siècle. [1855.]
- Martinez Caveró, Augustin:** La revolución en el derecho. [1894.]
- Mascagni, Girolamo:** Manuale di civica. [1860.]
- Matter, Jacques:** Emmanuel de Swedenborg, sa vie, ses écrits et sa doctrine. [1864.]
- Matthäi, E.:** Rom und die Humanität, oder der gegenwärtige Kampf in Schlesien. [1845.]
- Maudt (le) par l'abbé***.** [1864.] (Szerző: Jean-Hyppolyte Michon.)
- Maurette, Jean-Jacques:** Adieux au pape, ou motifs de séparation de l'église romaine. [1852.]
- , Le pape et l'évangile, ou encore des adieux à Rome. [1845.]
- Maurice, Frederick Denison:** Theological essays. [1854.]
- Mayer, Georg Carl:** Zwei Thesen für das allgemeine Concil. [1868.]
- , Theses duae pro concilio oecumenico. [1868.]
- Mayr, Beda:** Vertheidigung der natürlichen, christlichen, und katholischen Religion, nach den Bedürfnissen unserer Zeiten; samt einem Anhang von der Möglichkeit einer Vereinigung zwischen unserer und der evangelisch-lutherischen Kirche. [1792.]
- [Mayr, Beda]:** Schritt (der erste) zur künftigen Vereinigung. [1788.]
- Mediatore (il), giornale settimanale politico, religioso, scientifico, letterario, diretto dal professore Carlo Passaglia.** [1863]

- Meier, Justus:** *Juris publici quaestio capitalis; sintne protestantes iure caesareo haeretici et ultimo supplicio afficiendi.* [1634.]
- [Meissas, de]:** *Ephémérides de la papauté.* [1909.] (Alnév. Szerző: Jean Vrai.)
- Mélanges** (nouveaux) philosophiques, historiques, critiques. [1778.] (Szerző: Voltaire.)
- Mémoire** sur le dessein qu'ont les jésuites de faire retomber la censure des cinq propositions sur la véritable doctrine de s. Augustin sous le nom de Jansenius. [1654.] (Szerző: Antoine Arnauld [fű]).
- Mémoires** historiques pour servir à l'histoire des inquisitions, enrichis de plusieurs figures. [1738.] (Szerző: Louis Elies Dupin.)
- Mémoires** secrets de la république des lettres, ou le théâtre de la vérité par l'auteur des lettres juives. [1755.] (Szerző: Jean-Baptiste de Boyer D'Argens.)
- Mémoires** de la vie du comte de Grammont, contenant particulièrement l'histoire de la cour d'Angleterre sous Charles II. [1817.] (Szerző: Antoine Hamilton.)
- Memorie** storico-ecclesiastica per servire di apologia a quanto si va presentemente praticando in differenti corti d'Europa a fine di ridurre la disciplina ecclesiastica, specialmente regolare (per quanto sia possibile) al primiero suo istituto; opera d'un italiano. [1784.] (Szerző: Cesare Lucchesini.)
- Menghi, Girolamo:** *L. Mengus, Hieronymus.*
- Mengus, Hieronymus:** *Flagellum daemonum, exorcismos terribiles potentissimos et efficaces, remediaque probatissima complectens.* [1704.]
- , *Fustis daemonum, adiurationes formidabiles, potentissimas et efficaces complectens.* [1704.]
- , *Compendio dell'arte essorcistica et possibilità delle mirabili e stupende operationi delli demoni e de malefici con li rimedij opportuni alle infirmità maleficiali.* [1707.]
- Merkle, Sebastian:** *Vergangenheit und Gegenwart der katholisch-theologischen Fakultäten [„Akademische Rundschau“; Leipzig, Okt. u. Nov. 1912.]* [1913.]
- Merle d'Aubigné, Jean-Henri:** *Histoire de la réformation du XIVe siècle.* [1852.]
- †**Mersy, Franz Ludwig:** *Sind Reformen in der katholischen Kirche nothwendig? Zweite [vermehrte] Auflage.* Offenburg 1833. (XVI. Gergely Br. á.)
- Mese (il) di Maggio** (strenna per nozze). [1892.] (Szerző: Arcangelo Ghisleri.)
- Mestrezat, Jean:** *Minden munkája.* [1757.]
- Metay, Pierre-Augustin:** *Pièces intéressantes nécessaires à examiner.* [1855.]
- , *Lamentations.* [1867.]
- Méthode** pour conserver avec Dieu par l'auteur du Conseil de la sagesse. [1723.] (Az 1910. évi Castermann-féle kiadás szabad.) L. Boutauld.
- Meyrer, Hermannus:** *De praefereutiis creditorum libri tres.* [1618.]

- Michaelis, Johann David:** Einleitung in die göttlichen Schriften des neuen Bundes. [1827.]
- Michel, Louis de Figanières:** Clé de la vie, l'homme, la nature, les mondes, Dieu, anatomie de la vie de l'homme; révélations sur la science de Dieu inspirées. [1860.]
- , Vie universelle, explication selon la science vivante et fonctionnante de Dieu; de la vie des êtres, des forces de la nature et de l'existence de tout. [1860.]
- Michelet, Jules:** Mémoires de Luther écrits par lui-même traduits et mis en ordre. [1840.]
- , Du prêtre, de la femme, de la famille. [1845.]
- , L'amour. [1859.]
- , La sorcière. [1863.]
- , Bible de l'humanité. [1866.]
- , Le prêtre — Les jésuites. [1896.]
- Michelis, Friedrich:** 50 Thesen über die Gestaltung der kirchlichen Verhältnisse der Gegenwart. [1868.]
- Michon, Jean-Hippolyte:** De la rénovation de l'église. [1860.]
- [Michon, Jean-Hippolyte]:** Le Confesseur. [1866.]
- , Le Jésuite. [1867.]
- , Le Maudit par l'abbé***. [1864.]
- , La Religieuse par l'abbé***. [1864.]
- Mickievicz, Adam:** L'église et le Messie. [1848.]
- , L'église officielle et le messianisme. [1848.]
- Mignet, François-Auguste-Alexis:** Histoire de la révolution française depuis 1789 jusqu'en 1814. [1825.]
- [Mignot, Etienne]:** Histoire de la réception du concile de Trente. [1757.]
- , Histoire du démêlé de Henri II avec Thomas Becket. [1757.]
- , Mémoire sur les libertés de l'église gallicane. [1757.]
- , Traité des droits de l'état et du prince. [1756.]
- Migorel:** La semaine, ou le 3e commandement de Dieu. [1875.]
- Mill, John Stuart:** Principles of political economy with some of their applications to social philosophy. [1856.]
- Millerus, Ioannes Petrus:** Io. Laur. Moshemii institutiones historiae christianae in compendium redactae. [1755.]
- Minghetti, Marco:** Stato e chiesa. [1878.]
- Mir, Miguel:** Historia interna documentada de la Compania de Jesús
- , Histoire intérieure de la Compagnie de Jésus... par De Récalde du récent ouvrage espagnol de D. Miguel Mir. [1923.]
- [—], L. Jesuitas (los) de puertas adentro.
- Mirabaud:** Système de la nature, ou des lois du monde physique et du monde moral. [1770.] (Álnév. Szerző: Thyry D'Holbach.)
- [Mirabaud, Jean Baptiste de]:** De l'âme et de son immortalité.
- , Le monde, son origine et son antiquité; seconde partie. [1771.]
- , Réflexions impartiales sur les évangiles. [1774.]
- [Mirabeau, Honoré-Gabriel Riquetti de]:** Erotika biblion. [1804.]
- Miralta, Constanzio:** El sacramento espureo. [1887.] (Álnév. Szerző: José Ferrandiz Ruiz.)
- , Los secretos de la confesión. [1887.]

- Miralta**, Constanzino: *Memorias de un clérigo pobre, con un prólogo de Ramón Chies.* [1896.]
- Miron**: *De la séparation du spirituel et du temporel.* [1868.] (Álnév. Szerzõ: André-Saturnin Morin.)
- Mirzan**, Octave: *Vie de saint Polycarpe, l'ange de l'église de Smyrne et l'apôtre des Gaules.* [1894.]
- Mistrali**, Franco: *Maria Maddalena, gli amori della peccatrice, storia del vangelo di Christo.* [1862.]
- , *Vita di Gesù a Ernesto Renan.* [1864.]
- Mitternacht**, Ioannes Sebastianus: *Hexas dissertationum sive programmatum de putidissimis papaeorum fabulis cum appendice de abominanda barbarie, quae rem literariam ante Lutherum foedaverat.* [1677.]
- Mivart**, St. George: *Happiness in Hell. (Nineteenth Century; London, dec. 1892, febr. et apr. 1893.)* [1893.]
- Moligno**, François-Napoléon-Marie: *La foi et la science, explosion de la libre pensée en août et septembre 1874; discours annotés de mm. Tyndall, du Bois-Reymond, Owen Huxley, Hooker et sir John Lubbock.* [1875.]
- †**Molinaeus** (Du Moulin), Carolus: *Minden munkája.* [1658.] (VIII. Kelemen Br. á. 1602.)
- Molinaeus**, Petrus [atya]: *Minden munkája.* [1757.]
- [**Molinaeus**, Petrus [fiú]: *Clamor (regii sanguinis) ad coelum adversus parricidas anglicanos.* [1668.]
- ***Molinos**, Miguel de: *Minden munkája.* [1687.] (XI. Ince Br. á.)
- Mongini**, Pietro: *Apologia dell'opuscolo intitolato: Il pontefice e le armi temporali a difesa della spirituale; lettera politico-morale.* [1861.]
- , *La cristiana procedura nell'attuale inquisizione romana; giustificazione contro le menzogne dell' „Armonia“ e consorti.* [1862.]
- , *La politica in confessione, ossia l'enciclica e il sillabo in rapporto col giubileo del 1865.* [1865.]
- Moni**, de: *Histoire critique de la créance et des coutumes des nations du Levant.* [1685.] (Álnév. Szerzõ: Richard Simon.)
- Monita** privata societatis Jesu. [1616.] (Szerzõ: Hieronymus Zahorowski.)
- Monita** salutaria B. V. Mariae ad cultores suos indiscretos. [1674.] (Szerzõ: Adam Widenfeldt [Weidenfeldt és Weidenfeldnek is nevezték].)
- Monod**, Adolphe: *Lucille ou la lecture de la bible.* [1858.]
- Montag**, Joseph von: *Abhandlung von Verbrechen und Strafen, eine gekrönte Preis-Schrift, nebst angehängten Lehrsätzen aus der Polizey-Wissenschaft.* [1768.]
- Montaigne**, Michel de: *Les essais.* [1676.]
- Montalte**, Louis de: *Les provinciales ou les lettres écrites à un provincial de ses amis et aux rr. pp. jésuites sur le sujet de la morale et de la politique de ces pères.* [1657.] (Álnév. Szerzõ: Blaise Pascal.)
- Montalto**, Luigi: *Le provinciali, o lettere scritte ad un provinciale*

- de'suoi amici, colle annotazioni di Guglielmo Wendrok [Pierre Nicole]. [1762.]
- Montalvo, Juan:** Siete tratados en dos tomos. [1884.]
- , El espectador; tomo tercero, 15 de marzo de 1888. [1888.]
- Montesperato, Ludovicus de:** Vindictae pacificationis osnabruccensis et monasteriensis a declaratione nullitatis articulorum, arrogantiae pontificum temerariae praepudicialium, impudenter satis et audacter attentata ab Innocentio papa X. [1654.] (Álmév. Szerző: Benedictus Carpozivius.)
- [Montesquieu, Charles de Secondat de]:** De l'esprit des loix. [1751.]
- , Lettres persanes. [1762.]
- Morale (la)** universelle, ou les devoirs de l'homme fondés sur la nature. [1837.] (Szerző: Paul Thyry D'Holbach.)
- Morando, Giuseppe:** Ottimismo e pessimismo. [1892.]
- Morardo, Gaspare:** Minden munkája. [1821.]
- [Morardo, Gaspare]:** L'arte di conservare ed accrescere la bellezza. [1817.]
- , La Chiesa subalpina. [1817.]
- Morena, Giacomo:** S. Giuseppe patrono della chiesa universale. [1871.]
- Moretti, Andrea:** La parola di Dio e i moderni farisei; appello al sentimento christiano. [1864.]
- Morgan, Lady Sydney:** Italy, a journal of a residence in that country exhibiting a view of the state of society and manners, art, literature. [1822.]
- Morgana, Domenico:** Natura ed effetti del dominio temporale dei papi; discorso. [1850.]
- Mornaues (Mornay) Philippus:** Minden munkája. [1613, 1618, 1619, 1629.]
- , L. Rivarola, Paolo. La storia de papato.
- Mort (la)** de Jésus, révélations historiques sur le véritable genre de mort de Jésus, traduites du latin en allemand et de l'allemand en français d'après le manuscrit d'un frères de l'ordre sacré des Esséniens, contemporain de Jésus. [1863.] (Szerző: Daniel Ramée.)
- Moshemius, Joannes Laurentius:** Commentatio historico-theologica, qua nobilissima controversia de consecrationibus episcoporum anglorum recensetur et diiudicatur, pro summis in theologia honoribus in academia iulia, praesidente Io. Laurentio Moshemio, conscripta et exhibita ab Olao Kiörningio. [1750.]
- , Institutiones historiae christianae maiores: saeculum primum. [1750.]
- , Institutiones historiae christianae antiquioris. [1752.]
- , Institutiones historiae christianae recentioris. [1752.]
- *—, Dissertationum ad historiam ecclesiasticam pertinentium volumen primum et alterum. [1753.] (Javitásig.)
- Moultrot, Gabriel-Nicolas:** L. Questions sur la tolérance. [1759.]
- Moura Secco, Francisco de:** Angelo, romance original. [1865.]
- Müller, Alexander:** Encyclopädisches Handbuch des gesammten in Deutschland geltenden katholischen und protestantischen Kirchenrechts. [1830.]

- Müller, Josef:** Der Reformkatholizismus: I. die wissenschaftliche Reform; II. die praktischen Reformen. [1901.]
- [Multer, Johann Christian]:** Rechtfertigung der gemischten Ehen. [1821.]
- Munier, F. D.:** Philaléthe ou la religion de la bonne foi. [1856.]
- Munk, Salomon:** Palestine; description géographique, historique et archéologique. [1853.]
- Murger, Henry:** Minden szerelmes regénye. [1864.]
- Murri, Romolo:** I problemi dell' Italia contemporanea; vol. I: la politica clericale e la democrazia. [1909.]
- , Battaglie d'oggi. [1909.]
- , Democrazia e cristianesimo; i principii comuni: Programma della società nazionale di cultura. [1909.]
- , La filosofia nuova e l'enciclica contro il modernismo. [1909.]
- , La vita religiosa nel cristianesimo; discorsi. [1909.]

N.

- Napoléon (saint) au paradis et en exil, suivi d'une épître au diable.** [1836.] (Szerző: Louis-Joseph-Antoine de Potter.)
- Nave, Giusto:** Fra Paolo Sarpi giustificato; dissertazione epistolare. [1753.]
- [Neercassel, Joannes]:** Amor poenitens. [1690.]
- Negri, Ada:** Fatalità. [1893.]
- Negri, Gaetano:** Meditazioni vagabonde. [1897.]
- , Rumori mondani. [1897.]
- , Segni dei tempi. [1897.]
- Negroni, Bernardino:** Sulla prossima fine del mondo, ristretto dell' opera dell' ultima persecuzione della chiesa e della fine del mondo. [1875.]
- , La magia nel secolo decimo nono; racconti puramente storici. [1879.]
- [Negroni, Bernardino]:** Dell' ultima persecuzione della chiesa. [1863.]
- , Prisca, ossia la protomartire di Roma. [1865.]
- , Barnaba da Bologna. [1863.]
- Neller, Georgius Christophorus:** Vindiciae sive apologia historico-canonica pro s. provincia romana, Joannem XII papam ut apostatam a. 963 reprobante, et coram Ottone M. imp., Henrico I trevirensi, aliisque Germaniae et Italiae archi- et episcopis Leonem VIII canonicè eligente. [1767.]
- Neumayr, Franciscus:** Frag: Ob der Probabilismus oder die gelindere Sitten-Lehr catholischer Schulen abscheulich und zu vermaledeyen seye? Beantwortet wider die protestantische Zeitungs-Schreiber. [1760.]
- Niccolini, Giovanni Battista:** Arnaldo da Brescia, tragedia. [1844.]
- Nichts mehreres von Ehedispensen als was Religion, Recht, Nutzen, Klugheit und Pflicht fordert.** [1733.]
- Nicod, C. F.:** L'avenir prochain de la France. [1851.]
- [Nicole, Pierre]:** Les Imaginaires, ou lettres sur l'hérésie imaginaire. [1667.]

- [Nicole, Pierre]: Suffragia (tredecim theologorum). [1657.]
 —, L. Damvilliers, de: Les imaginaires et les visionnaires. [1667.]
 —, L. Wendrok, Guglielmo.
 *Nieremberg, Juan Eusebio: Vida de s. Ignacio de Loyola, resumida y anadida de la bula y relaciones de su canonizacion y de otros graves autores. [1642.] (Javitásig.)
 Nomi (i) eucaristici: schizzi di meditazioni. [1892.] L. Lanzoni Luigi.
 Nouvelles de la république des lettres. [1692.] (Szerzó: Pierre Bayle.)
 Novità del papismo comprovata colla ragione. [1825.]
 Nunes Giraldes, Manuel: O papa-rei e o concilio. [1870.]
 †Nuytz, Joannes Nepomucenus: Juris ecclesiastici institutiones. [1851.] (IX. Pius Br. á.)
 †—, In ius ecclesiasticum universum tractiones. [1851.] (IX. Pius Br. á.)

O.

- Oberthür, Franz: Meine Ansichten von der Bestimmung der Domkapital und von dem Gottesdienste in den Cathedral-Kirchen. [1826.]
 Observateur (l') catholique revue des sciences ecclésiastiques et des faits religieux. [1859.]
 Ode Jacobus Commentarius de Angelis. [1765.]
 Oeuvres du philosophe de Sans-Souci. [1760.] (Szerzó: Frédéric II, roi de Prusse.)
 Office (l') de l'église et de la Vierge en latin et en françois, avec les hymnes traduites en vers. [1651.] (Szerzó: Louis-Isaac le Maistre de Sacy.)
 Olschinger Johann Nepomuk Paul: Die spekulative Theologie des heiligen Thomas von Aquin, des englischen Lehrers, in den Grundzügen systematisch entwickelt. [1859.]
 Olive, Joseph: Lettres aux membres de la pieuse et dévotte association du coeur de Jésus et de n. d. des sept douleurs. [1903.]
 Omelia che i cattolici di tutto il mondo dedicano in segno di stima a sua eccellenza revma monsignor Langénieux... [1880.]
 Onderrigt (herderlijk) van den arztbisschop van Utrecht... over, de onbeclekte ontvangenis, der h. Maagd Marià. [1856.]
 Oracle (l') des anciens fidèles pour servir de suite et d'éclaircissement à la sainte bible. [1761.] (Szerzó: Voltaire.)
 Orden (der) des Friedens oder deren dreyen Andachten der hochgelobten allezeit unbefleckten Jungfrau und Mutter Gottes Maria. [1879.]
 Origine (sull') delle anime umane; argomenti a rovescio e testimonianze a vanvera di un articulista della Scuola Cattolica. [1891.] (Szerzó: Francesco Giovanzana.)
 Ormáñian, Malachia: Les droits civils et la liberté religieuse des catholiques d'Orient. [1872.]
 —, Il 'Reversurus' ovvero la Turchia ed il papato, studi giuridici. [1872.]

- Ormanian, Malachias:** Le Vatican et les Arméniens. [1874.]
 —, L'église arménienne: son histoire, sa doctrine, son régime, sa discipline, sa liturgie, son présent. [1911.]
- Orsières, Félix:** Le vrai curé. [1854.]
 —, Essai sur l'éducation. [1854.]
 —, L'évêque selon l'évangile. [1854.]
 —, Quelques observations ethnologiques. [1854.]
 —, De la révocation arbitraire des pouvoirs spirituels d'un ecclésiastique. [1854.]
- Ortis, Jacopo:** Ultime lettere. [1824.] (Álnév. Szerző: Ugo Foscolo.)
- Osborne, Francis:** The miscellaneous works. [1736.]
- Osiander, Ioannes Adam:** Minden munkája. [1757.]
- [Osterwald, Peter von]:** Gründe sowohl für als wieder die geistliche Immunität in zeitlichen Dingen. [1767.] (Veremund von Lochstein álnév alatt jelent meg.)
- Oswald, Heinrich:** Dogmatische Mariologie, das ist: Systematische Darstellung sämtlicher die allerseligste Jungfrau betreffenden Lehrstücke. [1855.]
- Otto (Ottius), Ioannes Henricus:** Minden munkája. [1757.]
- Ouvrages philosophiques pour servir de preuves à la religion de l'auteur.** [1765.] (Szerző: Voltaire.)
- Owen, Joannes:** Epigrammata. [1632., 1652.]

P.

- Pabst, Johann Heinrich:** L. Günther, Anton: Janusköpfe für Philosophie und Theologie. [1857.]
- Paganini, Virginia:** Guida morale e pratica per le madri del popolo. [1891.]
- *Pagnerre:** L. Dictionnaire politique. [1853.] (Javításig.)
- Paillot de Montabert, Jean Nicolas:** L'unitismaire . . . [1859.]
- Paix (la) de Clément IX, ou démonstration des deux faussetés capitales avancées dans l'histoire des V propositions contre la foi des disciples de s. Augustin et la sincérité des quatre évêques, avec l'histoire de leur accomodement et plusieurs pièces justificatives et historiques.** [1707.] (Szerző: Pasquier Quesnel.)
- Pallavicino Ferrante.** La pudicitia schermita. [1639.]
 —, La rete di Vulcano. [1641.]
 —, Il corriere svaligiato. [1646.]
 —, Il divorzio celeste . . . [1646.]
 —, Le bellezze dell'anima. [1659.]
 —, Il Giuseppe. [1659.]
 —, Panegirici, epitalami . . . [1659.]
 —, Il principe hermafrodito. [1659.]
 —, Il Sansone. [1659.]
 —, Scena rettorica. [1659.]
 —, La Taliea. [1659.]
 —, La Bersabea. [1660.]
 —, La Susanna. [1660.]
- [Pallavicino Ferrante.]** L. Baccinata ovvero battarella . . .

- [Pallavicino Ferrante.]** L. Dialogo molto curioso.
 —, L. Rettorica (la) delle puttane.
 —, L. Spironcini Ginifacio. Il corriero svaligiato.
- Palmarini, Mario:** Quando non morremo. Romanzo. [1912.]
- [Palmieri, Vincenzo]:** Pensieri sopra la capacità e i diritti. [1805.]
- Pamela,** or virtue rewarded; in a series of familiar letters from a beautiful damsel to her parents. [1744.] (Szerző: Samuel Richardson.)
- Papatus romanus,** liber de origine, progressu, atque extinctione ipsius. [1617.] (Szerző: Marcus Antonius De Dominis.)
- Pape** (le) et l'Allemagne. [1887.]
- Papstbüchlein** (das), ein so nütliches als unterhaltendes Lesebüchlein für den gemeinen Mann aller Kirchengesellschaften. [1834.]
- Pascal, Blaise:** Pensées, avec des notes de m. Voltaire. [1789.]
- [Pascal, Blaise]:** L. Montalte, Louis de: Les provinciales. [1657.]
- Passaglia, Carolo:** L. Mediatore (il) giornale.
- [Passaglia, Carolo]:** L. Causa (pro italica).
- Paurmeisterus, Tobias:** De iurisdictione imperii romani libri II. [1608.]
- Payot, Jules:** De la croyance. [1903.]
 —, Avant d'entrer dans la vie; aux instituteurs et aux institutrices, conseils et directions pratiques. [1903.]
- Pearsonius, Ioannes:** Annales Cypriatici: L. Cyprianus (s.): Opera recognita et illustrata a Ioanne Fello. [1685.]
 —, An exposition of the Creed. [1707.]
- Pelletan, Eugène:** Profession de foi du dix-neuvième siècle. [1853.]
- Pensieri** sopra la capacità e i diritti che hanno i collegi ecclesiastici o laici di possedere beni in comune e sopra le alienazioni dei medesimi. [1805.] (Szerző: Vincenzo Palmieri.)
- Penzo, Domenico:** Sopra una pastorale vescovile contro il monumento al Rosmini; osservazioni storiche. [1892.]
- [Penzo, Domenico] L. Adauctus:** I dominatori del la chiesa. [1892.]
- Perdrix, Georges:** Le vrai mot de la situation présente. [1878.] (Álnév. Szerző: Henri Brière.)
- Perkinsus, Guilielmus:** Minden munkája. [1757.]
- Perosino, Gian Severino:** Vita di Vittorio Alfieri scritta da esso, ridotta ad uso della gioventù con note e documenti. [1879.]
- Persecuzione,** (dell'ultima) della chiesa e della fine del mondo per P. B. N. B. [1863.] (Szerző: Bernardino Negrone.)
- Petre, M. D.:** Autobiography and life of George Tyrrell. [1913.]
- Pey-Odeix, Segismundo:** Crisis de la compania de Jesús, hecha por personas eminentes en santidad y letras. [1906.]
 —, El jesuitismo y sus abusos; colección de artículos. [1906.]
- Peyrat, Alphonse:** Histoire élémentaire et critique de Jésus. [1864.]
- Pfaffius, Christophorus Matthaëus:** Minden munkája. [1757.]
- Philelthierus, Lipsiensis:** Remarks upon a late discourse of free-thinking in a letter to F. H. D. D. in two parts. [1740.] (Szerző: Richard Bentley.)
- †**Philirenus, Christianus:** Cleri catholici per foederatum Belgium et archiepiscopi sebasteni religio vindicata; Johannis Clerici in s.

- Augustinum censura refellitur; scripta varia ad rem pertinentia ad calcem appenduntur. [1707.] (Álnév. Szerző: Pasquier Quesnel; XI. Kelemen Br. á.)
- Pianciani, Luigi.** La Roma dei papi illustrata. [1892.]
- Pichler, Aloys:** Geschichte der kirchlichen Trennung zwischen dem Orient und Occident von den ersten Anfängen bis zur jüngsten Gegenwart. [1865.]
- , Die Theologie des Leibnitz aus sämmtlichen gedruckten und vielen noch ungedruckten Quellen mit besonderer Rücksicht auf die kirchlichen Zustände der Gegenwart zum ersten Male vollständig dargestellt. [1870.]
 - , Die wahren Hindernisse und die Grundbedingungen einer durchgreifenden Reform der katholischen Kirche zunächst in Deutschland. [1870.]
- Pierantoni, Augusto:** Trattato di diritto internazionale. Volume I. Prolegomeni, Storia dall' antichità al 1400. (1888.)
- Pigault-Lebrun, Charles-Antoine-Guillaume:** Le citeateur. [1823.]
- , L'enfant du carnaval, histoire remarquable et surtout véritable pour servir de supplément aux rapsodies du jour. [1828.]
 - , Le folie espagnole. [1828.]
 - , Jérôme. [1828.]
 - , Tableaux de société, ou Fanchette et Honorine. [1828.]
 - , Romans. [1834.]
- Piscator, Ioannes** [Argentoratensis, 1546—1626]: Minden munkája. [1757.]
- Pizzaro, Nicolas.** Catecismo politico constitucional. [1868.]
- , Catecismo de moral. [1869.]
- Pianchet, Francisco Regis:** El derecho canónico y el clero mexicano, ó sea anotaciones al concilio V mexicano. [1901.]
- , La enseñanza religiosa en la arquidiócesis de Mexico, y suplemento á la obra „El derecho canónico“. [1901.]
 - , El absolutismo episcopal en la república mexicana; apuntes para la historia. [1908.]
- Potter, Louis-Joseph-Antoine de:** Considérations sur l'histoire des principaux conciles depuis les apôtres jusqu'au grand schisme d'occident sous l'empire de Charlemagne. [1824.]
- , Vie de Scipion de Ricci, évêque de Pistoie et Prato, et réformateur du catholicisme en Toscane. [1825.]
 - , L'esprit de l'église, ou considérations philosophiques sur l'histoire des conciles et des papes. [1826.]
 - , Histoire philosophique, politique et critique du christianisme et des églises chrétiennes depuis Jésus jusqu'au dix-neuvième siècle. [1838.]
- [Potter, Louis-Joseph-Antoine de]:** Saint Napoléon au paradis. [1836.]
- Poujoulat, Jean-Joseph-François:** La bédouine. [1837.]
- Poza, Ioannes Baptista:** Minden munkája. [1631.]
- †**Prades, Ioannes Martinus de:** Hierusalem coelesti. Questio theologica: Quis est ille cuius in faciem Deus inspiravit spiraculum vitae? [1752.] (XIV. Benedek Br. á.)

- [Prades, Jean-Martin de]: L. Abrégé de l'histoire ecclésiastique de Fleury. [1767.] (Munkatárs: II. Frigyes porosz király.)
- Pradt, Dominique Dufour de: Les quatre concordats suivis de considérations sur le gouvernement de l'église en général et sur l'église de France en particulier depuis 1515. [1820.]
- , Concordat de l'Amérique avec Rome. [1827.]
- , Congrès de Panama. [1826.]
- Prati, Giovanni: Opere, edizione ordinata e rivista dall'autore; canti politici. [1853.]
- , Opere, edizione ordinata e rivista dall'autore; storia e fantasia. [1853.]
- Presbyter, Lucensis: L'antichità intorno all' elezione dei sacri pastori. [1902.] (Alnév.)
- Pressensé, Edmond de: Le concile du Vatican, son histoire et ses conséquences politiques et religieuses. [1876.]
- Priest (the). A tale of modernism in New-England. By the author of „Letters to H. H. P. Pius X.“. [1912.]
- Principes (les) de 89 et la doctrine catholique, par un professeur de grand séminaire. [1862.] (Szerző: Léon Godard.)
- Programma (il) dei modernisti; risposta all' enciclica di Pio X. „Pascendi dominici gregis“. [1908.]
- Prohászka Ottokár: Az intellectualismus túlhajtásai. [1911.]
- , Több békeséget (Egyházi Közlöny, 1910 dec. 23.). [1911.]
- , Modern katholicizmus. [1911.]
- Propositiones theologicae duae, de quibus hodie maxime disputatur, clarissime demonstratae. [1657.] (Szerző: Antonius Arnaldus [fű.]).
- Proposizioni (S. F. G.) da condannarsi. [1891.] (Szerző: Francesco Giovanzana.)
- Prota, Luigi: Roma capitale della nazione italiana e gl'interessi cattolici. [1861.]
- , Il matrimonio civile e il celibato del clero cattolico, con le appendici storiche del prof. Tommaso Semmola. [1864.]
- Proudhon, Pierre-Joseph: Minden munkája. [1852.]
- *Prudeniano, Francesco: Istituzioni di arte poetica. [1854.] (Javitásig.)
- Pucelle (la) d'Orléans; poëme heroïcomique. [1757.] (Szerző: Voltaire.)
- Pufendorf, Samuel von: Einleitung zu der Historie der vornehmsten Reiche und Staaten in Europa. [1692.]
- , De iure naturae et gentium, libri octo. [1711.]
- , Introductio ad historiam europaeam, latine reddita a Ioh. Frid. Cranero a multis erroribus emendata, nunc vero supplemento usque ad initium seculi decimi octavi, itemque compendio historiae succiciae aucta. [1736.]
- , De officio hominis et civis iuxta legem naturalem, libri duo. [1751.]
- , De statu imperii germanici liber unus, notis ad praesens saeculum accomodatis auctus a Io. Godofr. Schaumburg. [1753.]
- Pulido, Fernández: Angel. Espanoles sin patria y la raza sefardí. [1910.]

- [Quesnel, Pasquier]: Abrégé de la morale de l'évangile. [1713.]
 —, Divers abus et nullités du décret de Rome du 4 octobre 1707. [1712.]
 —, Avis sincères aux catholiques des provinces-unies. [1707.]
 —, Causa arnaldina. [1699.]
 —, Entretiens sur le décret de Rome. [1710.]
 —, L'État présent de la faculté de théologie de Louvain. [1702.]
 —, Histoire des religieux de la compagnie de Jésus. [1750.]
 —, S. Leo Magnus: Opera. [1676.]
 —, Lettre d'un abbé à un prélat de la cour de Rome. [1702.]
 —, Lettre d'un évêque à un évêque. [1704.]
 —, La Paix de Clément IX. [1707.]
 †—, Le nouveau testament en français. [1713.] (XI. Kelemen Br. á.)
 —, L. Du Manoir, Défense des deux brefs. [1703.]
 —, L. Germain: Défense de l'église romaine. [1703.]
 *—, L. Gery: Apologie historique des deux censures de Louvain et de Douay. [1697.] (Javitásig.)
 †—, L. Philireus, Christianus: Cleri catholici per foederatum Belgium et archiepiscopi sebasteni religio vindicata. [1707.] (XI. Kelemen Br. á.)
Question (la) de Loigny au 28 février 1890; nécessité pour tous d'un appel à sa sainteté Léon XIII. [1890.]
Questions (les) de Zapata, traduites par le sieur Tamponet, docteur de Sorbonne. [1771.] (Szerző: Voltaire.)
Questions sur la tolérance où l'on examine, si les maximes de la persécution ne sont pas contraires au droit des gens, à la religion, à la morale, à l'intérêt des souverains et du clergé. [1759.] (Szerző: Jacques Tailhié, et Gabriel-Nicolas Moultrou.)
Quilévieux, Camille: Le paganisme au XIXe siècle. [1901.]
Quinet, Edgar: Ahasvérus. [1835.]
 —, Le génie des religions. [1844.]
 —, Allemagne et Italie; philosophie et poésie. [1848.]
 —, La révolution. [1866.]
 —, L. Féréol, V. de: Mystères de l'inquisition. [1850.]

R.

- [Raciné, Bonaventure]: L. Abrégé de l'histoire ecclésiastique.
Ragrignes, José Maria: A faculdade de theologia e as doutrinas que ella ensina. [1890.]
Raison (la) par alphabet. L'A, B, C, dix-sept dialogues traduits de l'anglais. [1776.] (Szerző: Voltaire.)
Ralph: Candide, ou l'optimisme traduit de l'allemand. [1762.] (Alnév. Szerző: Voltaire.)
Ralph, Emmanuel: Mémoires de Candide sur liberté de la presse, la paix générale, les fondemens de l'ordre social et d'autres bagatelles; ouvrage traduit de l'allemand. [1804.] (Szerző: Isoard, Jean-Baptiste-Claude Delisle de Sales.)

- Ranalli**, Ferdinando: Epistole di Francesco Petrarca recate in italiano. [1836.]
- *—, Della pittura religiosa, dialogo da servire di confutazione al misticismo e idealismo odierno. [1844.] (Javitásig.)
- , Le istorie italiane dal 1846 al 1853. [1855.]
- Ranke**, Leopold: Die römischen Päpste, ihre Kirche und ihr Staat im sechzenten und siebzehnten Jahrhundert. [1841.]
- Raposo**, Americo: Nevrose mystica. Apreeciações sobre a origem do culto prestado ao coração de Jesus. [1895.]
- Rathschluss** (über den) Gottes mit der Menschheit und der Erde. [1855.] (Szerző: Johannes Evangelist Lutz.)
- Rautenstrauch**, Johann: Vorstellung an s. Heiligkeit Pius VI. aus dem Manuscript des verstorbenen Herrn Delaurier. [1795.]
- Raynaudus**, Theophilus: Error popularis, de communione pro mortuis. [1646.] Javitott kiadása szabad.
- , De martyrio per pestem... [1646.] Javitott kiadása szabad.
- , Erotemata de malis ac bonis libris... [1659.] Javitott kiadása szabad.
- , Operum tomus XX. [1671.] Két rész belőle: Hipparchus és αὐτός εἶπε szabad.
- [—], Dissertatio, (A. S. C.) pro Fr. Suare.
- , Emonerius, Stephanus. Splendor veritatis moralis.
- , Quintinus, Leodegardus. Theologia antiqua de vera martyrii notione.
- , Riviere, A. Calvinismus bestiarum religio.
- , Valle clausa, Petrus. De immunitate authorum cyriacorum a censura.
- Reali**, Eusebio: Della libertà di coscienza nelle sue attinenze col potere temporale de' papi. [1861.]
- , La chiesa e l'Italia. [1863.]
- Rechberger**, Georg: Handbuch des oesterreichischen Kirchenrechts. [1820.]
- Rechtfertigung** der gemischten Ehen zwischen Katholiken und Protestanten in statistisch-kirchlich- und moralischer Hinsicht von einem katholischen Geistlichen, mit einer Vorrede von Herrn Dr. Leander van Ess. [1821.] (Szerző: Johann Christian Multer.)
- Recueil de diverses pièces sur la philosophie, la religion naturelle, l'histoire, les mathématiques etc. par mrs. Leibnitz, Clarke, Newton et autres auteurs célèbres.** [1742.]
- Recueil de diverses pièces concernant le quiétisme et les quiétistes, óu Molinos, ses sentimens et ses disciples.** [1692.]
- Reflexionen eines Schweizers über die Frage: Ob es der catholischen Eidgenossenschaft nicht zuträglich wäre, die regularen Orden gänzlich aufzuheben oder wenigstens einzuschränken?** [1769.] (Szerző: Johann Conrad Heidegger.)
- Réflexions impartiales sur les évangiles suivis d'un essai sur l'apocalypse, imprimé sur un manuscrit du célèbre mr. Abauzit.** [1774.] (Szerző: Jean-Baptiste de Mirabaud.)
- Reghellini**, M.: Examen du mosaïsme et du christianisme. [1836.]

- [**Reghellini, M.**]: Esprit du dogme de la franche-maçonnerie. [1839.]
 —, La maçonnerie considérée comme le résultat des religions égyptienne, juive et chrétienne. [1836.]
- Régla, Paul de**: Jésus de Nazareth au point de vue historique, scientifique et social. [1892.]
- Reichel, Wenzel, Joseph**: Ist die Lehre von der Unfehlbarkeit des römischen Papstes katholisch? Eine Frage gestellt und beantwortet im Namen des hierüber noch nicht gehörten katholischen Volkes. [1871.]
- Reinkens, Joseph Hubert**: Über Einheit der katholischen Kirche; einige Studien. [1877.]
 —, Ist an die Stelle Christi für uns der Papst getreten? Eine Rede gehalten zu Würzburg. [1877.]
- Religieuse** (la) par l'abbé*** auteur du Maudit. [1864.] (Szerző: Jean-Hippolyte Michon.)
- Religio** Rassegna di storia, delle religioni. [1921.]
- Religion** (la) défendue contre les préjugés et la superstition. [1844.] (Szerző: Louis-Philibert Mache.)
- †**Religion** saint-simonienne aux artistes... [1835.]
- Renan, Ernest**: Le livre de Job traduit de l'hébreu; étude sur l'âge et le caractère du poème. [1859.]
 —, Averroès et l'averroïsme; essai historique. [1859.]
 —, Études d'histoire religieuse. [1859.]
 —, Histoire générale et système comparé des langues sémitiques. [1859.]
 —, De l'origine du langage. [1859.]
 —, Le cantique des cantiques, traduit de l'hébreu avec une étude sur le plan, l'âge et le caractère du poème. [1860.]
 —, Vie de Jésus. [1863.]
 —, Les apôtres. [1866.]
 —, Saint Paul. [1869.]
 —, Questions contemporaines. [1869.]
 —, Les évangiles et la seconde génération chrétienne. [1877.]
 —, L'antéchrist. [1881.]
 —, L'église chrétienne. [1881.]
 —, Mare-Aurèle et la fin du monde antique. [1882.]
 —, L'Ecclésiaste traduit de l'hébreu avec une étude sur l'âge et le caractère du livre. [1882.]
 —, Nouvelles études d'histoire religieuse. [1884.]
 —, Souvenirs d'enfance et de jeunesse. [1892.]
 —, Feuilles détachées faisant suite aux souvenirs d'enfance et de jeunesse. [1892.]
 —, Histoire de peuple d'Israël. [1894.]
- Rénier, Léon**: Encyclopédie moderne. [1854.]
- Renouf, Peter Le Page**: The condemnation of pope Honorius. [1868.]
- Renzetti, Luigi**: Lotte umane; romanzo di vita russa. [1913.]
- Response** au p. Annat, provincial des jésuites touchant les cinq propositions attribuées à m. l'évesque d'Ipre divisée en deux parties. [1654.] (Szerző: Antoine Arnauld [fű].)

- Response** à la lettre d'une personne de condition, touchant les règles de la conduite des saints pères dans la composition de leurs ouvrages pour la défense des vérités combattues ou de l'innocence calomniée du 20 de mars 1654. [1695.] (Szerző: Antoine Arnauld [fiú].)
- Rettorica** (la) delle puttane. L. Pallavicino.
- [**Reusch** Fr. Heinrich] L. Unfehlbarkeits-Dekret (das) von 18. Juli 1870.
- Reuss**, Édouard: La bible; traduction nouvelle avec introductions et commentaires. [1879.]
- Réveillaud**, Eugène: La question religieuse et la solution protestante. [1878.]
- Revue spirite**, journal d'études psychologiques publié sous la direction de m. Allan Kardec. [1864.]
- Revue spiritualiste**, journal mensuel rédigé par une société de spiritualistes et publié par Z.—J. Pierart. [1864.]
- ***Reyberger**, Antonius Carolus: Institutiones ethicae christianae, seu theologiae moralis usibus academicis accomodatea. [1820.], (Javitásig.)
- Reynaud**, Jean: Philosophie religieuse; terre et ciel. [1865.]
- Rituale** (katholisches) herausgegeben nach den Beschlüssen der beiden ersten Synoden der Altkatholiken des deutschen Reiches. [1876.]
- Rivet**, André: Minden munkája. [1757.]
- Rivista di scienza della religione**. [1916.]
- Rivista**, storico-critica delle scienze teologiche; pubblicazione mensile. [1910.]
- Rivista trimestrale di studi filosofici e religiosi**. [1921.]
- Roca**: Le Christ, le pape et la démocratie. [1888.]
- , La crise fatale et le salut de l'Europe; étude critique sur les missions de Saint-Jves. [1888.]
- , La fin de l'ancien monde, les nouveaux cieux et la nouvelle terre. [1888.]
- Rocaberti**, Hipólita: 13 aszketikus munkája. [1688—1695.]
- Rodrigues**, Hippolyte: Les trois filles de la bible. [1877.]
- , Histoire des premiers chrétiens. [1877.]
- , Les seconds chrétiens. [1877.]
- , La justice de Dieu, introduction à l'histoire des judéo-chrétiens. [1877.]
- , Les origines du sermon de la montagne. [1877.]
- Rodrigues Lente** José Maria: A sagrada congregação do concilio e os direitos do senhor bispo Conde sobre a universidade de Coimbra; nova edição de um documento recente, precedida de algumas considerações. [1890.]
- Rohling**, August: Der Zukunftsstaat; ein Trostbüchlein. [1897.]
- Roma e l'Italia e la realtà delle cose**; pensieri di un prelado italiano; opuscolo estratto dalla Rassegna nazionale, an. XI. volvol. XLVI. Firenze, 1 marzo 1889, [1889.] (Szerző: Geremia Bonomelli.)

- Romae ruina finalis anno Dom. 1666.** [1668.]
- Rome** (la) des papes, son origine, ses phases successives ses moeurs intimes, son gouvernement, son système administratif; par un ancien membre de la constituante romaine; traduction de l'ouvrage italien inédit. [1860.] (Szerzô: Luigi Pianciani)
- Roques**, Eugène: Aimer et souffrir, ou vie de la r. m. Sainte-Thérèse de Jésus, abbesse du monastère de Sainte-Claire (de Lavaur), écrite par elle-même, mise en ordre et annotée. Appendice sur la vie et la mort de m. l'abbé Roques. [1893.]
- Roscoe**, William: The life and pontificate of Leo the tenth. [1825.]
 —, Vita e pontificato di Leone X tradotta e corredata di annotazioni e di alcuni documenti inediti dal conte Luigi Bossi. [1825.]
- Rosselli**, Anna: La schiavitù delle donne; memoria per pubblica istruzione. [1817.]
- Rosmini-Serbati**, Antonio: La costituzione secondo la giustizia sociale con un' appendice sull' unità d'Italia. [1849.]
 —, Delle cinque piaghe della santa chiesa, trattato dedicato al clero cattolico con appendice di due lettere sulla elezione de' vescovi a clero e popolo. [1849.]
- Rosmini** (il nuovo); periodico scientifico-letterario. [1890.]
- Ross** (Rosse), Alexander: A view of all the religions in the world. [1675.]
- Rossetti**, Gabriele: Disquisizioni sullo spirito antipapale, che produsse la riforma e sulla segreta influenza, che esercitò nella letteratura d'Europa e specialmente d'Italia. [1833.]
 —, Iddio e l'uomo; salterio. [1837.]
 —, Roma verso la metà del secolo decimonono; considerazioni. [1846.]
 —, Il veggente in solitudine; poema polimetro. [1846.]
- Rousseau**, Jean-Jacques: Émile, ou de l'éducation. [1762.]
 —, Du contract social, ou principes du droit politique. [1766.]
 —, Lettre à Christophe de Beaumont archevêque de Paris [18 novembre 1762]. [1766.]
 —, Lettres écrites de la montagne. [1767.]
 —, Julie ou la nouvelle Héloïse; lettres de deux amans, habitans d'une petite ville au pied des Alpes. [1806.]
- Royko**, Caspar: Geschichte der grossen allgemeinen Kirchenversammlung zu Kostniz. [1783.]
- Ruckgaber**, Aemil: Die Irrlehre des Honorius und das vaticanische Decret über die päpstliche Unfehlbarkeit; ein Versuch zur Verständigung. [1871.]
- Russo**, Fortunato: La curia romana nella sua organizzazione e nel suo completo funzionamento a datare del 3 nov. 1908; diritto e psicologia. [1909.]
- Russo**, Vincenzo Pensieri politici [1820.]

S.

- Sabatier**, Paul: Vie de s. François d'Assise. [1894.]
- Sacy**, L. Le Maistre de Sacy, Louis-Isaac.
- Sainjore**, de: Bibliothèque critique ou recueil de diverses pièces critiques publiées par mr. de Sainjore qui y a ajouté quelques notes. [1713.] (Szerző: Richard Simon.)
- Saint-Aubin**, Horace de. (Álnév. Szerző: Honoré de Balzac.)
- Saint-Beuve**, Charles-Augustin: Port-Royal. [1845.]
- Sainte-Foy**, Flore de: Le miroir de la piété chrétienne, où l'on considère avec des réflexions morales l'enchaînement des vérités catholiques de la prédestination et de la grâce de Dieu, et leur alliance avec la liberté de la créature. [1678.] (Álnév. Szerző: Gabriel Gerberon.)
- , Suite du miroir de la piété chrétienne. [1678.] (Álnév. Szerző: Gabriel Gerberon.)
- Saint-Simon**, Claude-Henri: L. Enfantin, Barthélemy-Prosper: Science de l'homme. [1859.]
- Saintyves**, P.: Le miracle et la critique historique. [1908.] (Álnév.)
- , Le miracle et la critique scientifique. [1908.]
- , La réforme intellectuelle du clergé et la liberté d'enseignement. [1908.]
- , Les saints, successeurs des dieux. [1908.]
- [Sala]**, L. Ecclesiastico (l') in solitudine.
- Saldanha Marinho**, Joaquim: Ganganelli, a egreja e o estado. [1876.]
- Salette** (la) L'apparicion de la Très Sainte Vierge. [1923.]
- Saltzmann**, Alphons: Les remèdes divins pour l'âme et le corps. [1915.]
- Salvador**, Joseph: Histoire des institutions de Moïse et du peuple hébreu. [1829.]
- , Jésus-Christ et sa doctrine; histoire de la naissance de l'église, de son organisation et de ses progrès pendant le premier siècle. [1839.]
- Salvatorelli**, L.: La Bibbia. Introduzione all' antico e al nuovo Testamento. [1916.] (Munkatárs: Hühn, E.)
- Saloni**, Antonio: Appello al clero italiano. [1860.]
- , Mali della chiesa e rimedi; analisi e proposte. [1864.]
- ***Sanchez**, Ioannes: Selectae et practicae disputationes de rebus in administratione sacramentorum praesertim eucharistiae et poenitentiae passim occurrentibus. [1642.] (Javitásig.)
- Sand**, George: Minden szerelmes regénye. [1863.] (Álnév. Szerző: Amantine-Lucile-Aurore Dudevant.)
- Sandrini**, Giuseppe: Saggio di lettere giovanili ad uso delle scuole popolari. [1860.]
- Sangue** (del) sacratissimo di Maria; studii per ottenere la festività del medesimo. [1875.] (Szerző: Carlo Paoletti.)
- Sanguin**, Andreas: Factum circa propositiones libri cui titulus: Le miroir de la piété chrétienne par Flore de Sainte-Foy. [1679.] (Álnév. Szerző: Gabriel Gerberon.)
- Santo-Domingo**: Cardinale, Bischöfe und Priester als Liebes-Aben-

- teurer durch Coelibatgebot und jesuitische Grundsätze historisch geschildert; aus dem französischen. [1833.] (Álnév.)
- Sanz Boronat**, P. Elementos de Logica. — Elementos de Psicología. — Elementos de Ética científica. [1922.]
- Sanz del Río**, Julian: C. Cr. Krause; ideal de la humanidad para la vida, con introduccion y comentarios. [1865.]
- , Cartas inéditas publicadas por Manuel de la Revilla. [1876.]
- Sanz y Sanz**, Antonio: Daniel, o sea la proximidad del fin del siglo y principio del reino universal de Jesucristo. [1864.]
- Sarpi**, Paolo: Historia sopra li benefici ecclesiastici. [1676.]
- , Lettere italiane scritte al signor Dell' Isola Groslot. [1677.]
- , Scelte lettere inedite. [1837.]
- [Scarpi, Paolo]**: L. Historia particolare delle cose passate tra Paolo V e la republica di Venetia. [1625.]
- , L. Soave Pietro: Historia del concilio tridentino. [1619.]
- , L. Sarpi, Petrus: De iure asylozum. [1623.]
- Sarpi**, Petrus: De iure asylozum liber singularis. [1623.] (Álnév. Szerző: Paolo Sarpi.)
- Sartori**, A.: Leitfaden der christlichen Religions- und Kirchengeschichte zum Gebrauche für katholische Schüler an höherem Bürgerschulen und Gymnasien, nebst einem Anhang: Abriss der christlichen kirchlichen Archäologie. [1843.]
- Saul et David**, hyperdrame d'après l'anglais intitulé: The man after God's own heart. [1765.] (Szerző: Voltaire.)
- Savarese**, Giovanni Battista: La scomunica di un' idea; risposta al cardinal vicario di Roma. [1884.]
- Savonarola**, Girolamo: Opuscoli inediti. [1837.] (Kiadó: Niccolò Tommaseo.)
- [Sayn-Wittgenstein, Caroline-Élisabeth]** L. Causes intérieures de la faiblesse extérieure de l'église en 1870. [1879.]
- *Scalliger**, Joseph: Epistolae omnes quae reperiri potuerunt, nunc primum collectae ac editae. [1633.] (Javitásig.)
- Scaramelli**, Giovanni Battista: Vita di suor Maria Crocifissa Satellico. [1769.] (Az 1819-iki római kiadás szabad.)
- [Scharpff, Franz Anton von]**, L. Sincerus, Vincentius: Ehrerbietige Vorstellung und Bitte an den hochwürdigsten Episcopat in Preussen. [1874.]
- Schaumburg**, Ioannes Godofridus, L. Pufendorf, Samuel von: De statu imperii germanici. [1753.]
- Sehell**, Herman: Katholische Dogmatik in sechs Büchern. [1898.]
- , Der Katholicismus als Princip des Fortschritts. [1898.]
- , Die göttliche Wahrheit des Christentums in vier Büchern. [1898.]
- , Die neue Zeit und der alte Glaube; eine culturgeschichtliche Studie. [1898.]
- Schimmer**, Carl August: Kaiser Joseph der zweite. [1854.]
- Schlögl**, Nivard: Die heiligen Schriften des Neuen Bundes: aus dem Urtext übersetzt mit Erläuterungen und einer Einführung. [1921.]
- , Die heiligen Schriften des Alten Bundes. Erster Band. [1922.]

- Schlüsselburgius**, Conradus. Minden munkája. [1619.]
- Schmid**, Georges-Louis: Principes de la législation universelle. [1827.] (Javitásig.)
- Schneider**, Eulogius: Katechetischer Unterricht in den allgemeinsten Grundsätzen des praktischen Christenthums. [1791.]
- Schobinger**, Claudius: Der schlimme Alchymist Pater Rudolf J. Gassert von Schweitz Capuziner wegen seiner dreifachten Capell schriftmässig erforschet. [1701.]
- Scholl**, Aurélien: Le procès de Jésus-Christ. [1878.]
- Schrant**, Johan Maria: Het leven van Jezus Christus; een geschenk aan de jeugd. [1825.]
- Schreiben** eines oesterreichischen Pfarrers über die Toleranz nach den Grundsätzen der katholischen Kirche. [1783.] (Szerző: Marcus Anton Wittola.)
- Schritt** (der erste) zur künftigen Vereinigung der katholischen und der evangelischen Kirche, gewaget von einem Mönche P. F. K. in W. [1783.] (Szerző: Beda Mayr.)
- Schulte**, Johann Friedrich von: Die Macht der römischen Päpste über Fürsten, Länder, Völker und Individuen. [1871.]
- , Denkschrift über das Verhältniss des Staates zu den Sätzen der päpstlichen Constitution vom 18. Juli 1870. [1871.]
- , Die Stellung der Concilien, Päpste und Bischöfe von historischen und canonistischen Standpunkte und die päpstliche Constitution vom 18. Juli 1870; mit den Quellenbelegen. [1871.]
- , Der Cölibatszwang und dessen Aufhebung. [1876.]
- , Le pouvoir des papes depuis la proclamation du dogme de l'infailibilité; traduit par É. Patru. [1878.]
- Schurmann**, Anna Maria a: Opuscula hebraea, graeca, latina, gallica, prosaica et metrica. [1678.]
- Schwegler**, Friedrich Karl Albert: Geschichte der Philosophie im Umriss; ein Leitfaden zur Übersicht. [1855.]
- Schweykart**, Johann: Mittheilungen des heiligen Erzengels Raphael im Jahre 1855 durch den Mund der Crescentia Wolf im Rapport mit den Mittheilungen seliger Geister durch die Hand der Maria Kahlhammer. [1856.]
- Schwind**, Carl Franz: Über die ältesten heiligen semitischen Denkmäler; eine Abhandlung unsrer theologischen Routine entgegen. [1795.]
- , Die Päpste in ihrer Blösse; ein Auszug aus der Parallel zwischen dem Leben Jesu und dem Leben derer, die seine ersten Nachfolger sein sollten, vorgestellt am Ostermontag in der Kathedralkirche zu Strassburg. [1795.]
- Science** (la vraie) des écritures ou les erreurs de la scolastique et l'enseignement officiel le l'église sur le vrai sens de la bible; par X. [1911.]
- Scultetus**, Abrahamus: Minden munkája. [1757.]
- Segretario** (il) galante, ovvero raccolta di lettere amoroze coll'aggiunta de' brani di corrispondenza di due infelici amanti e loro tragica fine. [1853.]

- Segreti** (li) di stato de i prencipi dell'Europa, rivelati da varii confessori politici. [1671.] (Szerző: Gregorio Leti.)
- Séгур, Louis-Gaston de:** La piété et la vie intérieure. Jésus vivant en nous. [1869.]
- Séгур, Louis-Philippe de:** Histoire du Bas-Empire. [1823.]
—, Histoire romaine. [1824.]
- *—, Galerie morale et politique. [1826.] (Javitásig.)
- Sempere, Juan:** Historia de las rentas eclesiasticas de Espana. [1822.]
- Senancour, Étienne Pivert de:** De l'amour selon les lois premières et selon les convenances des sociétés modernes. [1838.]
- Sens (le bon), ou idées naturelles opposées aux idées surnaturelles.** [1775.] (Szerző: Paul Thyry D'Holbach.)
- Sentiments d'un philosophe sur la scholastique en général et sur saint Thomas en particulier.** [In ephemeride: Nouvelles annales de philosophie catholique, Garche 1891.] [1894.] (Szerző: Hilaire de Paris.)
- Sermon des cinquante, MDCCLXIX;** on l'attribue à mr. Du Martaine ou Du Marsay, d'autres à La Metrie, mais il est d'un grand prince très instruit. [1765.] (Szerző: Voltaire.)
- Servo (il) moro, racconto autentico ed interessante diviso in tre parti.** [1825.]
- Settembrini, Luigi:** Lezioni di letteratura italiana dettate nell'università di Napoli. [1868.]
- Seymour, Michael Hobert:** A pilgrimage to Rome. [1851.]
- Sielliani, Pietro:** Su l'insegnamento religioso ai bambini secondo i dettami della filosofia scientifica. [1881.]
—, La scienza nell'educazione. [1881.]
—, La critica nella filosofia zoologica del XIX secolo; dialoghi. [1882.]
—, Prolegomeni alla moderna psicogenia. [1882.]
—, Della psicogenia moderna in servizio degli studi biologici, storici e sociali; terza edizione ampliata con prefazione di Jules Soury. [1882.]
—, Sul rinnovamento della filosofia positiva in Italia. [1882.]
—, Socialismo, darwinismo e sociologia moderna; seconda edizione accresciuta d'un nuovo lavoro: Le questioni contemporanee. [1882.]
- Sielliani, Pietro, e Bonelli, G.:** Teorie sociali e socialismo; conversazione epistolare. [1882.]
- Sieg, (erster) des Lichts über die Finsterniss in der katholischen Kirche Schlesiens; ein interessantes Actenstück.** [1827.]
- Sifflet, Pierre:** Cours lucide et raisonné de doctrine chrétienne. [1903.]
- Signor (al) canonico Girolamo de Gregorj vicario generale capitulare sostituto;** [1849.] (Szerző: Cristoforo Bonavino.)
- Siguler, Auguste:** Christ et peuple. [1836.]
- Silvagni, David:** La corte e la società romana nei secoli XVIII e XIX. [1885.]
- Simon, Jules:** La religion naturelle. [1857.]

- Simon, Richard:** Histoire critique du vieux testament. [1682.]
 —, Opuscula critica adversus Isaacum Vossium. [1687.]
 —, Histoire critique du texte du nouveau testament. [1693.]
 —, Histoire critique des versions du nouveau testament. [1693.]
- [Simon, Richard]:** Le nouveau Testament de nôtre seigneur Jésus-Christ traduit sur l'ancienne édition latine. [1703.]
 —, L. Bolleville, le Prieur de: Réponse. [1687.]
 —, L. Costa, Jérôme a: Histoire de l'origine et du progrès des revenus ecclésiastiques. [1692.]
 —, L. Le Camus, Hieronymus: Iudicium. [1692.]
 —, L. Moni, de: Histoire critique de la créance. [1685.]
 —, L. Sainjore, de: Bibliothèque critique. [1713.]
- Sincerus, Vincentius:** Ehrerbietige Vorstellung und Bitte an den hochwürdigsten Episcopat in Preussen; ein Wort zur Verständigung. (Álnév. Szerző: Franz Anton von Scharpff.)
- Singularités (les) de la nature par un académicien de Londres, de Boulogne, de Pétersbourg, de Berlin etc.** [1770.] (Szerző: Voltaire.)
- Sismondi, Jean-Charles-Léonard Simonde de:** Histoire des républiques italiennes du moyen âge. [1817.]
- Smyth-Vaudry, Telesphor:** The Christ-founded order of the secular priesthood. [1909.]
- Soave, Pietro:** Historia del concilio tridentino. [1619.] (Álnév. Szerző: Paolo Sarpi.)
- *Soldini, Franciscus:** De anima brutorum commentaria. [1784.] (Javitásig.)
- Soler, Frederich:** Judas de Keriot; poema dramátich. [1890.]
- Soulié, Frédéric:** Minden szerelmes regénye. [1864.]
- Soury, Jules:** Jésus et les évangiles. [1878.]
- Spanhemius, Fridericus senior:** Minden munkája. [1757.]
- Spanhemius, Fridericus iunior:** Minden munkája. [1757.]
- Spaventa, Bertrando:** Minden böleseleti munkája. [1876.]
- Spinoza, Benedictus de:** Halála után kiadott munkái. [1690.]
 —, L. Kalb, J. A.: Theologisch-politische Abhandlungen.
- [Spinoza, Benedictus de]:** L. Tractatus theologico-politicus. [1679.]
- Spörlein, I.:** Theologische Einwendung gegen die scholastisch-philosophische Lehre vom Menschen im Entwurfe vorgelegt. [1868.]
- [Spreng, Johann Jakob]:** L. Abhandlungen von, dem Ursprunge und Altertum der Stadt Basel. [1761.]
- Stap, A.:** Études historiques et critiques sur les origines du christianisme. [1866.]
- [Stapf, Franz]:** L. Katechismus der christkatholischen Religion. [1825.]
- Stattler, Benedictus:** Demonstratio catholica, sive ecclesiae catholicae sub ratione societatis legalis inaequalis genuinum systema. [1796.]
 —, Epistola paraenetica ad Carolum Fridericum Bahrdt. [1797.]
 —, De locis theologicis. [1797.]
 —, Theologia christiana theoretica. [1797.]

- [Stattler, Benedictus]:** L. Aktenstücke (authentische). [1797.]
- Steeq, Jules:** Instruction morale et civique. L'homme. — Le citoyen. A l'usage de l'enseignement primaire. [1882.]
- Stefanoni, Luigi:** Storia critica della superstizione. [1869.]
—, La scienza della ragione. [1870.]
- †Stellung** (die) des römischen Stuhls gegenüber dem Geista des neunzehnten Jahrhunderts oder Betrachtungen über seine neuesten Hirtenbriefe. [1833.] (Szerző: Ignaz Heinrich von Wessenberg. XVI. Gergely Br. á.)
- Stendhal, Henri Beyle de:** Minden szerelmes regénye. [1864.]
- [Sterne, Laurence], L. Yorick:** A sentimental journey. [1819.]
- Storia della chiesa per un vecchio cattolico italiano.** [1876.] (Szerző: Luigi Anelli.)
- Storia della inquisizione, ossia le crudeltà gesuitiche svelate al popolo italiano.** [1850.] (Szerző: V. d. Féréal.)
- Storia della prostituzione desunta dalle opere di Parent, Duchatelet, Dufour, Lacroix, Rabuteaux, Lecour, Taxil, Flaix ed altri celebri autori.** [1893.]
- Strauss, David Friedrich:** Das Leben Jesu, kritisch bearbeitet. [1838.]
- Strocchi, Tito:** La figlia di Maria; bozzetto sociale. [1870.]
- Stroud, William:** Treatise on the physical cause of the death of Christ. [1878.]
- Studien** (die theologischen) in Österreich und ihre Reform. [1873.] (Szerző: Joseph Augustin Ginzel.)
- Stunden** der Andacht zur Befoerderung wahren Christenthums und haeuslicher Gottesverehrung. [1820.] (Szerző: Heinrich Zschokke.)
- Stunden** (neue) der Andacht zur Beförderung wahrer Religiosität. [1857.] (Szerző: Heribert Rau.)
- [Suberwick, Mme de], Féréal, V. de:** Mystères de l'inquisition. [1850.]
—, Storia della inquisizione. [1850.]
- Sue, Eugène:** Minden szerelmes regénye. [1852.]
- Suffragia** (tredecim theologorum ad examinandas quinque propositiones ab Innocentio X selectorum) seu ut appellant vota summo pontifici scripto tradita. [1657.] (Szerző: Pierre Nicole.)
- Sultanini, Baltassaro:** Il nuovo parlatorio delle monache. [1672.] (Szerző: Gregorio Leti.)
- Supplemento** alla nuova enciclopedia popolare, ovvero dizionario generale di scienze, lettere, arti, storia, geografia etc. [1851.]
- [Surin, Jean Joseph]:** Catéchisme spirituel contenant les principaux moyens d'arriver à la perfection par I. D. S. F. P. [1695.]
- Swedenborgius, Emauel:** Principia rerum naturalium sive novorum tentaminum phaenomena mundi elementaris philosophice explicandi. [1738.]
- Swinden, Tobias:** An enquiry into the nature and place of hell. [1743.]
- Système** social ou principes naturels de la morale et de la politique avec un examen de l'influence du gouvernement sur les moeurs. [1775.] (Szerző: Paul Thyry D'Hoßbach.)

T.

- Tabaraud**, Mathieu Mathurin: Essai historique et critique sur l'institution canonique des évêques. [1821.]
- Tabarrini**, Marco, L. Cadorna, Carlo: Religione, diritto, libertà. [1893.]
- [**Tailhié**, Jacques]: L. Essai sur la tolérance. [1761.]
 —, Histoire des entreprises du clergé. [1768.]
 —, Questions sur la tolérance. [1759.]
- Taine**, Hippolyte-Adolphe: Histoire de la littérature anglaise. [1866.]
- ***Tamassia**, Giovanni: Specchio della storia moderna europea in continuazione del quadro delle rivoluzioni dell' Europa del signor Koch; prima traduzione italiana. [1838.] (Javitásig.)
- Tamburini**, Petrus: Praelectionum [Ticini 1783—1788 editarum volumina quatuor:] de iustitia christiana et de sacramentis; de ultimo hominis fine, deque virtutibus theologicis ac cardinalibus; de ethica christiana. [1790.]
 —, De summa catholica de gratia Christi doctrinae praestantia. [1790.]
 —, De fontibus sacrae theologiae, deque constitutione et indole ecclesiae christianae eiusque regimine. [1796.]
 —, Praelectiones, quas habuit in academia ticinensi. [1796.]
 —, Introduzione allo studio della filosofia morale (sette volumi, Pavia 1803—1812.) [1819.]
 —, Saggio di alcune poesie composte oltre l'ottantesimo anno dell'età sua. [1825.]
 —, Praelectiones de ecclesia Christi, quas habuit in academia ticinensi [Opus postumum]. [1847.]
- [**Tamburini**, Pietro]: Analisi del libro delle prescrizioni. [1786.]
 —, Vera idea della santa sede. [1786.]
 —, Lettere d'un teologo piacentino. [1789.]
 —, Lettere teologico-politiche. [1797.]
 —, Osservazioni di un teologo ad un conte. [1790.]
 —, Riflessioni del teologo piacentino. [1787.]
 —, Tiburzio, frate. Risposta al dubbj propositi. [1791.]
- Tamponet**: Les questions de Zapata, traduites par le sieur Tamponet, docteur de Sorbonne. [1771.] (Álnév. Szerző: Voltaire.)
 —, L. Amabed: Les lettres. [1779.]
- Ten Hompel**, Adolph: Uditore Heimer und der Antimodernisteneid. Grenzfragen: Erstes Heft. [1911.]
- Tennemann**, Wilhelm Gottlieb: Grundriss der Geschichte der Philosophie. [1845.]
- Testament** de Jean Meslier. [1765.] (Szerző: Voltaire.)
- Testament** (le nouveau) de nôtre Seigneur Jésus-Christ, traduit sur l'ancienne édition latine, avec des remarques littérales et critiques sur les principales difficultez; Trévoux. [1703.] (Szerző: Richard Simon.)
- †**Testament** (le nouveau) en françois avec des réflexions morales sur chaque verset. [1713.] (Szerző: Pasquier Quesnel; XI. Kelemen Br. á.)

- Testament** (!) neuw de Nosségnour Gesu-Crist tradout in lingua piemonteisa. [1840.]
- Testory, L.:** L'empire et le clergé mexicain. [1865.]
- Theiner, Anton:** Die reformatorischen Bestrebungen in der katholischen Kirche; ein Sendschreiben. [1845.]
- Theiner, Johann Anton, und Theiner, Augustin:** Die Einführung der erzwungenen Ehelosigkeit bei den christlichen Geistlichen und ihre Folgen. Ein Beitrag zur Kirchengeschichte. [1829.]
- [**Theiner, Johann Anton:** L. Kirche (die katholische). [1830.]
- Thesen** (45) zur Gewerkschafts-Enzyklika „Singulari quadam“ von Ghibellinus und Germanicus. Seiner Eminenz dem Herrn Kardinal Kopp, und seiner Excellenz dem Herrn Kultusminister Trotz zu Solz, ehrerbietigst zugeeignet [1913.]
- Thomes, Anglus ex Albiis East-Saxonum.** L. White Tomas. Minden munkája. [1663.]
- Thomas, Kempisius:** De imitando Christo, interprete Sebastiano Castellione. [1723.]
- Thorey, J.-C.:** Rapports merveilleux de Mme Cantianille B... avec le monde surnaturel. [1867.]
- Thürmer, Joseph Alois:** Die Philosophie ohne Schleier, allen die ihr gern ins Auge blickten; mit einer Erklärung der Kunstwörter. [1854.]
- Tiare** (plus de)! Par un catholique. [1850.]
- Tiberghien, Guillaume:** Essai théorique et historique sur la génération des connaissances humaines dans ses rapports avec la morale, la politique et la religion. [1845.]
- , Les commandements de l'humanité, ou la vie morale sous forme de catéchisme populaire d'après Krause. [1880.]
- , Eléments de morale universelle à l'usage des écoles laïques. [1880.]
- , Enseignement et philosophie. Mission de la philosophie à notre époque. Doctrine de Krause. Le positivisme et la méthode d'observation. La théologie et l'origine du langage. Études sur l'enseignement obligatoire. L'école et l'état dans la société idéale. L'atmosphère religieuse des écoles. [1881.]
- , Psychologie élémentaire. La science de l'âme dans les limites de l'observation. [1881.]
- Tolstoy, Dmitry:** Le catholicisme romain en Russie; études historiques [1866.]
- Tomasi, Tommaso:** La vita del duca Valentino. [1656.] (Álnév. Szerző: Gregorio Leti.)
- Tommaso, Niccolò:** Studi filosofici. [1842.]
- , Roma e il mondo. [1852.]
- [**Tommaso, Niccolò**], Savonarola, Girolamo: Opuscoli inediti. [1837.]
- Tommasi, M.:** Il magnetismo animale; saggio scientifico. [1851.]
- Toscanelli, Giuseppe:** Religione e patria osteggiate dal papa; l'Italia si deve difendere. [1890.]
- Tractatus** theologico-politicus, continens dissertationes aliquot, quibus ostenditur libertatem philosophandi non tantum salva pietate et reipublicae pace posse concedi, sed eandem nisi cum

- pace reipublicae ipsaque pietate tolli non posse. [1679.] (Szerző: Benedictus de Spinoza.)
- Traité des droits de l'état et du prince sur les biens possédés par le clergé.** [1756.] (Szerző: Étienne Mignot.)
- Traité de la puissance ecclésiastique et temporelle.** [1708.] (Szerző: Louis Ellies Dupin. XI. Kelemen Br. á.)
- Traité sur la tolérance.** [1766.] (Szerző: Voltaire.)
- Traité historique des excommunications, dans lequel on expose l'ancienne et la nouvelle discipline de l'église au sujet des excommunications et des autres censures.** [1716.] (Szerző: Louis Ellies Dupin.)
- Trautmansdorf, Thaddaeus de: De tolerantia ecclesiastica et civili ad Iosephum II augustum.** [1789.]
- Trebisch, Leopold: Die christliche Weltanschauung in ihrer Bedeutung für Wissenschaft und Leben.** [1858.]
- Tressera, Ceferino: La judia errante, novela filosófico-social.** [1864.]
- [Trivulzio, Christine]: Essai sur la formation du dogme catholique.** [1843.]
- Turmel, Joseph: L'eschatologie à la fin du IVe siècle.** [1909.] (L. a szerző árneveit: Dupin, Lenoir és Herzog.)
- , Histoire du dogme de la papauté; des origines à la fin du IVe siècle. [1909.]
- , Histoire du dogme du péché originel. [1909.]
- , Histoire de la théologie positive, depuis l'origine jusq'au concile de Trente. [1910.]
- , Saint Jérôme. [1910.]
- , Tertullien. [1910.]
- , Histoire de la théologie positive, depuis l'origine jusq'au concile du Vatican. [1911.]
- Turretinus, Benedictus: Minden munkája.** [1757.]
- Turretinus, Franciscus: Minden munkája.** [1757.]
- Turretinus, Ioannes Alphonsus: Minden munkája.** [1757.]
- Twissus, Guilielmus: Minden munkája.** [1757.]

U.

- Umiltà (la) gallicana difesa coll'uno e coll'altro . . .** [1880.]
- Unfehlbarkeits-Dekret.** L. Reusch Franz Heinrich. [1871.]
- Unterberg, Joannes von: Kurtzer Begriff dess wunderbarlichen Lebens der Frauen Maria von Ward, Stifterin dess Instituts Mariae.** [1751.]
- Unzufriednen (die) in Wien mit Josephs Regierung von J. B.** [1784.] (Szerző: Ignáz Joseph Biwanko.)
- Uribe Uribe, Rafael: De cómo el liberalismo político colombiano es pecado.** [1914.]
- Usserius, Iacobus: Britannicarum ecclesiarum antiquitates.** [1706.]
- , Gravissimae questionis de christianarum ecclesiarum in occidentis praesertim partibus ab apostolicis temporibus ad nostram

usque aetatem continua successione et statu historica explicatio. [1706.]

Uzard, Leopoldo: Storia del diavolo, illustrata da 51 disegni. [1892.]

V.

Vacherot, Étienne: Histoire critique de l'école d'Alexandrie. [1850.]

—, La religion. [1869.]

Valdivia, Juan Gualbento: Disertacion sobre el celibato leida en la academia de ciencias y artes de Arequipa en la sesion ordinaria del lunes 14 de mayo del 1827. [1857.]

Valle Clausa, Petrus: L. Raynaudus.

Van Buul, Henri-Jean: Instruction pastorale sur le schisme qui divise les catholiques de l'église de Hollande. [1844.]

Van Dalsum, Hendrik A.: Er ist geene tegenstelling tusschen de beginselen van de fransche revolutie en die van het evangelie. [1913.]

Van de Velden, Cornelius: Korte en noodighe onderwijsinghe voor alle catholijcken van Nederlandt raekende, het lesen der heijlighe schriftuer. [1692.] (Álnév. Szerző: Gabriel Gerberon.)

Van Ess, Leander: Die heiligen Schriften des neuen Testaments übersetzt und mit zugefügten Sach-Parallelstellen und mit grundtextlichen Abweichungen. [1821.]

—, Rechtfertigung der gemischten Ehen. [1821.]

Vangelo (piccolo) — Deus charitas est — ossia raccolta di diversi scritti spirituali intorno alla vita dell' amore [Opus postumum Angeli Berzi, editum ab Augustino Damoiseau]. [1895.]

Van Wijck, Adriaan: Den catholycken theologand, ofte een theologische verhandelinge aengaende de goddelycke gratie. [1690.]

—, Den toet-steen van het boekjen genaemt: Rechtsmaetigh onderscheyd enz., anders genaemt het boekje met de drie colommen. [1690.]

—, Den oprechten catholijck, thoonende dat Godt aen alle menschen, niemant uytgenommen, een genoeghsame genade geeft, om te kunnen saligh worden, handelende oock in't bysonder over de ongeloofigen heydenen, ende de ongedoopte kinderen. [1693.]

—, Kort en getrouw verhael van't gene onlangs is voorgevallen tusschen den h. Lambertus van Rhijn, pastor tot Pynacker en ny onderschrieven Adriaan van Wijck. [1693.]

—, Vriendelijke zentbrief aen alle de soo genaemde jansenisten. [1693.]

—, Eenvoudigh verhael van't gene voorgevallen is wegens seker geschrift: Vriendelijke zentbrief aen alle de soo genaemde jansenisten. [1695.]

[Van Wijck, Adriaan]: Naeder dekreet van de roomse vierschaer genaemd inquisitie. [1695.]

Vaticano (il) languente dopo la morte di Clemente X con i rimedii preparati de Pasquine e Marforio per guarirlo. [1677.] (Szerző: Gregorio Leti.)

- Veith, Johann Emanuel**, v. Günther, Anton, und Veith, J. E.: Lydia. Philosophisches Taschenbuch. [1857.]
- Vella, R.:** Vita di Gesù Cristo messa a confronto con Napoleone I, Garibaldi e col papato, alla portata dell'intelligenza popolare. [1864.]
- Vera, Auguste:** Minden munkája. [1876.]
- Verati, Lisimaco:** Della tirannide sacerdotale antica e moderna e del modo di frenarla; quadro storico-filosofico. [1862.]
- [Vercruyse, François], Félicité, Joseph de:** La régénération. [1876.]
—, La résurrection. [1876.]
- Verfassung** (die) der Kirche im Jahrhundert der Apostel. Von einem katholischen Historiker. [1874.] (Szerző: Johann Mathias Watterich.)
- Vericour, L. R. de:** Historical analysis of christian civilization. [1850.]
- Vérité (la) sur les condamnations, qui frappent Mathilde Marchat à Loigny au diocèse de Chartres et les partisans de ses révélations.** (1890.)
- Verona (da) Guido.** Minden munkája. [1920.]
- Verri Pietro:** Scritti inediti. [1826.]
- Vianna, Pedro Amorim:** Defeza do racionalismo ou analyse da fé. [1866.]
- Viardot, Louis:** Les musées d'Italie, guide et memento, précédés d'une dissertation sur les origines traditionnelles de la peinture moderne. [1865.]
- Vida (a escandalosa) dos papas.** [1836.]
- Vidaillan, A. de:** Vie de Grégoire VII, 1073 à 1085. [1838.]
- Vidaurre, Manuel Lorenzo de:** Proyecto del codigo eclesiastico. [1830.]
—, Vidaurre contra Vidaurre, vol. I. Curso de derecho eclesiastico. [1841.]
- Vie (la) de m. De Paris diacre; Bruxelles 1731.** [1731.] (Szerző: Pierre Boyer.)
- Vie voluptueuse des capucins et des nonnes.** [1874.]
- † **Vigil, Francisco de Paula Gonzalez:** Defensa de la autoridad de los gobiernos y de los obispos contra las pretensiones de la curia romana. [1851.] (IX. Pius Br. á.)
—, Carta al papa y analisis del breve de 10 de junio. [1852.]
- Vigil, Francisco de Paula Gonzalez:** Compendio de la defensa de la autoridad de los gobiernos contra las pretensiones de la curia romana. [1853.]
—, Adiciones a la defensa de la autoridad de los gobiernos contra las pretensiones de la curia romana. [1853.]
—, Dialogos sobre la existencia de Dios y de la vida futura. [1864.]
—, Manual de derecho publico eclesiastico para el uso de la juventud americana. [1864.]
- Vigoureux, Clarisse:** Parole de Providence. [1836.]
- [Villaret, Claude]:** L'Esprit de monsieur de Voltaire. [1760.]
- Villegardelle, François:** Histoire des idées sociales avant la révolution française, ou les socialistes modernes dévanés et dépassés.

- sés par les anciens penseurs et philosophes avec textes à l'appui. [1832.]
- Villers, Charles:** Essai sur l'esprit et l'influence de la réformation de Luther. [1817.]
- , Philosophie de Kant ou principes fondamentaux de la philosophie transcendente. [1817.]
- Viollet, Paul:** L'infaillibilité du pape et le syllabus; étude historique et théologique. [1906.]
- Viscardini, Giovanni:** Storia d'Italia compendiata per la gioventù. [1861.]
- Visioni (le) politiche sopra gli interessi più reconditi di tutti principi e repubbliche della christianità divise in varii sogni e ragionamenti tra Pasquino e il Gobo di Rialto.** [1672.] (Szerzô: Gregorio Leti.)
- Vita ed avventure galanti del cavaliere Faublas de Louvet.** [1864.]
- Vita** (Thomae Hobbes angli malmesburiensis philosophi.) [1792.] (Szerzô: Richardus Blackburne.)
- Vita** (G. D. M.) di Martin Lutero. [1882.]
- Vita di donna Olimpia Maidalchini Pamfili, principessa di s. Martino, cognata d'Innocenzo X sommo pontifice.** [1791.] (Szerzô: Gregorio Leti.)
- [**Vitelleschi-Nobili, Francesco**], L. Leto, Pomponio; Otto mesi a Roma durante il concilio vaticano. [1876.]
- Vittorio Emanuele** (a), re d'Italia [excerptum ex opuscolo: Alleanza monoteistica]. [1870.]
- †[**Vock, Aloysius**]: Der Kampf zwischen Papstthum und Katholizismus im XV. Jahrhundert. [1833.] (XVI. Gergely Br. á.)
- Vogrinée, Anton:** Nostra maxima culpa! Die bedrängte Lage der katholischen Kirche, deren Ursachen und Vorschläge zur Besserung. [1904.]
- †**Voix** (la) du sage et du peuple. [1752.] (Szerzô: Voltaire.)
- Voltaire, François-Marie Arouet:** Lettres philosophiques. [1752.]
- , Oeuvres; nouvelle édition revue, corrigée et considérablement augmentée par l'auteur. A Dresde 1748. [1752.]
- , Histoire de croisades. [1754.]
- , Abrégé de l'histoire universelle depuis Charlemagne jusques à Charlequint. [1755.]
- , Essai sur l'histoire universelle depuis Charlemagne. [1755.]
- , Précis de l'Ecclesiaste et du Cantique des Cantiques en vers avec le texte en françois et des remarques de l'auteur. [1759.]
- , Romans et contes. [1804.]
- , L. Pascal, Blaise: Pensées. [1789.]
- [**Voltaire, François-Marie Arouet**]: L'A. B. C., dix-sept dialogues. [1776.]
- , Catéchisme de l'honnête-homme. [1765.]
- , Collection de lettres sur les miracles. [1771.]
- , Commentaire sur le livre des délits et des peines. [1768.]
- , La défense de mon oncle. [1771.]
- , Dictionnaire philosophique portatif. [1765.]
- , Les droits des hommes. [1769.]

- [**Voltaire**, François-Marie Arouet]: L'évangile de la raison. [1765.]
- , L'évangile du jour. [1770.]
 - , Examen important de milord Bolingbroke. [1771.]
 - , L'homme aux quarante écus. [1771.]
 - , Nouveaux mélangés. [1778.]
 - , L'oracle des anciens fidèles. [1761.]
 - , Ouvrages philosophiques. [1765.]
 - , La pucelle d'Orléans. [1757.]
 - , Les questions de Zapata. [1771.]
 - , La raison par alphabet. [1776.]
 - , Saul et David. [1765.]
 - , Sermon des cinquante. [1765.]
 - , Singularités de la nature. [1770.]
 - , Testament de Jean Meslier. [1765.]
 - , Traité sur la tolérance. [1766.]
 - , La voix du sage et du peuple. [1752.]
 - , L. Amabed: Les lettres. [1779.]
 - , L. Bazin: La philosophie de l'histoire. [1768.]
 - , L. Bourdillon, Joseph: Essai historique et critique. [1768.]
 - , L. Francheville, de: Le siècle de Louis XIV. [1753.]
 - , L. Gouju, Charles: Lettre à ses frères. [1762.]
 - , L. Kaiserling: Discours. [1769.]
 - , L. Ralph: Candide ou l'optimisme. [1762.]
 - , L. Tamponet: Les questions de Zapata. [1771.]
- Vonck**, Cornelius Valerius, nink kiadó; Wieling, Abraham: Nubes testium. [1760.] L. Wieling.
- Vossius**, Dionysius, L. Maimonides, Moses: De idololatria. [1717.]
- Vossius**, Gerardus Ioannes: Dissertationes tres de tribus symbolis, apostolico, athanasiano et constantinopolitano. [1652.]
- , Theses theologicae et historicae de variis doctrinae christianae capitibus, quas olim disputandas proposuit in academia leidensi. [1685.]
 - , Harmoniae evangelicae de passione, morte, resurrectione ac ascensione Iesu Christi Servatoris nostri, libri tres. [1866.]
 - , De theologia gentili et physiologia christiana, sive de origine ac progressu idololatriae, deque naturae mirandis quibus homo adducitur ad Deum; libri IX. [1716.]
 - , L. Lonigus, Michael: Considium Gregorio XV pont. max. exhibitum. [1624.]
- Vossius**, Isaacus: De septuaginta interpretibus eorumque translatione et chronologia dissertationes. [1686.]
- , De lucis natura et proprietate. [1686.]
 - , De sibyllinis aliisque quae Christi natalem praecessere oraculis. Accedit eiusdem reponso ad obiectionis nuperae criticae sacrae. [1686.]
- Vral**, Jean: Ephémérides de la papauté. [1909.] (Álnév. Szerző: de Meissas.)
- Vues** sur le sacerdoce et l'œuvre sacerdotale. — Extrait de la vie de la r. m. Sainte-Thérèse de Jésus, abbesse du monastère de Sainte-Claire (de Lavaur). [1893.]

Vulpes Angelus: Sacrae theologiae. Summa Joannis Dunc Scoti. Az első kötet I. és II. rész és a második kötet I. rész a javításig. a többi rész feltétlenül tilos.

W.

- Wacker, Theodor:** Zentrum und kirchliche Autorität: Gegen die Quertreiber. [1914.]
- Wallon, Jean:** La vérité sur le concile, réclamations et protestations des évêques; discours de mgr. Darboy, m. l'abbé Doellinger, mgr. Dechamps, mgr. Dupanloup; testament spirituel de Montalembert. [1873.]
- [Wangenmüller, Maximilian]:** Hat die römisch-katholische Kirche Gebrechen? [1845.]
- [Watterich, Johann Mathias]:** Die Verfassung der Kirche. [1874.]
- Watteroth, Heinrich Joseph:** Für Toleranz überhaupt und Bürgerrechte der Protestanten in katholischen Staaten. [1783.]
- Wecker, Otto:** Religiös-wissenschaftliche Vorträge. Dritte Reihe: Katholizismus und Ohnistentum. [1911.] (Munkatárs: Wilhelm Koch.)
- Weislinger, Joannes Nicolaus:** Huttenus delarvatus, das ist warhafftige Nachricht von dem authore oder Urheber ver verschreyten Epistolarum obscurorum virorum Ulrich von Hutten. [1732.]
- Wendrok, Guglielmo, L. Montalto, Luigi.**
- [Wessenberg, Ignaz Heinrich von]:** Die Bistums-Synode. [1849.]
- †—, Die Stellung des römischen Stuhls gegenüber dem Geistlichen des 19. Jahrhunderts. [1833.] (XVI. Gergely Br. á.)
- Whately, Richard:** Elements of logic. [1851.]
- Whitby, Daniel:** Minden munkája. [1757.]
- White, Thomas.** Minden munkája. [1663.]
- Wiederherstellung** (über die) der Jesuiten, die Unterdrückung des Freimaurerordens und das einzige Mittel die Ruhe in Deutschland zu sichern; mit Beilagen. [1824.]
- Wieland, Franz:** Mensa und Confessio; der Altar der vorkonstantinischen Kirche. [1911.]
- , Die Schrift Mensa und Confessio und P. Emil Dorsch; eine Antwort. [1911.]
- , Der vorirenäische Opferbegriff. [1911.]
- Wieling, Abraham:** Apologeticus, vele együtt Blondeel akadem. diszsertációja: de legibus. [1760.]
- , Nubes testium: A szerző holta után előszóval ellátva, kiadta: Vonek. L. Vonek. [1760.]
- Wiese, Sigismund:** Jesus; Drama. [1845.]
- Wisemann, Hermann, L. Zenner, Joannes Konrad:** Die Psalmen nach dem Urtext ergänzt und herausgegeben. [1911.]
- Wilbrand, W.:** Kritische Erörterungen über den katholischen Religionsunterricht an höheren Schulen. [1920.]
- [Wilkins, John]:** The Discovery of a new world or a discourse tending to prove that 'tis probable there may be another habitable

- world in the moon, with a discourse concerning the possibility of a passage thither. [1701.]
- Willmann, J. H.:** Bilder aus Italien. [1850.]
- Wittig, Josef. (A. A. S. 1925.)**
- , 1. Die Erlösten. A Hochland-ban. (1922-iki évfolyam 7. füzet 1—26. lap.)
 - , 2. Meine „Erlösten“ in Busse, Kampf und Wehr. Habelschwerdt, Frankes Buchhandlung.
 - , 3. Herrgottswissen von Wegrain und Strasse. Geschichten von Webern, Zimmerleuten und Dorfjungen. Freiburg. Herder.
 - , 4. Das allgemeine Priestertum; és 5. Die Kirche als Auswirkung und Selbstverwicklichung der christlichen Seele; az Ernst Michel, Jena, Eugen Diederichs kiadásában megjelent Kirche und Wirklichkeit ein katholisches Zeitbuch-ban 1923. 21—43. és 189—210. lap.
 - , Leben Jesu in Palästina, Schlesien und anderswo. Kempten J. Kösel és F. Pustet. [1925.]
- [Wittola, Marcus Anton]:** Schreiben eines oesterreichischen Pfarrers über die Toleranz. [1783.]
- Wolfus, Ioannes Christophorus:** Curae philologicae et criticae (in omnes novi testamenti libros, tomi quinque). [1777.]
- Wolzogenus, Iohannes Ludovicus:** Bibliotheca fratrum polonorum, quos unitarios vocant. [1757.]
- Woolston, Thomas:** Six discourses on the miracles of our Saviour. [1767.]
- , Defence of his discourses on the miracles of our Saviour against the bishops of st. David's and London and his other adversaries. [1767.]

X.

†**Xenium, chronographicum, sive selecta innocentiae . . .** [1707.] (XI. Kelemen Br. á.)

Y.

York: A sentimental journey through France and Italy. [1819.] (Álnév. Szerző: Laurence Sterne.)

Z.

- Zacheroni, Giuseppe:** Lo inferno della commedia di Dante Alighieri col commento di Guiniforto delli Bargigi, tratto da due manoscritti inediti del secolo decimo quinto, con introduzione e note. [1840.]
- [Zahorowski, Hieronymus:]** Monita privata societatis Iesu. [1616.]
- [Zaupser, Andreas:]** Briefe eines Baiern an seinen Freund über die Macht der Kirche und des Papstes. [1770.]
- Zecchini, Stefano Pietro:** Dio, l'universo e la fratellanza di tutti gli esseri nella creazione. [1876.]
- Zeller, Eduard:** Vorträge und Abhandlungen; zweite Sammlung. VI. Die Sage von Petrus als römischem Bischof. [1877.]

- Zenner, Joannes Konrad:** Die Psalmen nach dem Urtext; ergänzt und herausgegeben von Hermann Wiesmann. I. Teil: Uebersetzung und Erklärung. [1911.]
- Zimmermann, Johannes Georg:** Ueber die Einsamkeit. [1808.]
- Zini, Zino:** Il pentimento e la morale ascetica. [1902.]
- Zintel, Joseph von:** Betrachtungen über die neuen kirchlichen und politischen Einrichtungen in Baiern. [1806.]
- Zirnglebl, Eberhard:** Das vaticanische Concil mit Rücksicht auf Lord Actons Sendschreiben und Bischof v. Kettelers Antwort kritisch betrachtet. [1871.]
- Zola, Emile:** Minden munkája. [1898.]
- [Zschokke, Heinrich]:** Stunden der Andacht zur Beförderung wahrer Religiosität. [1857.]
- Zurcher, George:** Monks and their decline. [1898.]

1911

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is divided into two main sections, the first of which deals with the general situation and the second with the progress of the work.

2. The second part of the report deals with the results of the work during the year. It is divided into two main sections, the first of which deals with the results of the work in the field of general administration and the second with the results of the work in the field of special administration.

3. The third part of the report deals with the financial situation of the country during the year. It is divided into two main sections, the first of which deals with the general financial situation and the second with the financial situation of the various departments.

4. The fourth part of the report deals with the state of the country during the year. It is divided into two main sections, the first of which deals with the general state of the country and the second with the state of the various departments.

Tartalomjegyzék.

Bevezetés.

Történelmi áttekintés.

Az ókorban — — — — —	6
A ker. középkorban— — — — —	7
A könyvnyomtatás óta — — — — —	9
Az Index-kongregáció (Sz. officium) — — — — —	12

A könyvtiltalomról általában.

Természettörvény — — — — —	14
Egyházi törvény— — — — —	15

Az egyházi könyvbírálat.

Minő szándék vezeti az Egyházat az előző könyvbírálatban?	16
Mit akar mondani a jóváhagyás? — — — — —	17
Mit kell a egyházi könyvbírálatnak alávetni? — — —	17
A törvényszegés súlya — — — — —	18

Az egyházi könyvtiltalom.

Ki tilthat el könyveket? — — — — —	19
Kik kötelesek könyveket feljelenteni? — — — — —	19
Mit jelent a könyv elítélése? — — — — —	20

A könyvtiltalom hatálya.

A szerzőt illetőleg — — — — —	20
A könyvet illetőleg — — — — —	21
A törvényszegés súlya — — — — —	22
Az egyházi büntetés— — — — —	23

Az általános szabályok által tiltott könyvek — — — — —

A névszerint tiltott könyvek — — — — —

Kik olvashatnak tiltott könyveket? — — — — —

Ki adhat engedélyt?— — — — —

Hogyan értendő a kapott engedély? — — — — —

Tiltott könyvek árusítása — — — — —

E könyv megírásánál felhasznált közvetlen források:

- Acta Apostolicae, Sedis (A Szentszék hivatalos közlönye.)
Codex Juris Canonici (1918.).
Géczy József: Az egyházi könyvtilalom és könyvbírálat (1915.).
Index Romanus (1924.).
Noldin: Summa Theologiae Moralis. (1923.)
Schermann: Az egyházi könyvtilalom és könyvbírálat magyarázata (1908.).
Sipos J.: Az új egyházi törvénykönyv főbb vonásai és utasításai. II. kiad. (1918.).
Sleumer: Index Romanus (1920.).
Walter J.: Egyház és kultúra (1924.).

